

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1947

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣ)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Μάρκου Μιχαήλ

Σπύρος Ι. Παπασπύρου
Ζωγράφος
Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ/ΗΠ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1947

18930

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΤΑΞΗ: Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ: 2011

ΕΚΔΟΣΗ: 2011

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (GEN. 1 Ε.)

α) Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου.—“Ὅλα, ὅσα βλέπομεν εἰς τὸν κόσμον, τὰ ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς εἰς ἕξ ἡμέρας. Ὁ Θεὸς εἶπεν: Ἄς γίνῃ φῶς! Καὶ ἔγινε φῶς.

Καὶ ἐχώρισε τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ ὠνόμασε τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος τὸ ὠνόμασε νύκτα. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ πρώτη ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπε: Νὰ χωρισθοῦν τὰ νερά.

Καὶ ἐχώρισεν ὁ Θεὸς τὰ νερά, ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὰ νερά, ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὸν οὐρανόν. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ δευτέρα ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπε: Τὰ νερά, ποὺ εὐρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν, νὰ μαζευθοῦν εἰς ἕνα μέρος καὶ νὰ φανῇ ἡ ξηρά.

Ἔτσι ἔγινεν ἡ ξηρὰ καὶ ἡ θάλασσα. Ἔπειτα εἶπεν: Ἡ γῆ νὰ βγάλῃ χλόην καὶ δένδρα.

Ἔγινε καὶ αὐτὸ καὶ ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ τρίτη ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπε: Νὰ ὑπάρχουν ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ χωρίζουν τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν ἡμέραν.

Καὶ ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὰ ἄστρα τὰ μεγάλα, τὸν ἥλιον νὰ φωτίζῃ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν σελήνην νὰ φωτίζῃ τὴν νύκτα. Ἐκαμε δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐποθεύσεν εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ λάμπουν τὴν νύκτα. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ τέταρτη ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπεν: Ἡ γῆ νὰ βγάλῃ ζῶα καὶ πτηνά. Ἐδημιούργησε καὶ τὰ θαλάσσια ζῶα.

“Υστερα εὐλόγησε τὰ ζῶα καὶ εἶπε: Νὰ μεγαλώνετε καὶ νὰ πολλαπλασιάζεσθε. ”Ἐτσι ἐτελείωσεν ἡ π έ μ π τ η ἡμέρα.

β) Ἡ δ η μ ι ο υ ρ γ ι α τ ο ὦ ἄ ν θ ρ ῶ π ο υ.—’Αφοῦ ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, ὕστερα ἔπλασε καὶ τὸν ἄνθρωπον.

Εἶπεν: “Ἄς κάμωμεν τὸν ἄνθρωπον νὰ εἶναι κύριος εἰς τὰ ψάρια τῆς θαλάσσης, εἰς τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰ ζῶα, εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔρπετά, ποὺ σύρονται ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Καὶ ἔπλασε τὸν Ἄδὰμ ἀπὸ χῶμα καὶ τὴν Εὐᾶν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ Ἄδὰμ· εἶπε δὲ εἰς αὐτούς:

Σᾶς ἔδωσα τὰ φυτὰ, διὰ νὰ εἶναι τροφή ἰδική σας καὶ τῶν ζῶων.

Εἶδεν ὁ Θεὸς ὅλα μαζί, ὅσα ἐδημιούργησεν· ἦσαν πάρα πολὺ ὠραῖα. ”Ἐτσι ἐτελείωσεν ἡ ἔ κ τ η ἡμέρα.

’Ο Θεὸς ἠλόγησε τὴν ἑ β δ ό μ η ν ἡμέραν καὶ ἀνεπαύθη, ὠνόμασε δὲ αὐτὴν Σ ά β β α τ ο ν, ποὺ σημαίνει ἀνάπαυσιν.

2. Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ (ΓΕΝ. 2,8 ΕΠ.)

’Ο Θεὸς ἐφύτευσε τὸν Παράδεισον εἰς ἓνα μέρος, ποὺ τὸ ἔλεγαν Ἐδέμ. Μέσα εἰς αὐτὸν ἔβαλε τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ἔπλασε, διὰ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ τὸν φυλάττη.

Εἶπεν εἰς τὸν Ἄδὰμ:

’Απὸ τὰ δένδρα, ποὺ εἶναι εἰς τὸν Παράδεισον, θὰ τρώγετε καρπούς· ἀπὸ τὸ δένδρον ὅμως τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ δὲν θὰ φάγετε, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνετε.

’Ο Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὐᾶ ἐφύλατταν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐζοῦσαν εὐτυχισμένοι εἰς τὸν Παράδεισον. Ἄλλὰ ὁ ὄφις ἐζήλευσεν αὐτούς καὶ εἶπεν εἰς τὴν Εὐᾶν:

Δὲν θὰ ἀποθάνετε, ἐὰν φάγετε ἀπὸ τὸ δένδρον, ποὺ σᾶς ἀπηγόρευσεν ὁ Θεός, ἀλλὰ θὰ γίνετε καὶ σεις θεοί.

Εἶδε τότε ἡ Εὐᾶ, ὅτι ὁ καρπὸς τοῦ ἀπηγορευμένου δένδρου ἦτο ὠραῖος· ἐπῆρεν, ἔφαγεν, ἔδωσεν εἰς τὸν Ἄδὰμ καὶ ἔφαγε καὶ αὐτός.

Τότε ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ θεοῦ, ποὺ περριπατοῦσεν εἰς τὸν Παράδεισον κατὰ τὸ δειλινὸν νὰ λέγῃ:

’Αδὰμ, ποῦ εἶσαι;

Ὁ Ἀδὰμ ἀπήντησε :

Κύριε, ἤκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἐφοβήθηκα.

Ὁ Θεὸς εἶπε :

Μήπως ἔφαγες ἀπὸ τὸ δένδρον, ποῦ σοῦ ἀπηγόρευσα νὰ φάγῃς :

Ὁ Ἀδὰμ ἀπήντησεν :

Ἡ Εὐὰ μοῦ ἔδωσεν ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ ἔφαγα.

Κατόπιν ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὴν Εὐάν :

Διατί τὸ ἔκαμες αὐτό :

Καὶ αὐτὴ ἀπήντησεν :

Ὁ ὄφις μὲ ἐγέλασε καὶ ἔφαγα.

Κατηράσθη τότε ὁ Θεὸς τὸν ὄφιν καὶ εἶπεν εἰς τὴν γυναῖκα :

Θὰ αὐξάνω τὰς λύπας σου.

Ἔπειτα εἶπεν εἰς τὸν Ἀδὰμ :

Ἐπειδὴ ἤκουσες τὴν γυναῖκα σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν, νὰ εἶναι κατηραμένη ἡ γῆ ἐξ αἰτίας σου. Μὲ κόπον νὰ εὐρίσκῃς τὴν τροφὴν σου καὶ μὲ τὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν καὶ γίνῃς χῶμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον σὲ ἔπλασα.

Καὶ ὁ Θεὸς ἔδιωξε τοὺς πρωτοπλάστους ἀπὸ τὸν Παράδεισον.

3. Ο ΚΑΪΝ ΚΑΙ Ο ΑΒΕΛ (ΓΕΝ. 4)

Ἀφοῦ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἀπέκτησαν δύο παιδιά, τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἀβελ.

Ὁ Κάιν ἐδούλευεν εἰς τὰ χωράφια· ὁ Ἀβελ ἐφύλαττε τὰ πρόβατα.

Κάποτε καὶ ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἀβελ προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Κάιν προσέφερε θυσίαν καρπῶν ἀπὸ τὰ χωράφια του· ὁ Ἀβελ προσέφερεν ἀπὸ τὰ πρωτογέννητα πρόβατά του.

Ὁ Θεός, ποῦ δέχεται τὴν προσευχὴν τῶν καλῶν ἀνθρώπων ἐδέχθη τὴν θυσίαν τοῦ Ἀβελ, ἐπειδὴ ὁ Ἀβελ ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του. Τοῦ Κάιν ὁμοίως τὴν θυσίαν δὲν τὴν ἐδέχθη, ἐπειδὴ ὁ Κάιν δὲν ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του.

Ὁ Κάιν ἐθύμωσεν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν ἐδέχθη τὴν θυσίαν του καὶ ἐφόνησε τὸν Ἀβελ.

Παρουσιάσθη τότε ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε :

Κάιν, Κάιν, ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός σου ;

Ὁ Κάιν, ἀπήντησε :

Δὲν γνωρίζω, ποῦ εἶναι.

Ὁ Θεὸς εἶπε :

Κάιν, τί ἔκαμες ; Τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου φωνάζει ἀπὸ τὴν γῆν ἕως ἐμέ. Νὰ εἶσαι κατηραμένος. Ἡ γῆ νὰ μὴ σοῦ δίδῃ καρπούς. Νὰ περιπλανᾶσαι ἐξόριστος εἰς ὄλην τὴν γῆν.

Ἔφυγεν ὁ Κάιν κατηραμένος καὶ ἦλθε πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἑδέμ.

4. Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ (ΓΕΝ. 6 Ε.)

Ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὐᾶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἄβελ ἀπέκτησαν καὶ ἄλλα παιδιά. Ἀπὸ αὐτὰ ἐγεννήθησαν ἄλλα καὶ ἔτσι μὲ τὸν καιρὸν ἐγεννήθησαν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν εἶχαν γίνῃν πολὺ κακοὶ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ.

Δίκαιος καὶ εὐσεβὴς ἦτο μόνον ὁ Νῶε.

Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός :

Νὰ κάμῃς μίαν κιβωτὸν καὶ νὰ εἰσέλθῃς εἰς αὐτὴν σὺ καὶ τὰ παιδιά σου καὶ ἡ γυναῖκα σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παιδιῶν σου, νὰ βάλῃς δὲ μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν ἀπὸ κάθε εἶδος ζώου ἓνα ζευγάρι.

Ὁ Νῶε ἔκαμεν αὐτὸ ποῦ τοῦ εἶπεν ὁ Θεός καὶ ἐμπῆκε μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν αὐτὸς καὶ τὰ παιδιά του Σὴμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παιδιῶν του καὶ ἔβαλεν ἀπὸ κάθε εἶδος ζώου ἓνα ζευγάρι.

Ἔστερα ἤρχισε νὰ βρέχῃ ἀδιάκοπα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

Τὰ νερὰ τότε ὑψώθησαν καὶ ἐπνίγησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα, ποῦ ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν κιβωτὸν.

Ἀφοῦ ἡ βροχὴ ἔπαυσε, τὰ νερὰ ἐτραβήχθησαν καὶ ἡ κιβωτὸς ἐκάθισεν εἰς ἓνα ὄρος τῆς Ἀρμενίας πολὺ ὑψηλόν. τὸ Ἄραράτ. Ἡ γῆ ἐστέγνωσε καὶ ὁ Νῶε ἐβγήκεν ἀπὸ τὴν κιβωτὸν μὲ τὴν οἰκογένειάν του, ἔβγαλε δὲ καὶ τὰ ζῶα, ποῦ εἶχε βάλει εἰς αὐτὴν καὶ ἔκτισε θυσιαστήριον, ὅπου προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ Θεὸς ἐδέχθη τὴν θυσίαν καὶ εἶπεν, ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θὰ καταστρέψῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα μὲ κατακλυσμόν.

5. Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ. Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ (ΓΕΝ. 10 Ε.)

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἤλθον εἰς μίαν πεδιάδα τῆς Βαβυλωνίας, ὅπου ἐγκατεστάθησαν. Ὅλοι ὠμιλοῦσαν τὴν ἴδιαν γλῶσσαν.

Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἄφησαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔγιναν ὑπερήφανοι. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ κτίσουν μίαν πόλιν καὶ ἓνα πύργον, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἦρχισαν νὰ ἐργάζωνται, ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρησαν πολὺ, διότι ὁ Θεὸς ἐσύγχυσε τὰς γλῶσσας των καὶ δὲν ἐννοοῦσεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Ἀπὸ τὴν σύγχυσιν αὐτὴν ὁ πύργος ὠνομάσθη Πύργος τῆς Βαβέλ (πύργος τῆς συγχύσεως).

Ὑστερα ὁ Θεὸς διεσκόρπισε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Νῶε εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Αὐτοί, ἀφοῦ διεσκορπίσθησαν, ἤρχισαν νὰ λατρεύουν ψευδεῖς θεοὺς. Ἐβλεπαν παράξενα ζῶα ἢ καὶ γνωστά των καὶ τὰ ἐλάτρευον ὡς θεοὺς· ἐλάτρευον ἀκόμη ὡς θεοὺς τὰ ποτάμια, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας, ποὺ τὰ εἶχε δημιουργήσει ὁ Θεός. Ἐκαμαν δι' αὐτὰ εἶδωλα καὶ τὰ ἐλάτρευον. Δι' αὐτὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ λέγονται εἰδωλολάτραι.

Ἐν τούτοις ὁ Θεὸς δὲν ἄφησεν εἰς τὴν τύχην των τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἔπλασεν, ἀλλὰ ἔστειλεν ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐφανέρωναν τὸ θέλημά του.

Τέτοιους ἀνθρώπους ἔστειλε καὶ εἰς ἄλλους λαούς, ἀλλὰ ἰδίως εἰς ἓνα λαόν, τὸν Ἰσραηλιτικόν.

Τέλος ἔστειλε καὶ τὸν μονογενῆ Του Υἱόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

6. Ο ΑΒΡΑΑΜ ΕΓΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΝΑΑΝ (ΓΕΝ. 11 Ε.)

Ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς κατὰγεται ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἔζησε περίπου 2000 χρόνια π. Χ. Ὁ Ἀβραάμ ἦτο εὐσεβὴς ἄνθρωπος καὶ ἔζη εἰς τὴν Μεσοποτομίαν, εἰς μίαν πόλιν, ἢ ὅποια ἐλέγετο Χαράν, κατήγετο ὁμως ἀπὸ τὴν πόλιν Οὕρ. Μαζὺ μὲ τὴν σύζυγόν του τὴν Σάρραν, τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ καὶ τοὺς δούλους του, ποὺ ἔβοσκον τὰ ποίμνιά του, ἐλάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ὅταν εὐρίσκετο εἰς τὴν Χαράν, ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Νὰ φύγῃς ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπον καὶ νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, ὅπου θὰ σοῦ δεῖξω· θὰ κάμω ἀπὸ σέ ἓνα μεγάλο ἔθνος καὶ θὰ σέ εὐλογῶ· θὰ κάμω τὸ ὄνομά σου μεγάλο· θὰ εὐλογῶ, ὅσους θὰ σέ εὐλογοῦν καὶ θὰ καταρῶμαι, ὅσους θὰ σέ καταρῶνται. Ἀπὸ σέ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

Ὁ Ἀβραάμ ἔκαμεν, ὅπως τοῦ εἶπεν ὁ Θεός. Ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του ὅλα τὰ ἀγαθὰ του, ἔφυγε μὲ τὴν Σάρραν καὶ μὲ τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαναάν.

Ὅταν ὁ Ἀβραάμ ἔφθασεν ἐκεῖ, ὁ Θεὸς ἐφανερώθη πάλιν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Αὐτὴν τὴν χώραν θὰ δώσω εἰς τοὺς ἀπογόνους σου.

Ὁ Ἀβραάμ ἔκτισε θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὕστερα ἐπροχώρησε πρὸς τὸ βουνὸν ἀνατολικῶς τῆς Βουθὴλ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν του.

7. Ο ΑΒΡΑΑΜ ΧΩΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΩΤ (ΓΕΝ. 13)

Ὁ Ἀβραάμ εἶχε πάρα πολλὰ ποίμνια. Ὁ Λῶτ ἐπίσης εἶχε πρόβατα καὶ βόδια. Τὸ μέρος ὁμως, ποὺ ἔμεναν, δὲν ἔφθανε

καὶ διὰ τοὺς δύο· συχνὰ ἐφιλονικοῦσαν οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραάμ μετὰ τοὺς ποιμένας τοῦ Λῶτ. Λέγει λοιπὸν ὁ Ἀβραάμ εἰς τὸν Λῶτ :

Ἄς μὴ ὑπάρχη φιλονικία μεταξύ μας οὔτε μεταξύ τῶν ποιμένων μου καὶ τῶν ἰδικῶν σου, διότι εἴμεθα ἀδελφοί. Ἄς χωρίσωμεν τὴν χώραν. Ἐάν σὺ πᾶς ἀριστερά, ἐγὼ θὰ πάγω δεξιά· ἐάν σὺ πᾶς δεξιά, ἐγὼ θὰ πάγω πρὸς τὸ ἄλλο μέρος.

Ὁ Λῶτ ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδεν ὅλα τὰ περὶ χώρα τοῦ Ἰορδάνου· ἦσαν σὰν παράδεισος τοῦ Θεοῦ· ἐδιάλεξε λοιπὸν αὐτὴν τὴν χώραν καὶ ἐπήγεν ἀνατολικά, ὅπου ἦσαν τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα. Οἱ κάτοικοι ἐκεῖ ἦσαν κακοὶ καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμώρησεν. Ἐρριψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἔκαυσεν.

Ὁ Ἀβραάμ ἔμεινεν εἰς τὴν Χαναάν καὶ ὁ Θεὸς πάλιν παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Σήκωσε τώρα τὰ μάτια σου καὶ κοίταξε ἀπὸ τὸν τόπον ποῦ εἶσαι, πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον, πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμάς. Ὅλα ὅσα βλέπεις, θὰ τὰ δώσω εἰς ἐσὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁποίους θὰ κάμω πολλοὺς σὰν τὴν ἄμμον τῆς γῆς.

Ὁ Ἀβραάμ ἐσήκωσε τὴν σκηνὴν του καὶ ἐπήγεν εἰς τὴν Χεβρών, ὅπου τὴν ἔστησε πάλιν.

Ἐκεῖ ἔκτισε καὶ θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

8. Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ (ΓΕΝ. 22)

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀβραάμ ἓν τέκνον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὠνόμασεν Ἰσαάκ.

Ὅταν ὁ Ἰσαάκ ἐμεγάλωσεν, ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἀβραάμ καὶ τοῦ εἶπε :

Πάρε τὸν ἀγαπητόν σου Ἰσαάκ καὶ πήγαινε εἰς τὸν τόπον Μοριά. Ἐκεῖ νὰ θυσιάσῃς αὐτὸν εἰς ἐμέ.

Ὁ Ἀβραάμ μόλις ἐξύπνησε, πρωὶ πρωὶ ἐπήρε τὸν ὄνον του καὶ δύο δούλους του καὶ ἐξεκίνησε, διὰ νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἤθελεν ὁ Θεός.

Ἐπεριπάτησε δύο ἡμέρας καὶ τὴν τρίτην ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἶδε τὸν τόπον, διὰ τὸν ὁποῖον τοῦ εἶχεν εἶπει ὁ Θεός.

Εἶπε λοιπὸν εἰς τοὺς δούλους του.

Σεις νά μείνετε ἐδῶ μὲ τὸν ὄνον καὶ ἐγὼ μὲ τὸ παιδίον θά ὑπάγωμεν νά προσφέρωμεν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν· ἔλαβε δὲ τὰ ξύλα διὰ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ἔδωσεν εἰς τὸν Ἰσαάκ νά τὰ μεταφέρῃ.

Ἄφου ἐπροχώρησαν, ὁ Ἰσαάκ λέγει :

Πατέρα, ποῦ εἶναι τὸ ἀρνὶ διὰ τὴν θυσίαν :

Ὁ Ἀβραάμ ἀπήντησεν :

Ὁ Θεός, παιδί μου, θά φροντίσῃ δι' αὐτό.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχεν εἶπει ὁ Θεός, ὁ Ἀβραάμ ἔκτισεν ἕνα θουσιαστήριον, ἔτοποθέτησε τὰ ξύλα καὶ ἔθεσε τὸν Ἰσαάκ ἐπάνω. Ἄγγελος ὁμοῦ τοῦ Θεοῦ ἐφώναξεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν :

Ἀβραάμ ! Ἀβραάμ ! Μὴ κάμῃς κακὸν εἰς τὸ παιδί σου ! Τώρα γνωρίζω, ὅτι φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ἀφου δὲν ἐλυπήθης οὔτε τὸ παιδί σου ἀκόμη.

Ἐψωσεν ὁ Ἀβραάμ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδεν ὀπίσω του ἕνα κριὸν μέσα εἰς τὰ κλαδιά. Αὐτὸν ἔπιασεν ὁ Ἀβραάμ καὶ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

9. Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ (ΓΕΝ. 24)

Ὅταν ὁ Ἀβραάμ ἐγήρασεν, εἶπεν εἰς τὸν ἐπιστάτην του Ἐλιέζερ :

Πήγαινε εἰς τὴν πατρίδα μου νά πάρῃς ἀπὸ ἐκεῖ γυναῖκα διὰ τὸν υἱόν μου Ἰσαάκ.

Ὁ Ἐλιέζερ ἔλαβε δέκα καμήλους καὶ δῶρα καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν.

Ὅταν ἔφθασαν, ἔσταμάτησεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν κοντὰ εἰς τὸ πηγάδι· τὸ βράδυ, τὴν ὥραν ποὺ ἔρχονται αἱ γυναῖκες νά βγάλουν νερό, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του εἰς τὸν Θεόν καὶ εἶπε :

Κύριε, Θεὲ τοῦ Κυρίου μου Ἀβραάμ, δεῖξε μου σήμερον, ποία κόρη θέλεις νά γίνῃ σύζυγος τοῦ δούλου σου Ἰσαάκ. Αὐτή, ποὺ θά μοῦ δώσῃ νερό νά πιῶ καὶ θά μοῦ εἴπῃ, νά ποτίσῃ αὐτὴ τὰς καμήλους μου, αὐτὴ ἄς εἶναι ἐκείνη, ποὺ ἤτοίμασες διὰ σύζυγόν του.

Τὴν ὥραν, ποὺ προσήυχετο ὁ Ἐλιέζερ, μίᾳ ὥραία νέα μὲ τὴν στάμναν της εἰς τὸν ὄμιον ἐφάνη νά ἔρχεται εἰς τὸ πηγάδι.

Τῆς ἐζήτησε νερό ὁ Ἐλιέζερ, καὶ αὐτὴ τοῦ ἔδωσε νὰ πιῇ, ἐπότησε δὲ καὶ τὰς καμήλους του.

Τότε ὁ Ἐλιέζερ τὴν ἠρώτησε ποία εἶναι· καὶ αὐτὴ εἶπεν, ὅτι λέγεται Ρεβέκκα καὶ εἶναι κόρη τοῦ Βαθουήλ.

Ὅταν ὁ Ἐλιέζερ ἤκουσεν αὐτό, ἐπροσκύνησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν :

Ὁ Ἐλιέζερ συναντᾷ τὴν Ρεβέκκαν.

Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Θεός, πού με ἔφερον εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν τοῦ κυρίου μου.

Ἡ Ρεβέκκα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ εἶπεν, ὅτι ἦλθεν ὁ Ἐλιέζερ ἀπὸ τὴν Χαναάν. Τότε ὁ ἀδελφός της Λάβαν ἐπήγεν εἰς τὸ πηγάδι καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ ἔλθῃ νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν των.

Ἄφου ὁ Ἐλιέζερ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν των, ἠρώτησε τὸν Λάβαν καὶ τὸν Βαθουήλ, ἐὰν θέλουν νὰ γίνῃ ἡ Ρεβέκκα σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ, αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν, ὅτι θέλημα θεοῦ εἶναι τοῦτο. Ἐπρόσφερε λοιπὸν ὁ Ἐλιέζερ εἰς ὄλους δῶρα καὶ τὴν ἐπομένην ἀνεχώρησε μετὰ τὴν Ρεβέκκαν εἰς τὴν Χαναάν.

Ἐνα βράδυ ὁ Ἰσαάκ ἐβγήκεν εἰς τὴν πεδιάδα νὰ προσευχηθῆ καὶ εἶδε καμήλους νὰ ἔρχονται. Ἡ Ρεβέκκα, μόλις τὸν εἶδεν ἀπὸ μακρὰν, ἐσκέπασε τὸ πρόσωπόν της μετὰ καλύπτραν. Ὄταν ἐπλησίασαν, ὁ Ἐλιέζερ διηγήθη ὅσα εἶχαν γίνει εἰς τὸ ταξίδι.

Ὁ Ἰσαάκ ὠδήγησε τὴν Ρεβέκκαν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μητρὸς του Σάρρας καὶ τὴν ἔλαβε σύζυγον, τὴν ἠγάπησε δὲ πολὺ.

10. Ο ΗΣΑΥ ΚΑΙ Ο ΙΑΚΩΒ (GEN. 25, 27)

Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπέκτησαν δύο παιδιὰ δίδυμα, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ.

Ὁ Ἡσαῦ, ὁ μεγαλύτερος, ἔγινε καλὸς κυνηγὸς καὶ ἐπήγαιεν εἰς τοὺς ἀγρούς· ὁ Ἰακώβ, ὁ μικρότερος, ἔγινε πολὺ καλομαθημένος καὶ ἔμενεν εἰς τὴν σκηνὴν μετὰ τὴν μητέρα του.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰακώβ ἐμαγείρευσε φακὴν· ἦλθεν ὁ Ἡσαῦ κουρασμένος ἀπὸ τὸν ἀγρὸν καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

Δός μου νὰ φάγω ἀπὸ τὸ φαγητὸν αὐτό.

Τότε ὁ Ἰακώβ εἶπε :

Πώλησέ μου τὰ πρωτεῖα.

Ὁ Ἡσαῦ ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὰ πρωτεῖα.

Ἐπειτα ἡ Ρεβέκκα ἠτοίμασε φαγητόν, τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ αὐτὸς, τὸ ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του. Ὁ πατέρας του ἔφαγεν, ἠὺχαριστήθη δὲ πολὺ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

Ἐλα, παιδί μου, νὰ σὲ εὐλογήσω. Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ τὴν δροσιὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀφθονίαν σίτου καὶ οἴνου. Λαοὶ νὰ δουλεύουν εἰς ἐσένα καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν. Κατηραμένος νὰ εἶναι, ὅποιος σὲ καταράται καὶ εὐλογημένος νὰ εἶναι, ὅποιος σὲ εὐλογεῖ.

Ὁ Ἡσαῦ ἔλειπεν. Ὄταν ἐπέστρεψε καὶ ἔμαθεν, ὅτι ὁ πατήρ του ἔδωκε τὴν εὐχὴν εἰς τὸν Ἰακώβ, ἐθύμωσε πολὺ.

11. Ο ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΑΝ (GEN. 28 ΕΠ.)

Ἡ Ρεβέκκα εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

Σήκω καὶ πήγαινε εἰς τὸν θεῖον σου Λάβαν, εἰς τὴν Χαράν, καὶ νὰ μείνης ἐκεῖ, ἕως οὗτου περάσῃ ὁ θυμὸς τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Ὁ Ἰακώβ ἔφυγε, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαράν. Ἐπροχώ-

Ὁ Ἰακώβ βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του τὴν κλίμακα τοῦ Οὐρανοῦ.

ρησεν, ἐπροχώρησεν, ἕως οὗτου ἐνύκτωσε. Κατόκοπος ὅπως ἦτο, ἔλαβεν ἓνα λίθον ὡς προσκέφαλον καὶ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁμοῦς εἶδεν ἓνα παράξενον ὄνειρον :

Μία κλίμαξ ἐστηρίζετο εἰς τὴν γῆν καὶ ἔφθανεν ἕως τὸν οὐρανόν. Εἰς αὐτὴν ἄγγελοι λευκοὶ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν καὶ μὲ φωνὴν μελωδικὴν ἔψαλλαν εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος

εύρισκετο ύψηλά ύψηλά εις τὸν οὐρανόν. Ἄπο ἐκεῖ ὁ Θεὸς ὠμιλοῦσε καὶ καθαρὰ ἔλεγεν :

Εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων σου. Τὴν γῆν, ὅπου κοιμᾶσαι, θὰ δώσω κληρονομίαν εἰς σὲ καὶ τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁποίους θὰ κάμω ὅπως εἶναι ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Μὴ φοβῆσαι. Ὅπου πηγαίνεις, θὰ εἶμαι μαζί σου.

Ἄπο αὐτὸ τὸ ὄνειρον ἐξύπνησεν ὁ Ἰακώβ. Εἰς τὰ αὐτιά του ἀκόμη ἀντηχοῦσεν ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ γλυκεῖα μουσικὴ τῶν ἀγγέλων. Εἶδε τὰ γύρω του τρομαγμένος καὶ εἶπε :

Πόσον εἶναι φοβερός αὐτὸς ὁ τόπος ! Ἐδῶ εἶναι Οἶκος Θεοῦ, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ πύλη τοῦ Οὐρανοῦ. Μὲ μεγάλην συγκίνησιν ἔστησε τὸν λίθον, πού εἶχε τὴν νύκτα ὡς προσκέφαλον, ἔλαβεν ἔλαιον ἀπὸ τὸν σάκον του, ἔχυσεν ἐπάνω εἰς αὐτόν, διὰ νὰ τὸν ἀφιερῶσιν εἰς τὸν Θεόν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του καὶ εἶπε :

Θεέ μου, ἐὰν γυρίσω εἰς τὴν πατρίδα μου, θὰ κτίσω ἐδῶ βωμὸν εἰς Σὲ καὶ θὰ θυσιάσω.

Ἦνόμασε τὸ μέρος ἐκεῖνο Βαιθῆλ, δηλαδὴ Οἶκον Θεοῦ καὶ ἔπειτα ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαρὰν τῆς Μεσοποταμίας.

Ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, τὸ ἔμαθεν ὁ θεῖος τοῦ Λάβαν· ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῆ καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἔμεινε λοιπὸν ὁ Ἰακώβ κοντὰ εἰς τὸν Λάβαν καὶ ἔγινε ποιμὴν εἰς τὰ ποίμνιά του, ἐπῆρε δὲ σύζυγόν του τὴν Λεῖαν καὶ ὕστερα τὴν Ραχήλ, τὴν ὁποῖαν ἠγάπησε πολὺ.

Ὁ Ἰακώβ ἔμεινεν εἰς τὴν Χαρὰν εἴκοσιν ἔτη. Μὲ τὴν εὐλογίαν δὲ τοῦ Θεοῦ ἀπέκτησε δώδεκα παιδιά καὶ μεγάλην περιουσίαν.

12. Ο ΙΑΚΩΒ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥ (ΓΕΝ. 31 Ε.)

Ὅταν ὁ Ἰακώβ ἦτο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, παρουσιάσθη εἰς αὐτόν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε :

Γύρισε εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων σου καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς σου. Ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζί σου.

Ὁ Ἰακώβ ἐπῆρε τότε τὴν οἰκογένειάν του, τὰ ποίμνιά του καὶ τοὺς δούλους του καὶ ἔφυγε, διὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν Χαναάν.

Προτοῦ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ὄμως, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ, οἱ ὅποιοι τοῦ εἶπαν :

Ἐὶς τὸν ἀδελφόν σου Ἰακώβ μᾶς ἔστειλε νὰ σοῦ εἴπωμεν, ὅτι ἐξῆσεν ἕως σήμερα μὲ τὸν θεῖον του Λάβαν καὶ ἀπέκτησε βόδια καὶ ὄνους καὶ πρόβατα καὶ δούλους. Σὲ εἰδοποιεῖ λοιπόν, ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν.

Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ συμφιλιώνονται.

Οἱ ἄνθρωποι ἐγύρισαν καὶ εἶπαν εἰς τὸν Ἰακώβ :

Ἐπήγαμεν καὶ εἶπαμεν εἰς τὸν ἀδελφόν σου αὐτὸ πὺ μᾶς διέταξες καὶ νᾶ, ἔρχεται νὰ σὲ συναντήσῃ μὲ τετρακοσίους ἄνδρας.

Ὁ Ἰακώβ ὅταν τὸ ἤκουσεν αὐτό, ἔστειλε πλοῦσια δῶρα εἰς τὸν ἀδελφόν του, προσυχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε :

Θεὲ τοῦ πατρός μου Ἀβραάμ καὶ τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ,

Σύ, πού πάντοτε με βοηθεῖς, βοήθησέ με καί τώρα, πού γυρίζω εἰς τήν πατρίδα μου.

Ὁ Θεός ἐφανερώθη εἰς αὐτόν καί τοῦ εἶπε :

Ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά σου :

Αὐτὸς ἀπήντησεν, Ἰακώβ.

Τότε ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε :

Ἄπο τώρα καί εἰς τὸ ἔξης θὰ λέγεσαι Ἰσραήλ, δηλαδὴ δυνατός. Δι' αὐτὸ οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ Ἰακώβ λέγονται Ἰσραηλιταί.

Ὑστερα ὁ Ἰακώβ ἐπροχώρησε καί εἶδεν, ὅτι ὁ ἀδελφός του ἦρχετο νὰ τὸν προὔπαντήσῃ, ὅπως τοῦ εἶχαν εἶπει οἱ ἄνδρες του.

Ὁ Ἰακώβ ἐπροσκύνησεν αὐτόν ἀπὸ μακρὰν καί ὁ Ἡσαῦ ἔτρεξε νὰ τὸν συναντήσῃ. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔπεσαν εἰς τὴν ἀγκάλην ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου καί ἔκλαιον ἀπὸ συγκίνησιν καί χαράν.

Ὁ Ἡσαῦ εἶδε καί τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἰακώβ· ἐχάρη δι' αὐτὸ πολὺ καί ἐφίλησε τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ.

Ἐπειτα ὁ Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου εἶχε φανερωθῆ ὁ Θεὸς εἰς αὐτόν, τότε πού ἐπήγαιεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καί ἔκτισεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, ὅπως εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν Θεόν.

13. Η ΠΩΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ (ΓΕΝ. 37 Ε.)

Ἐνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ ἦτο καί ὁ Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ εἶχε γεννηθῆ, ὅταν ὁ Ἰακώβ ἦτο πλέον γέρον· δι' αὐτὸ ὁ Ἰακώβ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ καί τοῦ εἶχε κάμει ἓνα ὠραῖον φόρεμα.

Οἱ ἄλλοι του ὅμως ἀδελφοὶ τὸν ἐζήλευσαν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ εἶδεν ἓνα ὄνειρον καί τὸ διηγήθη εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Εἶμεθα εἰς μίαν πεδιάδα, εἶπε, καί ἐδέναμεν στάχυα· τὸ ἰδικόν μου δεμάτι ἐσηκώθη καί ἐστάθη ὄρθιον, τὰ ἰδικά σας ὅμως ἐπροσκύνησαν τὸ ἰδικόν μου.

Μίαν ἄλλην ἡμέραν εἶδεν ἓνα ἄλλο, διηγήθη δὲ καί αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα του καί εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Εἶδεν, ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καί ἔνδεκα ἄστρα τὸν ἐπροσκυνοῦσαν. Τότε ὁ πατέρας

του τοῦ ἀπήντησε : Μίαν ἡμέραν ὅλοι θὰ σὲ προσκυνήσουν.

Οἱ ἀδελφοὶ του ὕστερα ἀπὸ τὰ ὄνειρα αὐτὰ τὸν ἐζήλευαν ἀκόμη περισσότερο. Κάποτε, ποῦ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ τοὺς ἴδῃ, ἂν εἶναι καλά, εἶπαν :

Νὰ αὐτός, ποῦ βλέπει τὰ ὄνειρα. Ἐλᾶτε νὰ τὸν φονεύσωμεν.

Ὁ Ρουβὴν ὅμως, ποῦ ἦτο καὶ μεγαλύτερος, δὲν τοὺς ἄφησε.

Μὴ, ἀδελφοί μου, τοὺς εἶπεν· αὐτὸ εἶναι κακόν· δὲν πρέπει νὰ γίνῃ· ἄς τὸν ρίψωμεν τοῦλάχιστον εἰς ἓνα λάκκον. Τοὺς εἶπε δὲ αὐτά, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ ἔλθῃ κατόπιν καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἰωσήφ νὰ βγῇ ἀπὸ τὸν λάκκον.

Μὲ τὴν γνώμην αὐτὴν ἐσυμφώνησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. Ὁ Ἰωσήφ ἐπλησίασεν. Οἱ ἀδελφοὶ του ὤρμησαν ἐπάνω του, τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς ἓνα λάκκον.

Ἐπειτα ἐκάθησαν νὰ φάγουν. Εἶδαν τότε νὰ ἔρχονται ἀπὸ μακρὰν ἔμποροι μὲ καμήλους· οἱ ἔμποροι αὐτοὶ ἐπήγαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἶπε λοιπὸν ἓνας ἄλλος ἀδελφός, ὁ Ἰούδας :

Τί θὰ κερδίσωμεν, ἐὰν φονεύσωμεν τὸν ἀδελφόν μας ; ἄς τὸν πωλήσωμεν καλύτερα εἰς τοὺς ἐμπόρους· τοῦλάχιστον ἔτσι, εἶπε, θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ζῆ.

Οἱ ἀδελφοὶ του τὸν ἄκουσαν καὶ ἐπώλησαν τὸν Ἰωσήφ διὰ εἴκοσιν ἀργύρια. Ἐπειτα διὰ νὰ δικαιολογηθοῦν εἰς τὸν πατέρα των, τὸν ἐγέλασαν. Ἐσχισαν δηλαδὴ ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἰωσήφ, τὸ ἔβαψαν μὲ αἷμα ἐριφίου, τὸ ἔφεραν εἰς τὸν πατέρα των καὶ εἶπαν, ὅτι τὸ ἡῶραν εἰς τὴν ἔρημον.

Ὁ Ἰακώβ ὅταν τὸ εἶδεν, ἐφώναξεν :

ὦ ! αὐτὸ εἶναι τοῦ Ἰωσήφ ! Κάποιο ἄγριον θηρίον τὸν ἔφαγεν !

Ἀπὸ τὴν μεγάλην του λύπην ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του, ἐφόρεσε πένθιμα καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του παιδιοῦ.

Ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἦτο μαζί μὲ τὸν Ἰωσήφ.

Ὅταν οἱ ἔμποροι ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὸν ἐπώλησαν εἰς τὸν Πετεφρῆν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀξιωματικὸς εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραῶ, δηλ. τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

14. Ο ΙΩΣΗΦ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ (ΓΕΝ. 39 Ε.)

Ὁ Πετεφρῆς ἔβαλεν ἄδικα τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν. Εἰς τὴν ἰδίαν φυλακὴν ἔβαλαν καὶ τὸν ἀρχιοινοχόον, δηλ. τὸν ἀρχικεραστὴν καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν, δηλ. τὸν ἀρχιψωμᾶν τοῦ Φαραῶ, ἐπειδὴ παρέβησαν τὰς διαταγὰς του.

Ἐνα πρωὶ ὁ Ἰωσήφ τοὺς εἶδε στενοχωρημένους καὶ τοὺς ἐρώτησε τί ἔχουν. Αὐτοὶ εἶπαν, ὅτι καθέννας τοὺς εἶδεν ἀπὸ ἑνα ὄνειρον.

Ὁ ἀρχιοινοχόος εἶπεν :

Εἶδα, ὅτι τρία κλήματα ἔβγαλαν φύλλα καὶ ἄνθη καὶ σταφύλια, ποὺ ἔγιναν ὠριμαῖ εἰς τὸ χέρι μου ἐκρατοῦσα τὸ ποτήρι τοῦ βασιλέως· ἔστιψα τὰ σταφύλια εἰς τὸ ποτήρι καὶ τὸ ἔδωσα εἰς αὐτόν.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπεν :

Εἰς] τρεῖς ἡμέρας θὰ βγῆς ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ θὰ ἀνέβης καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀξίωμα, ποὺ εἶχες. Μόνον νὰ μὲ ἐνθυμηθῆς καὶ νὰ ὀμιλήσῃς δι' ἐμέ εἰς τὸν βασιλέα.

Ἔστερα ὁ ἀρχισιτοποιὸς εἶπε καὶ αὐτὸς τὸ ἰδικόν του ὄνειρον :

Ἐγώ, εἶπεν, εἶδα, ὅτι εἶχα τρία καλάθια εἰς τὸ κεφάλι μου καὶ μέσα εἰς αὐτὰ εἶχα διάφορα γλυκίσματα διὰ τὸν βασιλέα. Τὰ πουλιὰ ἤρχοντο καὶ ἔτρωγαν ἀπὸ αὐτὰ.

Τότε ὁ Ἰωσήφ μὲ λύπην εἶπεν :

Εἰς τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραῶ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσουν καὶ τὰ πουλιὰ θὰ φάγουν τὰς σάρκας σου.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Φαραῶ ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του καὶ ἔδωσε χάριν εἰς τὸν ἀρχιοινοχόον. Τὸν ἀρχισιτοποιὸν ὅμως διέταξε νὰ τὸν κρεμάσουν.

Ὁ ἀρχιοινοχόος, ἀφοῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ.

Ἔστερα ἀπὸ δύο χρόνια ὁ Φαραῶ εἶδεν ἕνα ὄνειρον, ποὺ κανεὶς δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ. Ἐπῆγε λοιπὸν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ τοῦ εἶπε :

Σήμερα βασιλεῦ, ἐνθυμοῦμαι τὸ σφάλμα μου. Εἰς τὴν φυλακὴν εἶναι κλεισμένος ἕνας Ἑβραῖος, ὁ Ἰωσήφ, ποὺ εἶναι

άθῳος. Αὐτὸς ἤμπορεῖ, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐξηγή τὰ ὄνειρα. Ἐξήγησε τὰ ὄνειρα, πού εἶχομεν ἴδει ἐγὼ καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός.

Ὁ Φαραῶ, ὅταν ἤκουσεν αὐτό, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

15. Ο ΙΩΣΗΦ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (ΓΕΝ. 41)

Ὁ Ἰωσήφ ἤλλαξεν ἐνδύματα καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραῶ. Ὁ Φαραῶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ :

Εἶδα ἓνα ὄνειρον. Ἐκαθήμην εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου. Μέσα ἀπὸ τὸν ποταμὸν ἐβγῆκαν ἑπτὰ ἀγελάδες ὠραῖαι καὶ παχεῖαι καὶ ἔπειτα ἑπτὰ ἄσχημοι καὶ ἀδύνατοι, αἱ ὁποῖαι ἔφαγαν τὰς πρῶτας. Ὑστερα εἶδα, ὅτι ἀνέβηκαν ἑπτὰ στάχυα καρπισμένα καὶ ἔπειτα ἑπτὰ στάχυα ἄκαρπα, πού ἔφαγαν τὰ καρπισμένα.

Ὁ Ἰωσήφ ἤκουσε τὸ ὄνειρον καὶ εἶπε :

Βασιλιά μου, ἡ χώρα σου ἑπτὰ χρόνια θὰ ἔχη εὐφορίαν καὶ ἑπτὰ χρόνια δυστυχίαν. Καλὸν εἶναι εἰς τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας νὰ διορίσης ἓνα ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος νὰ μαζεύη μὲ ἐπιστάτας τὸν σῖτον, πού θὰ περισσεύη, διὰ νὰ τὸν ἔχῃς διὰ τὸν λαόν σου εἰς τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας.

Ἦρσεν εἰς τὸν Φαραῶ αὐτό πού εἶπεν ὁ Ἰωσήφ καὶ τοῦ εἶπεν :

Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐφάνέρωσεν εἰς σέ αὐτό πού θὰ γίνῃ, σὺ θὰ εἶσαι ὁ πρῶτος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου ὕστερα ἀπὸ ἐμέ. Ἐβγαλε τότε τὸ δακτυλίδι τοῦ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τοῦ Ἰωσήφ τὸ χέρι, τοῦ ἐπέρασεν εἰς τὸν λαιμὸν χρυσὸν περιδέραιον, τὸν ἀνέβασεν εἰς τὴν δευτέραν βασιλικὴν ἄμαξαν καὶ ὁ κήρυξ ἐφώναζεν ἀπὸ ὅπου ἐπερνοῦσεν ὁ Ἰωσήφ :

Γονατίσατε ! Ὁ δεύτερος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου περνᾷ !

Ἔτσι ὁ Ἰωσήφ ἔγινεν ὁ δεύτερος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου.

Τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ἤρχισαν. Ὁ Ἰωσήφ ἔκαμνε περιοδείας εἰς τὴν Χώραν, ἐμάζευε τὸν σῖτον, πού ἐπερίσσευε καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς ἀποθήκας. Ὁ σῖτος, πού ἐμάζευσεν ἦτο τόσον πολὺς, ὥστε δὲν ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν μετρήσῃ. Ἦτο ἀμέτρητος.

Κατόπιν ἤρχισαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας. Αἱ ἀποθήκαι τοῦ Φαραῶ ἤνοιξαν καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐπωλοῦσε σίτον εἰς ὄλους. Ἔμαθαν καὶ εἰς τὰ γειτονικά μέρη, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπωλοῦσαν σίτον καὶ ἤρχοντο ἐκεῖ νὰ ἀγοράσουν.

16. ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ (GEN. 42 E.)

Ὁ Ἰακώβ ἔμαθεν, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλοῦν σίτον καὶ εἶπεν εἰς τὰ παιδιὰ του νὰ ἐτοιμάσουν ζῶα, σάκους, χρήματα καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἀγοράσουν σίτον.

Ὁ Ἰακώβ ἐκράτησε κοντὰ του τὸν μικρότερον, τὸν Βενιαμίν.

Οἱ δέκα ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἠτοιμάσθησαν, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Χαναάν, διέσχισαν τὴν ἔρημον καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπῆγαν ἐκεῖ, ὅπου ἐπωλεῖτο ὁ σίτος.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν τοὺς εἶδεν, εἶπε σκληρὰ :

Ποῖοι εἴσθε σεῖς ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε ;

Ἐπλησίασαν τότε αὐτοὶ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν συνήθειαν τῶν Αἰγυπτίων ἐπροσκύνησαν τὸν ἄρχοντα ἕως τὸ ἔδαφος. Δὲν ἐκατάλαβαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ ἀδελφός των, τὸν ὁποῖον πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν εἶχαν πωλήσει ὡς δοῦλον καὶ εἶπαν :

Ἐρχόμεθα ἀπὸ τὴν γῆν Χαναάν, διὰ τὰ ἀγοράσωμεν τροφάς.

Ὁ Ἰωσήφ συνεκινήθη. Ἐνεθυμήθη τὸν πατέρα του, τὴν μητέρα του, τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, τὰ ὄνειρα, ποῦ εἶχεν ἴδει, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ τὸν προσκυνήσουν οἱ ἀδελφοὶ του καὶ ἔβλεπε τῶρα, ὅτι τὰ ὄνειρα ἔβγαιναν ἀληθινά.

Κατόπιν ἦλθεν εἰς τὴν μνήμην του ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ποῦ ἤθελαν τὰ τὸν φονεύσουν αὐτοὶ, ποῦ εὐρίσκοντο αὐτὴν τὴν στιγμήν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐλυπήθη δι' αὐτούς, ποῦ ἦσαν τόσον κακοὶ Ἐσκέφθη : ἄραγε νὰ εἶναι ἀκόμη κακοὶ ὅπως ἦταν τότε ; Πῶς νὰ τοὺς δοκιμάσῃ ; Ἐσκέφθη ἓνα ἔξυπνον τρόπον.

Τοὺς εἶπε λοιπόν :

Εἴσθε κατάσκοποι ἦλθατε ἐδῶ, διὰ νὰ κατασκοπεύσετε τὴν χώραν ἔχετε πατέρα ; ζῆ ; ἔχετε ἀδελφούς ;

Τότε αὐτοὶ ἀπήντησαν :

Εἴμεθα δώδεκα ἀδελφοί, ὁ μικρότερος ἔμεινε μὲ τὸν πατέρα μας καὶ ὁ ἄλλος δὲν ὑπάρχει πλέον.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπε :

Διὰ τὴν βεβαιωθῶ, ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν, θὰ ὑπάγῃ ἓνας ἀπὸ σᾶς εἰς τὴν πατρίδα σας νὰ φέρῃ καὶ τὸν ἄλλον ἀδελφὸν σας· σεῖς δὲ θὰ μείνετε ἐδῶ δεμένοι, ἕως ὅτου ἔλθῃ καὶ αὐτός.

Τότε οἱ ἀδελφοί, πού δὲν ἐφαντάζοντο, ὅτι θὰ τοὺς ἐκαταλάβαιεν ὁ ἄρχων, εἶπαν μεταξύ των Ἑβραϊκά :

Ἐπιβεβαιώθη ἡ ἀλήθεια εἴμεθα ἔνοχοι διὰ τὸν ἀδελφὸν μας, πού ἐπωλήσαμεν καὶ δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ.

Μάλιστα ὁ Ρουβὴν εἶπε :

Δὲν σᾶς εἶπα νὰ μὴ ἀμαρτήσετε κατὰ τοῦ παιδίου καὶ δὲν μὲ ἠκούσατε :

Μεγάλον φόβον εἶχαν τώρα ὅλοι. Ἄλλοτε ὁ Ἰωσήφ ἔτρεμεν ἔμπρὸς εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Τώρα οἱ ἀδελφοί του τρέμουν ἔμπρὸς εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠμπόρεσε νὰ συγκρατηθῇ περισσότερον. Συνεκινήθη τόσον, ὥστε ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἔκλαυσε, διότι εἶδεν, ὅτι οἱ ἀδελφοί του εἶχαν ἐννοήσει τὸ λάθος των. Ἐπειτα τοὺς ἐπλησίασε πάλιν καὶ τοὺς εἶπε νὰ μείνῃ μόνον ἓνας καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν πατρίδα μὲ σῖτον, ἀλλὰ ὅταν ἐπιστρέψουν, νὰ φέρουν μαζί καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφὸν των. Διέταξε λοιπὸν νὰ γεμίσουν τοὺς σάκους των μὲ σῖτον καὶ νὰ βάλουν κρυφὰ τὰ χρήματα καθενὸς εἰς τὸν σάκον του καὶ νὰ τοὺς δώσουν τροφὰς διὰ τὸν δρόμον. Ἐγένετο αὐτὸ καὶ ἔφυγαν οἱ ἄλλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Συμεὼν, πού ἔμειναν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὅταν τὸ βράδυ ἐσταμάτησαν εἰς τὸν δρόμον νὰ ξεκουρασθοῦν, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς ἤνοιξε τὸν σάκον του καὶ εἶδεν, ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν μέσα. Εἶπε τοῦτο εἰς τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αὐτὸ ἐθαύμασαν. Ὅταν ἐφθασαν εἰς τὴν Χαναάν, διηγήθησαν εἰς τὸν πατέρα των ὅσα συνέβησαν. Ὁ πατὴρ των ὅμως ἐλυπήθη πολὺ, διότι ἔλειπεν ὁ Συμεὼν.

17. Ο ΙΩΣΗΦ ΦΑΝΕΡΩΝΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥ (ΓΕΝ. 42 Ε.)

Ὅταν ὁ σῖτος ἐτελειώσεν, ὁ Ἰακώβ εἶπεν εἰς τὰ παιδιά του.

Πηγαίνετε πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἀγοράσετε σῖτον.

Ὁ Ἰούδας τότε εἶπεν :

Ὁ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου δὲν θὰ μᾶς δώσῃ σῖτον, ἐὰν δὲν πάρωμεν μαζί καὶ τὸν Βενιαμίν.

Ὁ Ἰακώβ, ἐπειδὴ εἶχε χάσει τὸν Ἰωσήφ, δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὸν Βενιαμίν. Ὁ Ἰούδας ὁμῶς τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι τὸν παίρνει ὑπ' εὐθύνην του καὶ τότε ὁ Ἰακώβ ἐδέχθη.

Ἐκαμαν λοιπὸν τὰς ἐτοιμασίας διὰ τὸ ταξίδι, ὁ πατὴρ των τοὺς ἔδωσε δῶρα, διὰ νὰ τὰ προσφέρουν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου καὶ διπλάσια χρήματα. Τοὺς εἶπε :

Τὰ μισὰ νὰ δώσετε, διὰ νὰ ἀγοράσετε σῖτον καὶ τὰ ἄλλα μισὰ νὰ τὰ δώσετε διὰ τὸν πρῶτον σῖτον· διότι ἤμπορεῖ κατὰ λάθος νὰ ἔβαλαν τὰ χρήματα εἰς τοὺς σάκους σας.

Τὰ παιδιά ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπεν ὁ πατέρας των. Κατόπιν ὁ Ἰακώβ τὰ ἠλόγησε καὶ εἶπεν :

Ἄς δώσῃ ἡ χάρις τοῦ Παντοδυναμοῦ Θεοῦ νὰ φέρετε πάλιν τὸν ἄλλον σας ἀδελφὸν καὶ τὸν Βενιαμίν.

Οἱ ἀδελφοὶ καὶ ὁ Βενιαμίν μαζί ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Αἴγυπτον. Ὄταν, ἔφθασαν παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Αὐτὸς ἐχάρη πάρα πολύ, ὅταν εἶδεν ὄλους τοὺς ἀδελφούς του. Διέταξε νὰ τοὺς ὀδηγήσουν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ ἐτοιμάσουν διὰ τὸ μεσημέρι γεῦμα βασιλικόν. Νὰ φέρουν δὲ καὶ τὸν Συμεὼν ἐκεῖ.

Τὸ μεσημέρι ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ τότε προσέφεραν τὰ δῶρα, ποὺ ἔστειλεν ὁ πατὴρ των.

Ἀφοῦ ἔφαγαν, ὁ Ἰωσήφ διέταξε νὰ φορτώσουν τοὺς ὄνους των σῖτον καὶ εἶπε νὰ θέσουν κρυφὰ τὰ χρήματά των πάλιν εἰς τοὺς σάκους καὶ τὸ ἀργυροῦν ποτήριόν του εἰς τὸν σάκον τοῦ νεωτέρου. Ἐγένετο αὐτὸ καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔφυγαν.

Μόλις ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγον, ὁ Ἰωσήφ διέταξε τὸν ἐπιστάτην του νὰ τοὺς προφθάσῃ καὶ νὰ τοὺς εἴπη :

Διατί ἐκλέψατε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ ἄρχοντος :

Ὁ ἐπίστατης ἔτρεξε, τοὺς ἐπρόφθασε καὶ τοὺς ἔφερεν ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ.

Τότε ὁ Ἰωσήφ εἶπεν, ὅτι θὰ κρατήσῃ τὸν Βενιαμίν ὡς δοῦλον. Ἄλλὰ ὁ Ἰούδας παρακαλοῦσεν αὐτὸν καὶ ἔλεγεν :

Ὁ πατήρ μας εἶναι γέρον. Μᾶς εἶπεν, ἐάν χαθῆ τὸ παιδί μου, ὅπως καὶ ὁ Ἰωσήφ μου, θὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύπην. Πῶς νὰ γυρίσω χωρὶς τὸν ἀδελφόν μου; Ἐγὼ ἐβεβαίωσα τὸν πατέρα μας, ὅτι δὲν θὰ πάθῃ τίποτε ὁ Βενιαμίν. Ἄς μὴ ἴδω τὸ κακόν, ποῦ περιμένει τὸν πατέρα μου, ἐάν κρατήσῃς τὸν ἀδελφόν μας. Κράτησε ἐμὲ ὡς δοῦλον.

Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῆ περισσότερον καὶ εἶπεν :

Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας, ὁ Ἰωσήφ! Ζῆ ὁ πατέρας μας; καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Βενιαμίν. Ἐπειτα ἐνηγκαλίσθη καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του. Ὅλοι ἔκλαιον ἀπὸ χαρὰν καὶ συγκίνησιν.

Τοὺς εἶπε δέ :

Ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ γίνουν ὄλα αὐτά, ὅπως ἔγιναν.

Ἔδωσεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του πλοῦσια δῶρα νὰ φέρουν εἰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἔλθουν ὄλοι εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ζήσουν μαζί εὐτυχισμένοι, διότι ἡ πείνα θὰ διαρκοῦσεν ἀκόμη πέντε χρόνια.

18. Ο ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ (ΓΕΝ. 45 Ε.)

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ χαρούμενοι τώρα ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Χαναάν. Ὁ πατὴρ των Ἰακώβ κάθε ἡμέραν τοὺς ἐπερίμεναν. Ὄταν ἔφθασαν, εἶδεν αὐτοὺς καὶ ἐχάρη. Περισσότερον ὅμως ἐχάρη, ὅταν εἶδε τὸν Βενιαμὴν καὶ τὸν Συμεών.

Πόσον ὅμως πλοῦσια ἦσαν τὰ δῶρα, τὰ ὅποια εἶχαν μαζί των! Καὶ πόση ἦτο ἡ ἐκπληξις τοῦ Ἰακώβ, ὅταν τὰ παιδιὰ του τοῦ εἶπαν, ὅτι ὄλα αὐτά τὰ στέλλει ὁ υἱὸς του Ἰωσήφ!

Δὲν ἐπίστευεν εἰς αὐτὸ ποὺ ἤκουεν: Ὡστε ζῆ ὁ υἱὸς μου ὁ Ἰωσήφ; ἔλεγεν. Πόσον καλὸς εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὅποιος διετήρησεν αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τόσον μεγάλην θέσιν!

Ὁ Ἰωσήφ εἶχε δώσει εἰς τοὺς ἀδελφούς του καὶ βασιλικὰς ἀμάξας, διὰ νὰ ἔλθουν ὄλοι εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰακώβ μὲ εὐχαρίστησιν μεγάλην ἐδέχθη καὶ εἶπεν:

Ἄρκεϊ, ὅτι ζῆ ὁ υἱὸς μου Ἰωσήφ. Θὰ ὑπάγω εἰς αὐτόν. Θέλω νὰ τὸν ἴδω, πρὶν ἀποθάνω.

Εἶπεν εἰς τὰ τέκνα του νὰ ἐτοιμασθοῦν διὰ τὸ ταξίδι. Ὁ Ἰακώβ μαζί μὲ τὰ παιδιὰ του, τὰς οἰκογενείας των, τὰ ποίμνια των καὶ ὄλην τὴν περιουσίαν των, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἄφησε τὴν Χαναάν, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀβραάμ καὶ ὅπως ὁ ἴδιος, ὅταν ἐπήγαιεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὅταν ἦτο νέος.

Ὁλοι μαζί ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰωσήφ ἔμαθεν, ὅτι ἤρχετο ὁ πατὴρ του. Ἐλαβε λοιπὸν τὴν ἀμαξάν του καὶ ἔπρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῆ εἰς τὴν Γεσέν.

Ὄταν τὸν συνήνησεν, ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην του καὶ ἔκλαιε πολλὴν ὥραν. Ὑστερα ἐπροχώρησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον εὐχαριστημένοι καὶ εὐτυχισμένοι.

Ἐκεῖ ὑπεδέχθη αὐτοὺς ὁ Φαραὼ μὲ πολλὰς τιμὰς καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτοὺς μίαν χώραν, διὰ νὰ κατοικοῦν ἐκεῖ, τὴν Ραμεσσή.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἰακώβ ἔζησε δεκαεπτὰ χρόνια.

Ὅταν ἐπλησίαζε τὸ τέλος του, τὸ ἐκατάλαβεν. Ἐκάλεσε τότε τὰ παιδιὰ του καὶ εἶπεν εἰς αὐτά, ὅταν ἀποθάνῃ νὰ τὸν θάψουν εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ. Κατόπιν τὰ ἠύλγησε. Ἐπειτα τοῦ ἔφεραν καὶ τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Ἰωσήφ· τὰ ἠύλγησε καὶ αὐτὰ καὶ ἐπροφήτευσεν, ὅτι τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἕως ἴσθου ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, εἰς τὸν ὅποιον θὰ πιστεύσῃ ὅλος ὁ κόσμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ο ΜΩΥΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

19. ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΑΡΧΗΓΟΣ. Ο ΜΩΥΣΗΣ (ΕΞ. 1. Ε', ΑΡ. ΚΑΤ. 59)

Οί Έβραῖοι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔγιναν πάρα πολλοί.

Ὁ Φαραῶ, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο, μήπως οἱ Έβραῖοι ἐνωθοῦν μὲ ἄλλους Ἀσιατικούς λαοὺς καὶ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον του, διέταξε νὰ βάζουν εἰς τοὺς Έβραίους βαρείας ἐργασίας. Ἀλλὰ αὐτοί, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἐπάθαιναν τίποτε, ἀλλὰ καὶ ἐπολλαπλασιάζοντο ἀκόμη περισσότερο. Διὰ τοῦτο ὁ Φαραῶ διέταξε τὰς μαίας νὰ πνίγουν τὰ ἄρρενα παιδιὰ τῶν Έβραίων, μόλις ἐγεννῶντο.

Αἱ μαῖται ὅμως ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔκαμναν, ὅπως εἶχε διατάξει ὁ Φαραῶ. Τότε ὁ Φαραῶ διέταξε, νὰ ρίπτονται τὰ ἄρρενα παιδιὰ τῶν Έβραίων εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐγεννήθη ὁ Μωυσῆς.

Μόλις ἐγεννήθη, ἡ μητέρα του ἔκρυψε τὸ βρέφος τρεῖς μῆνας ὕστερα τὸ ἔβαλεν εἰς ἕνα καλάθι, τὸ ὁποῖον ἄφησεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νεῖλου, ὅπου συνήθιζε νὰ λούζεται ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ. Ἄφησε δὲ καὶ τὴν θυγατέρα της Μαριάμ ἐκεῖ, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ.

Ὅπως ἐπερίμεναν, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ κατέβη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εἶδε τὸ καλάθι. Ἐπλησίασε, τὸ ἤνοιξε καὶ εἶδε τὸ μικρὸν, πού ἔκλαιε. Τὸ ἐλυπήθη καὶ ἐσκέφθη, ὅτι κάποια Έβραία θὰ τὸ ἄφησεν ἐκεῖ.

Τὸ ἐπῆρε λοιπὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸ ὠνόμασε Μωυσῆν, τὸ ἀνέθρεψε δὲ καὶ ὅταν ἐμεγάλωσε, τοῦ ἔβαλε σοφοὺς διδασκάλους, πού τὸ ἐδίδαξαν ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων.

Ὁ Μωυσῆς, ἂν καὶ ἐμεγάλωσε εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Φαραῶ καὶ ἐμορφώθη ἀπὸ διδασκάλους Αἰγυπτίους, ἀγαποῦσεν

ὄμως τοὺς Ἑβραίους. Ἐφυγε λοιπὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη.

Ἦλθε καιρὸς νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἑβραίους τὸν ἀρχηγόν, ποὺ θὰ τοὺς ἠλευθέρωνεν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ θὰ τοὺς ὠδηγοῦσεν εἰς τὴν Χαναάν, διὰ νὰ ζήσουν ἐκεῖ ἐλεύθεροι καὶ νὰ προσδεύσουν.

Ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ εὕρισκει τὸν Μωυσέα.

Δι' αὐτὸ μίαν ἡμέραν, ποὺ ὁ Μωυσῆς ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του, εἶδε κάτι παράξενον :

Φλόγες νὰ βγαίνουν ἀπὸ μίαν βάτον καὶ ἡ βάτος νὰ μὴ καίεται. Πέριεργος, ἠθέλησε νὰ πλησιάσῃ· ἤκουσεν ὄμως τότε φωνὴν νὰ βγαίῃ ἀπὸ τὴν βάτον :

Βγάλε τὰ ὑποδήματά σου. Ὁ τόπος ὅπου πατεῖς, εἶναι ἱερός ! Εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ.

Είδα την ταλαιπωρίαν του λαού μου εις την Αίγυπτον και κατέβην να τον ἐλευθερώσω και να τον ἀνεβάσω εις την Χαναάν. Σὺ μὲ τὸν ἀδελφόν σου Ἀαρών, νὰ πᾶς εις τὸν Φαραῶ νὰ ζητήσης νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν λαόν μου και νὰ τὸν ὀδηγήσῃς εις τὴν Χαναάν.

20. ΑΙ ΠΛΗΓΑΙ ΤΟΥ ΦΑΡΑΩ (ΕΞ. Δ. Ε.)

Ὁ Μωσῆς και ὁ Ἀαρών, ἐπῆγαν εις τὸν Φαραῶ και τοῦ εἶπαν :

Ὁ Θεὸς διατάσσει ν' ἀφήσῃς τοὺς Ἑβραίους τὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Φαραῶ δὲν ὑπήκουσε και διέταξε νὰ τιμωροῦν ἀκόμη περισσότερο τοὺς Ἑβραίους και νὰ ἐπιβάλλουν εις αὐτοὺς ἀκόμη βαρυτέρας ἐργασίας.

Ὁ Θεὸς ὅμως εἶπεν εις τὸν Μωσέα :

Τὸ πρῶτὸ ὁ Φαραῶ θὰ ὑπάγῃ εις τὸν ποταμόν· πήγαινε και σὺ νὰ τὸν συναντήσης εις τὴν ὄχθην. Εἰς τὰ χέρια σου θὰ κρατῆς τὴν ράβδον σου και νὰ εἴπῃς εις τὸν Φαραῶ :

Ὁ Κύριος μὲ ἔστειλε, διὰ νὰ σοῦ εἰπῶ ν' ἀφήσῃς ἐλευθέρους τοὺς Ἑβραίους, νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Σὺ δὲν τὸν ἤκουσες. Διὰ νὰ καταλάβῃς λοιπὸν ὅτι ὁ Θεὸς διατάσσει, συμφοραὶ μεγάλαι σὲ περιμένουν. Ὁ ἀδελφός μου ὁ Ἀαρών θὰ κτυπήσῃ μὲ τὴν ράβδον του τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ θὰ γίνουν αἷμα. Τὰ ψάρια πού εἶναι μέσα, θὰ ἀποθάνουν. Οἱ Αἰγύπτιοι θὰ ἀηδιάσουν και δὲν θὰ πίνουν πλέον νερὸ ἀπὸ τὸν ποταμόν.

Ἐπῆγεν ὁ Μωσῆς μὲ τὸν Ἀαρών εις τὸν Φαραῶ και τοῦ τὰ εἶπεν αὐτά, ἀλλὰ ὁ Φαραῶ δὲν ὑπήκουσεν εις τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ Ἀαρών ἐκτύπησε μὲ τὴν ράβδον του τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ και αὐτὰ ἔγιναν αἷμα. Τὰ ψάρια ἀπέθαναν. Οἱ Αἰγύπτιοι ἀηδίασαν και δὲν ἤμποροῦσαν νὰ πιοῦν νερὸ ἀπὸ τὸν ποταμόν.

Τόσον σκληρόκαρδος ἦτο ὁ Φαραῶ, ὥστε και πάλιν δὲν ὑπήκουσεν εις τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἑβραίους ἐλευθέρους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτόν. Βάτραχοι ἀνέβησαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς ὄλην τὴν Αἴγυπτον. Ἐμπαιναν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραῶ καὶ εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἐκοιμᾶτο καὶ εἰς τὸ κρεβάτι του καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας οἰκίας τῶν Αἰγυπτίων καὶ παντοῦ.

Ἐπειτα ἔπεσαν σύννεφα ἀκρίδες, τόσον πολλαί, ὥστε ἐσκέπασαν ὄλην τὴν γῆν καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος. Ἐφαγαν τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τοὺς καρπούς καὶ δὲν ἔμεινε τίποτε οὔτε εἰς τὰ δένδρα οὔτε εἰς τὰ χόρτα εἰς ὄλην τὴν Αἴγυπτον.

Ἐστειλε καὶ ἄλλας τιμωρίας ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, διὰ νὰ καταλάβῃ ὁ Φαραῶ, ὅτι πρέπει ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἑβραίους ἐλευθέρους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ἄλλὰ οὔτε καὶ μετὰ αὐτὰ ὁ σκληρόκαρδος Φαραῶ ἐκατάλαβεν, ὅτι δὲν ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ ἀντίθετα πρὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Φαραῶ καὶ τὸν λαόν του μετὰ τὴν μεγαλυτέραν καὶ φοβερωτέραν πληγὴν.

Ὅλα τὰ πρωτογέννητα παιδιὰ τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ τὸ πρῶτον παιδί τοῦ βασιλέως μέχρι τοῦ πρώτου παιδιοῦ τοῦ τελευταίου Αἰγυπτίου καὶ τὰ πρωτογέννητα ζῶα τῶν Αἰγυπτίων θὰ ἀπέθνησκαν ὅλα εἰς μίαν νύκτα. Οἱ Ἑβραῖοι καὶ τὰ ζῶα τῶν δὲν θὰ ἐπάθαιναν τίποτε.

Ἄλλὰ δι' αὐτὸ ἔπρεπε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, κάθε Ἑβραῖος νὰ πάρῃ ἓνα ἀρνί. Τὸ ἀρνί αὐτὸ θὰ τὸ ἔσφαζε καὶ μετὰ τὸ αἷμα του θὰ ἔβαφε τὸ ἐπάνω μέρος καὶ τὰ πλάγια τῆς θύρας τῆς οἰκίας του. Ἐπειτα θὰ τὸ ἔτρωγε ψητὸν καθέννας μετὰ τὴν οἰκογένειάν του τὴν νύκτα μετὰ πικρὰ χόρτα καὶ μετὰ ἄζυμα, δηλαδὴ μετὰ ψωμί χωρὶς προζύμι.

Αὐτὴν τὴν ἑορτὴν θὰ τὴν ἐώρταζαν πάντοτε οἱ Ἑβραῖοι καὶ θὰ τὴν ἔλεγαν Πάσχα, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται ὅτι τοὺς ἔσωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

Ὅπως εἶπεν ὁ Θεὸς, ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὰ μεσάνυκτα ὅλα τὰ πρωτογέννητα παιδιὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν ζῶων τῶν ἀπέθαναν.

Τὴν ἰδίαν νύκτα ἐσηκώθη ὁ Φαραῶ κατατρομαγμένος, ἐκάλεσε τὸν Μωυσῆ καὶ τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι ἀφήνει ἐλευθέρους τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

21. ΕΒΡΑΙΟΙ ΔΙΑΒΑΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΥΘΡΑΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ (ΕΞ. 12 F.)

Οί Έβραῖοι, ἑξακόσαιο χιλιάδες ἄνδρες, ἕκτος δηλ. ἀπὸ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Μαζί των εἶχαν τὰ ποιμνιά των καὶ ὅτι ἤμποροῦσαν ἀπὸ τὰ πράγματά των.

Ἔτσι ἐπροχώρησαν, ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν.

Ὁ Φαραὼ ὅμως μετενόησε, διότι ἄφησε τοὺς Ἐβραῖους νὰ φύγουν. Ἐσκέπετο, ὅτι ἔχασε τὰς ἐργατικὰς χεῖρας των καὶ ὅτι τώρα δὲν θὰ τοὺς ἔχη νὰ τοῦ δουλεύουν δωρεάν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐμᾶζευσε λοιπὸν τὸν στρατὸν του καὶ ἔτρεξε νὰ προφθάσῃ τοὺς Ἐβραῖους.

Οἱ Ἐβραῖοι εἶχαν φθάσει εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν· εἶχαν στρατοπεδεύσει εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἀνεπαύοντο. Ἐξάφνα ἤκουσαν ὑπόγειον κρότον καὶ ἀνησύχησαν. Ἐβαλαν τὸ αὐτὶ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκατάλαβαν, ὅτι ἄρματα πολεμικὰ ἔτρεχαν. Ἦσαν οἱ Αἰγύπτιοι!

Νὰ φύγουν; ἐμπρὸς εἶναι ἡ θάλασσα· ὀπίσω εἶναι οἱ ἐχθροί. Τώρα νομίζουν, ὅτι ὁ κίνδυνος εἶναι πολὺ μεγαλύτερος, φοβοῦνται καὶ λέγουν:

Ἦτο προτιμότερον ποὺ ἤμεθα δοῦλοι· καλύτερον νὰ ἐπεθαίναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρά νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὴν ἔρημον.

Μόνον ἓνας μένει ἀτάραχος. Μόνον αὐτὸς δὲν ἀνησυχεῖ, ὁ Μωυσῆς, διότι γνωρίζει τί κάμνει.

Οἱ Ἐβραῖοι ἔρχονται γύρω του. Θαυμάζουν ποὺ βλέπουν, ὅτι δὲν φοβεῖται· λέγουν:

Διατί μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, νὰ ἀποθάνωμεν ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον;

Ὁ Μωυσῆς ὀμιλεῖ. Τὸ πρόσωπόν του φωτίζεται ἀπὸ οὐρανίαν λάμψιν. Τὰ διαπεραστικὰ μάτια του ἠλεκτρίζουν τοὺς Ἐβραῖους καὶ ἡ φωνὴ του ἀκούεται καθαρὰ.

Μὴ φοβῆσθε! Λέγει. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας!

Οἱ Ἐβραῖοι στρέφουν πρὸς τὸ μέρος, ποὺ ἤρχοντο οἱ Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ οἱ Αἰγύπτιοι δὲν φαίνονται· νεφέλη εἶχε σταθῆ μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν Ἐβραίων.

Τότε ὁ Μωυσης ὑψώνει τὴν χεῖρα· ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι τὸ εἶδαν αὐτό. Ἔπειτα καταβιβάζει τὴν ράβδον, ποῦ ἐκρατοῦσε καὶ κτυπᾷ εἰς τὴν θάλασσαν.

Αὐτὸ ποῦ συνέβη τὴν στιγμήν ἐκείνην, ἦτο τρομερόν!

Ἄνεμος δυνατὸς ἐσηκώθη καὶ ἐξηκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα. Ὁ ἄνεμος ἐχώρισε τὴν θάλασσαν εἰς δύο καὶ εἰς τὸ μέσον ἐφάνη ἡ ξηρά. Οἱ Ἑβραῖοι εἰσήλθαν εἰς τὸ μέσον τῆς θάλασσης, ὅπου ἦτο ἡ ξηρά καὶ ἐπροχώρησαν.

Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν, οἱ Αἰγύπτιοι ἔφθασαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν καὶ εἶδαν τοὺς Ἑβραίους νὰ περιπατοῦν εἰς τὸν βυθόν. Ὁ Φαραὼ εἶδε τοῦτο καὶ διέταξε νὰ εἰσέλθουν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, διὰ νὰ καταδιώξουν τοὺς Ἑβραίους.

Ἄλλὰ εἶχεν ἔλθει ἡ στιγμή νὰ τιμωρήσῃ ὁ Θεὸς τὸν Φαραὼ διὰ τὴν ἀσέβειάν του.

Ὁ Μωυσης, μόλις καὶ ὁ τελευταῖος Ἑβραῖος ἐβγήκεν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν, ὕψωσε τὴν ράβδον του. Τότε ὁ ἄνεμος ἔπαυσε, τὰ ὕδατα δὲν ἤμποροῦσαν νὰ σταθοῦν ὄρθια καὶ ἐπιπταν, διὰ νὰ σκεπάσουν τὸ κενόν, ποῦ εἶχε σχηματισθῆ τὴν νύκτα. Οἱ δυστυχεῖς Αἰγύπτιοι ἐπνίγησαν ὅλοι.

Τὸ πρῶν οἱ Ἑβραῖοι εἶδαν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ πτώματα τῶν πνιγέντων Αἰγυπτίων καὶ τῶν ἵππων. Ἐφοβήθησαν τὸν Θεὸν καὶ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Μωυσέα.

Ἐμαζεύθη τότε ὁ πολυπληθὴς ἐκεῖνος λαός, ἐχώρευε καὶ ἔψαλλε :

« Ἄς ψάλλωμε στὸν Κύριο καὶ ἄς ποῦμε εὐχαριστῶ,
ποῦ τ' ἄλογα καὶ τοὺς σκληροὺς ἱππεῖς τοῦ Φαραὼ
στὸ κύμα μέσα ἔπνιξε καὶ φτάσαν στὸ βυθό.

Ὁ Κύριος εἶναι δύναμις, Αὐτὸν ἐγὼ ὑμῶν!

Ὁ Κύριος εἶναι θαυμαστός, Αὐτὸν δοξολογῶ! »

22. Ο ΘΕΟΣ ΤΡΕΦΕΙ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ (ΕΞ. 16 Ε.)

Ἄφοῦ οἱ Ἑβραῖοι ἐπέρασαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ἐπροχώρησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον Σίν ν.

Εἰς τὴν ἔρημον Σίν οἱ Ἑβραῖοι παρεπονοῦντο καὶ ἔλεγον :

Καλύτερα νά ἐπεθαιναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρὰ νά ἀποθάνωμεν ἐδῶ ἀπὸ πείναν.

Ὁ Μωυσῆς εἶπεν εἰς τὸν λαόν :

Ὁ θεὸς θά σᾶς δώσῃ τὸ βράδῦ κρέας νά φάγετε καὶ τὸ πρωὶ ψωμί νά χορτάσετε.

Τὸ βράδῦ ἔπεσαν ὀρτύκια τόσα πολλά, ὥστε ἐσκέπασαν ὅλο τὸ μέρος, ποῦ ἦσαν οἱ Ἑβραῖοι· καὶ τὸ πρωὶ ἔπεσεν ἀπὸ

οἱ Ἰσραηλῖται τρέφονται εἰς τὴν ἔρημον.

τὸν οὐρανὸν κάτι, ποῦ ἔμοιαζε σάν δρόσος. Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι τὸ εἶδαν αὐτό, εἶπαν : τί εἶναι αὐτό ; Ὁ Μωυσῆς εἶπεν :

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, ποῦ σᾶς δίδει ὁ Θεός, νά φάγετε. Νά μαζεύετε λοιπὸν καθένας ὅσον χρειάζεται, νά τὸ τρώγετε ὅλο καὶ νά μὴν ἀφήνετε ὑπόλοιπον διὰ τὸ πρωί.

Αὐτὸ οἱ Ἑβραῖοι τὸ ὠνόμασαν μ ἄ ν α καὶ ἦτο σάν μικρὸς σπόρος, ἄσπρος καὶ γλυκός.

Ὁ Μωσῆς εἶπε :

Νὰ πάρετε μίαν στάμναν, νὰ τὴν γεμίσετε μὲ μάνα καὶ νὰ τὴν φυλάξετε, σεῖς καὶ αἱ γενεαὶ σας, διὰ νὰ βλέπουν τὸν ἄρτον, μὲ τὸν ὅποιον σὰς ἔθρεψεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἔρημον.

Ὁ Ἀαρὼν ἔλαβε μίαν στάμναν καὶ ἐγέμισεν αὐτὴν μὲ μάνα. Οἱ Ἑβραῖοι ἐφύλαττον αὐτὴν.

Ἐπειτα οἱ Ἑβραῖοι ἐπροχώρησαν καὶ δὲν εἶχαν νερό. Πά-
λιν παρεπονούντο καὶ ἔλεγαν εἰς τὸν Μωυσέα :

Διατί μᾶς ἔφερες εἰς τὴν ἔρημον ν' ἀποθάνωμεν ἀπὸ δίψαν ;

Ὁ Θεὸς τότε εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα :

Πάρε τὴν ράβδον σου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκτύπησες τὴν Ἐ-
ρυθρὰν Θάλασσαν καὶ πήγαινε εἰς τὸν βράχον Χωρῆβ νὰ
τὸν κτυπήσης. Θὰ βγῆ νερό, διὰ νὰ πιῇ ὁ λαός.

Ὁ Μωσῆς ἔκαμεν ὅπως εἶπεν ὁ Θεός. Ἐπῆγεν εἰς τὸν
βράχον Χωρῆβ, ἐκτύπησεν αὐτὸν μὲ τὴν ράβδον του καὶ ἀμέ-
σως ἔτρεξεν ἄφθονον νερό. Ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἔπιον καὶ ἐδροσί-
σθησαν.

23. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ (εε. 19 ε. δευτ. 5)

Ὁ Μωσῆς ᾠδήγησε τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν ἔρημον τοῦ
Σινᾶ. Ἐκεῖ ἦτο ἓνα ὄρος, τὸ Σινᾶ. Ἀπέναντι εἰς αὐτὸ τὸ
ὄρος οἱ Ἑβραῖοι ἔστησαν τὰς σκηνάς των.

Ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν ἀπὸ τὸ Σινᾶ τὸν Μωυσέα καὶ τοῦ εἶπε :

Νὰ εἰπῆς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας : Εἶδате, πῶς ἐγὼ σὰς
ἔφερα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως ἐδῶ. Ἐάν ὑπακούετε εἰς τὸ θέ-
λημά μου, θὰ εἰσθε λαὸς ἐκλεκτός καὶ ἕθνος ἅγιον.
Ἰδική μου εἶναι ὅλη ἡ γῆ.

Ὁ Μωσῆς εἶπεν εἰς τοὺς Ἑβραίους τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ
καὶ αὐτοὶ ὑπεσχέθησαν, ὅτι θὰ ὑπακούουν εἰς τὸ θέλημά του
καὶ θὰ φυλάττουν τὰς ἐντολάς του.

Κατόπιν ὁ Μωσῆς, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, εἶπεν εἰς τοὺς
Ἑβραίους νὰ πλύνουν τὰ ἐνδύματά των, νὰ νηστεύσουν καὶ νὰ
μὴ πλησιάσῃ κανεὶς εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Τὴν τρίτην ἡμέραν τὸ πρωὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ ἐφάνη-
σαν εἰς τὸ ὄρος. Νέφος πυκνὸν ἐσκέπασεν αὐτό. Φωναὶ σαλ-

πίγγων ἠκούοντο. Τὸ Σινᾶ ἐσειετο. Ὁ λαὸς κάτω ἔτρεμεν ἀπὸ φόβου.

Τότε ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μὲ φωνὴν μεγάλην ὠμίλησεν ὁ Θεός. ὤρισε τὰ καθήκοντα τῶν Ἑβραίων καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων πρὸς Αὐτὸν (1—4) καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους (5—10).

Ὁ Μωσῆς φέρει εἰς τοὺς Ἑβραίους τὰς δέκα ἐντολάς.

1) Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ὁ Θεός σου, ποὺ σὲ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

2) Νὰ μὴ κάμῃς εἰδωλα καὶ νὰ μὴ προσκυνῆς ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ ὕδατα

3) Νὰ μὴ ὀρκίζεσαι ψέμματα καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ διὰ μικρὰ πράγματα.

4) Νὰ ἔχῃς ὡς ἱεράν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Νὰ ἐργά-

ζεσαι ἕξ ἡμέρας. Τὴν ἐβδόμην νὰ ἀναπαύεσαι καὶ νὰ τὴν ἀφιερώνης εἰς τὸν Θεόν.

5) Νὰ τιμᾶς τοὺς γονεῖς σου, διὰ νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια εὐτυχῆς.

6) Νὰ μὴ ἀφαιρέσης τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων.

7) Νὰ σέβεσαι τὴν οἰκογενειακὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου.

8) Νὰ μὴ κλέπτῃς.

9) Νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσης κατὰ ἄλλου.

10) Νὰ μὴ εἶσαι φθονερός.

24. Ο ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (ΕΞ. 24 Ε.)

Διὰ νὰ μὴ λησμονήσουν οἱ Ἑβραῖοι τὰς δέκα ἐντολάς, ὁ Θεὸς τὰς ἔγραψεν εἰς δύο λιθίνας πλάκας καὶ τὰς ὠνόμασε Διὰ θήκη ν. Ἔτσι ὠνόμασεν ὁ Θεὸς αὐτάς, ἐπειδὴ ὑπεσχέθη, ὅτι ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς θὰ εἶναι λαὸς ἐκλεκτὸς καὶ ἔθνος ἅγιον, ἐὰν τὰς φυλάττῃ.

Αὐτάς τὰς πλάκας ὁ Μωυσῆς τὰς ἔφερεν εἰς τοὺς Ἑβραίους καὶ τὰς ἐτοποθέτησεν εἰς ἓνα κατάχρυσον κιβώτιον, τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Αὐτὴν ὁ Μωυσῆς τὴν ἔβαλε μέσα εἰς μίαν σκηνὴν πολυτελεῆ, τὴν ὁποῖαν ἔστησε μακρὰ ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν στήσει τὰς σκηνάς των, τὴν ὠνόμασε δὲ Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ἐπειδὴ αἰέντολαι ἐλέγοντο καὶ Μαρτύριον, διότι ἐμαρτυροῦσαν, δηλαδὴ ἐβεβαίωναν καὶ ἐφανέρωναν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἐχωρίζετο εἰς δύο μέρη· εἰς τὰ Ἄγια καὶ εἰς τὰ Ἄγια τῶν Ἁγίων.

Εἰς τὰ Ἄγια τῶν Ἁγίων ὁ Μωυσῆς ἔβαλε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὴν Χρυσὴν Στάμναν, ὅπου μέσα ἦτο τὸ μάνα, ποῦ ἔτρωγαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἔρημον.

Εἰς τὰ Ἄγια ὁ Μωυσῆς ἔβαλε :

Τὴν Τράπεζαν τῆς Προθέσεως, ὅπου οἱ ἱερεῖς ἔβαζαν τοὺς δώδεκα ἄρτους τῆς Προθέσεως.

Τοὺς ἄρτους αὐτοὺς τοὺς ἀφιέρωναν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ Τὸν εὐχαριστοῦν διὰ τ' ἀγαθὰ ποῦ ἐχάριζεν εἰς αὐτούς. Τοὺς ἠλλαζαν οἱ ἱερεῖς κάθε Σάββατον.

Ἔβαζαν δὲ δώδεκα ἄρτους, ἐπειδὴ δώδεκα ἦσαν αἱ φυλαί των.

Εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ὁ Μωυσῆς ἔβαλεν ἀκόμη τὴν Ἐπτάφωτον Λυχνίαν, ἡ ὁποία ἐλέγετο ἔτσι, ἐπειδὴ εἶχεν ἐπτά φῶτα καὶ

τὸ Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ὅπου οἱ ἱερεῖς ἔκαιαν τὸ θυμιάμα κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ.

Ὁ Μωυσῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ὤρισε καὶ τὸν Ἀαρὼν νὰ εἶναι ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων.

Ὀρίσεν ἀκόμη καὶ τὰς ἐορτάς των, αἱ ὁποῖαι ἦσαν αὐταί :

1) Τὸ Σάββατον, δηλαδή ἡ ἐβδόμη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀνεπαύθη ἀπὸ τὰ ἔργα Του.

2) Τὸ Πάσχα, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, πῶς ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσεν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

3) Ἡ Πεντηκοστή, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὴν ἡμέραν, ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸν Δεκάλογον εἰς τὸ Σινᾶ.

4) Ἡ Σκηνοπηγία, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, πῶς ἔμειναν εἰς τὴν ἔρημον κάτω ἀπὸ σκηνάς.

5) Ἡ ἡμέρα τοῦ Ἐξιλασμοῦ, διότι τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἰδικὰς του ἀμαρτίας καὶ τοῦ λαοῦ.

25. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (ΕΞ. 24 Ε.)

Μία κοινωνία δὲν ἔμπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς νόμους. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Μωυσῆν καὶ ἄλλας παραγγελίας, σύμφωνα μὲ τὰς ὁποίας ἔπρεπε οἱ Ἑβραῖοι νὰ ζοῦν, διὰ νὰ εἶναι καλοὶ πολῖται. Αὐταὶ αἱ παραγγελίαι εἶναι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἑβραίων. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι οἱ ἑξῆς :

1) Ἐξ χρόνια νὰ καλλιεργῆς τὰ χωράφια σου. Τὸν ἔβδομον χρόνον νὰ τ' ἀφήνῃς ἀκαλλιέργητα, διὰ νὰ ξεκουράζωνται.

2) Ἐὰν ἀγοράσῃς δοῦλον, ἕξ χρόνια νὰ σοῦ δουλεύῃ. Τὸν ἔβδομον χρόνον νὰ τὸν ἀφήσῃς ἐλεύθερον, χωρὶς νὰ σοῦ πληρῶσῃ τίποτε.

3) Ἐὰν κανεὶς κλέψῃ βόδι καὶ τὸ πωλήσῃ ἢ τὸ σφάξῃ, νὰ πληρῶσῃ δι' αὐτὸ πέντε βόδια. Ἐὰν κλέψῃ πρόβατον καὶ τὸ πω-

λήση ἢ τὸ σφάξι, νὰ πληρώσῃ δι' αὐτὸ τέσσαρα πρόβατα.

4) Ἐὰν κανεῖς κάμη ζημίαν εἰς ξένον χωράφι ἢ εἰς ξένον ἀμπέλι, νὰ τοῦ τὸ πληρώσῃ μὲ τὸν καλύτερον καρπὸν ἀπὸ τὰ χωράφια του ἢ τὸ ἀμπέλι του.

5) Ἐὰν δώσης χρήματα δανεικὰ εἰς ἓνα πτωχόν, νὰ μὴ πάρῃς ἀπ' αὐτὸν κέρδος.

6) Χήραν καὶ ὄρφανὸν νὰ μὴ στενοχωρήσῃς.

7) Ἐὰν εὖρης εἰς τὸν δρόμον τὸ ζῶον τοῦ ἐχθροῦ σου νὰ ἔχη πέσει κάτω ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος, νὰ τὸ βοηθήσῃς. Ἐὰν τὸ εὖρης εἰς τὸν δρόμον νὰ περιπλανᾶται, νὰ τὸ πάρῃς καὶ νὰ τοῦ τὸ φέρῃς.

8) Νὰ μὴ καταπατήσῃς τὸ δίκαιον τοῦ πτωχοῦ.

Νὰ μὴ ἀνακατώνεσαι εἰς ἀδίκους ὑποθέσεις.

Νὰ μὴ γίνῃς αἰτία νὰ τιμωρηθῇ ὁ ἄθῳος.

Ποτὲ νὰ μὴ πάρῃς δῶρα.

9) Ὅποιος καταρασθῇ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του ἢ ὅποιος τοὺς κτυπήσῃ, ἐξάπαντος νὰ θανατωθῇ.

10) Νὰ ἔχετε πάντοτε καθαρὰν καρδίαν.

26. ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΝΑ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΝΤΑΙ 40 ΕΤΗ ΕΙΣ ΕΡΗΜΟΝ (ΑΡ. 18 Ε.)

Οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακρινὴν πορείαν μέσα ἀπὸ ἐρήμους ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν.

Ἐκεί ὁ Μωυσῆς, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔστειλε δώδεκα ἄνδρας, ἓνα ἀπὸ κάθε φυλὴν, διὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὴν Χαναάν, καὶ τοὺς εἶπε :

Νὰ πᾶτε εἰς τὴν Χαναάν νὰ κοιτάξετε, ἂν εἶναι εὐφορος, ἂν ὑπάρχουν ἐκεῖ δένδρα καὶ ἂν αἱ πόλεις ἔχουν τείχη.

Οἱ δώδεκα αὐτοὶ ἄνδρες ἔφυγαν καὶ ἐπήγαν εἰς τὴν Χαναάν. Ἐγύρισαν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὅλην τὴν χώραν καὶ παρετήρησαν αὐτὴν πολὺ καλά. Ἐκοψαν μάλιστα καὶ μερικοὺς ὠραίους καρπούς, σταφύλια, ρόδια καὶ σῦκα, καὶ τὰ ἔφεραν εἰς τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ καταλάβουν καλύτερα πόσον εὐφορος ἦτο ἡ χώρα. Εἶπαν ὅμως εἰς τὸν Μωυσέα :

Ἡ χώρα εἶναι εὐφορος· νὰ καὶ οἱ καρποὶ ποὺ βγάζει· ἀλλὰ

οί κάτοικοι είναι πολύ δυνατοί και αἱ πόλεις μεγάλαι, ὄχυραι καὶ προφυλαγμένοι μετ' εἰσῆς.

Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἤκουσαν αὐτά, ἐφοβήθησαν πολύ, παρεπονοῦντο ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἄαρων καὶ ἔλεγον :

Μακάρι νὰ ἐπεθίναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἢ εἰς τὴν ἔρημον, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὸν πόλεμον. Διὰ τί μᾶς ἔφερεν ὁ Κύριος εἰς τὴν χώραν αὐτήν, διὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὸν πόλεμον ; Νὰ γυρίσωμεν πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Μόνον ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ δώσουν θάρρος εἰς τοὺς Ἑβραίους.

Ἔλεγον εἰς αὐτούς :

Μὴ φοβῆσθε ! Φθάνει νὰ εἶναι μαζί μας ὁ Θεὸς καὶ θὰ μᾶς δώσῃ τὴν εὐφορον αὐτὴν χώραν. Ἄλλ' ὁ Θεός, ποῦ τιμωρεῖ τοὺς ἀπίστους καὶ τοὺς ἀχαρίστους, εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα :

Ἔως πότε θὰ ἀφήσω αὐτὸν τὸν λαὸν νὰ παραπονῆται ;

Ὅλοι ὅσοι εἶδαν τὰ θαύματα, ποῦ ἔκαμα δι' αὐτούς, δὲν θὰ ἔμβουν εἰς τὴν Χαναάν.

Ὅσοι εἶναι εἴκοσιν ἐτῶν καὶ ἄνω, θὰ ἀποθάνουν εἰς τὴν ἔρημον ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χάλεβ καὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, οἱ ὅποιοι πιστεύουν εἰς ἐμέ.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι θὰ περιπλανῶνται εἰς τὴν ἔρημον τεσσαράκοντα χρόνια ἀκόμη διὰ τὴν τιμωρίαν των.

27. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ (ΔΕΥΤ. 31 Ε.)

Ὅπως εἶπεν ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ἔκαμε. Δὲν ἄφησε τοὺς Ἑβραίους νὰ εἰσέλθουν ἀμέσως εἰς τὴν ἔρημον. Τέλος ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Τότε ὁ Μωυσῆς ἐκατάλαβεν, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐλύπησε.

Ἄνθρωποι εὐσεβεῖς σάν αὐτόν, οἱ ὅποιοι εἰς τὴν ζωὴν των γίνονται χρήσιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, δὲν λυποῦνται, ὅταν βλέπουν, ὅτι τὸ τέλος των πλησιάζει.

Ὁ Μωυσῆς ἔσωσε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν Αἰγυπτίων. Αὐτὸς μετὰ τὰς συμβουλὰς του ἐζήτηε νὰ ζοῦν αὐτοὶ ἀγαπημένοι· νὰ μὴ βλάβῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον· νὰ ἀλληλοβοηθοῦνται. Αὐτὸς ἔκαμεν ὅλα ὅσα διέταξεν ὁ Θεός. Μόνον ἐζή-

τησεν από τὸν Θεὸν νὰ ἴδῃ τὴν Χαναάν, εἰς τὴν ὁποῖαν πλέον οἱ Ἑβραῖοι θὰ ἐζοῦσαν ἐλεύθεροι. Ὁ Θεός, πού ἐκπληρώνει τὰς ἐπιθυμίας μας, ὅταν αὐταὶ συμφωνοῦν μὲ τὸ θέλημά του, εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα :

Πρὶν ἀποθάνῃς, θὰ ἴδῃς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, τὴν Χαναάν.

Ὁ Μωυσῆς ἐκάλεσε τότε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, τοὺς παρέδωσε τὰς δύο λιθίνας πλάκας καὶ εἶπεν :

Ἄναγνώσατε αὐτὰς ἐνώπιον ὄλου τοῦ λαοῦ.

Κατόπιν ἐνεθυμήθη ὅλην τὴν περασμένην ζωὴν του· ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδί εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραῶ· ὅταν ἔφυγεν ἔπειτα εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ· ἐνεθυμήθη, πῶς ὁ Θεὸς τοῦ ἐφανερώθη εἰς τὴν φλεγόμενην βάλτον· πῶς ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Φαραῶ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραῖους νὰ φύγουν. Τέλος ἐνεθυμήθη, πῶς διέβη τὴν Ἐρυθρὰν ἀσσαν καὶ τὴν πορείαν μέσα ἀπὸ ἐρήμους τόπους. Εἶδε, πῶς ἔφθασεν ἕως ἐδῶ ὑγιῆς αὐτὸς καὶ ὁ πολυάριθμος λαὸς του.

λα αὐτὰ ἔβλεπε τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεθυμήθη κατόπιν, ὅτι ὁ Ἑβραϊκὸς λαὸς πολλὰς φορὰς ἐλησμόνησε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσκέφθη, ὅτι τὸ ἴδιον θὰ κάμουν οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν αὐτὸς ἀποθάνῃ.

Ἐλυπήθη δι' αὐτὸ καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς συμβουλευθῇ. Ἔκαμε λοιπὸν ἓνα ποίημα διὰ τὸν Θεόν, πού τοὺς συμβουλεύει νὰ μένουν πάντοτε πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ποίημα αὐτὸ ἀρχίζει ἔτσι :

«Πρόσεχέ με Οὐρανέ, θὰ μιλήσω
κι ἄς ἀκούσῃ ἡ γῆ ὅ,τι πῶ,
Εἰς τὴν γλῶσσι τὰ λόγια μου ἄς πέσουν
σὰν δροσιά. Τὸ Θεὸ τῶρα ὑμῶν».

Ἐπειτα σιγὰ σιγὰ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Νεβώ, πού εἶναι ἀπέναντι εἰς τὴν Ἱεριχώ. Ἀπὸ ἐκεῖ εἶδε τὴν χώραν, τὸν ὁποῖαν αὐτὸς δὲν θὰ χαρῆ. Δὲν ἔκλαυσε, διότι ἐγνώριζεν ὁ μέγας αὐτὸς Ἀρχηγὸς νὰ ὑποτάσσεται πάντοτε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μακρὰν βουνά, πεδιάδες· ὁ Ἰορδάνης εἶχεν ἀσημένιο χρῶ-

μα! Κάτω οι Έβραίοι έκινούντο ώς μυρμηκιά. Ηύχαρίστησεν άλλην μίαν φοράν τόν Θεόν και απέθανεν εις ήλικίαν 120 έτων.

Οι Έβραίοι επένθησαν επί ένα μήνα και ποτέ δέν έλησμόνησαν πόσον μεγάλος άνθρωπος ήτο ο Μωυσης.

28. ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΝΑΑΝ (ΙΗΕ.)

Οι άνθρωποι αποθνήσκουν, άλλ' ο Θεός υπάρχει πάντοτε. Υπάρχει και εξακολουθει νά ενδιαφέρεται διά τούς ανθρώπους.

Διά νά βγάλη τούς Έβραίους από την Αίγυπτον, έστειλε τόν Μωυσεά. Ο Μωυσης απέθανεν. Ο Θεός όμως ανέδειξεν ένα άλλον διά νά συνεχίση τό έργον του Μωυσεά, τόν Ίησοῦν του Ναυη. Αυτός τώρα ανέλαβε την αρχηγίαν των Έβραίων.

Οι Έβραίοι εύρισκοντο πρό του ποταμου Ίορδάνου πέραν από αυτόν έβλεπαν την χώραν, την όποίαν μετ' όλίγον θά είχαν ώς πατρίδα.

Πόσην χαράν ήσθάνοντο τώρα! Όλας τας ταλαιπωρίας, που είχαν υποφέρει εις την όδοιπορίαν, τας έλησμόνησαν. Τώρα όλοι ένα πράγμα έσκέπτοντο: πότε νά εύρεθουν εις την χώραν, που τούς έδιδεν ο Θεός. Άλλά ποίος θά τούς ώδηγοῦσεν; Ο Αρχηγός των!

Ο Ίησοῦς του Ναυη τούς διέταξε νά ετοιμασθουν, διότι μετá τρεις ήμέρας θά έπερνούσαν τόν Ίορδάνην ποταμόν, διά νά εισέλθουν εις την Χαναάν. Ήσαν τεσσαράκοντα χιλιάδες πολεμιστάι, οι όποιοι θά τόν ακολουθοῦσαν, εξήκοντα δέ χιλιάδες θά έμεναν νά προστατεύσουν τά γυναικόπαιδα.

Η διάβασις όμως του Ίορδάνου ήτο δύσκολος, διότι ο ποταμός και πλάτος είχε και βαθύς ήτο και όρμητικός και είχε πλημμυρίσει τας ήμέρας εκείνας.

Δι' αυτό ο Ίησοῦς του Ναυη έζήτησε την βοήθειαν του Θεου και ειπεν εις τούς ιερείς, άφοῦ λάβουν την Κιβωτόν της Διαθήκης, νά προχωρήσουν πρώτοι αυτοί εις τόν ποταμόν.

Έτσι και έγινε. Οι ιερείς με την Κιβωτόν της Διαθήκης έπροχωροῦσαν. Τά ύδατα του ποταμου έχωρίσθησαν, όπως άλλοτε εις την Έρυθράν Θάλασσαν. Οι Έβραίοι έπέρασαν με χαράν και έκυρίευσαν την Ίεριχώ, της όποιας τά τείχη, με την βοήθειαν του Θεου, έπεσαν μόνα των.

Κατόπιν οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Χαναάν εἶδαν, ὅτι οἱ Ἰσραηλίται ἐκυρίευσαν τὴν Ἱεριχώ καὶ ἐμαζεύθησαν εἰς μίαν πόλιν τὴν Γ α β α ῶ ν, διὰ νὰ πολεμήσουν. Οἱ Ἰσραηλίται ἐπολέμησαν καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησαν. Ἐπειτα ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν Χαναάν.

Ἡ Ἱεριχώ κυριεύεται.

Ἄφου οἱ Ἑβραῖοι ἔγιναν κύριοι τῆς Χαναάν, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐμοίρασεν αὐτὴν εἰς ἔνδεκα μέρη καὶ ἔδωκε μετὰ κληρὸν ἀπὸ ἓν εἰς κάθε μίαν φυλὴν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευῆ, εἰς τὴν ὅποιαν θὰ ἀνήκεν ὅλη ἡ χώρα, διότι οἱ Λευῖται ἦσαν ἱερεῖς τῶν Ἑβραίων. Αὐτοὶ θὰ ἦσαν δισκορπισμένοι εἰς ὅλον τὸν λαόν, διὰ νὰ τὸν διδάσκουν καὶ διὰ νὰ κάμουν τὰς ἱερὰς τελετὰς τῆς θρησκείας.

29. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ (ΙΗΣ. 24)

“Όταν ό Ίησοϋς τοϋ Ναυη ἐγήρασεν, ἐκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς :

Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός :

Οἱ πρόγονοί σας ἐκατοικοῦσαν πέραν ἀπὸ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ἐλάτρευον ἄλλους θεοὺς· ἐπῆρα ὅμως τὸν πρόγονόν σας Ἀβραάμ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ὠδήγησα εἰς τὴν γῆν Χαναὰν καὶ ἐπολλαπλασίασα τοὺς ἀπογόνους του.

“Όταν ἦλθε εἰς τὴν Αἴγυπτον, σᾶς ἔστειλα τὸν Μωυσέα καὶ τὸν Ἀαρών. Σᾶς ἐπῆρα ἀπὸ ἐκεῖ καὶ σᾶς ἔφερα πάλιν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν.

Νὰ φοβῆσθε τὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύετε αὐτὸν πιστὰ μὲ ὄλην σας τὴν καρδιά.

‘Ο λαός, ὅταν ἤκουσεν αὐτά, εἶπε :

Ποτὲ δὲν θὰ ἀφήσωμεν τὸν Κύριον καὶ ποτὲ δὲν θὰ λατρεύσωμεν ἄλλους θεοὺς· διότι ὁ Θεὸς μᾶς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ μᾶς ἐφύλαξεν ἕως σήμερα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ποὺ ἐπεράσαμεν, διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐχθροὺς, ποὺ συνηντήσαμεν εἰς τὸν δρόμον μας.

‘Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυη ἔπειτα εἶπεν :

‘Ο Θεὸς εἶναι ἅγιος καὶ ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς ἁμαρτωλοὺς τοὺς τιμωρεῖ καὶ τοὺς ἐξολοθρεύει.

Οἱ Ἑβραῖοι τότε ἀπήντησαν :

‘Ἡμεῖς πάντοτε τὸν Θεὸν θὰ ἀγαπῶμεν καὶ τὸν Θεὸν θὰ λατρεύωμεν καὶ πάντοτε θὰ ἐκτελῶμεν τὰς ἐντολάς του.

Τότε ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς ἓνα λίθον, τὸν ἔστησε κάτω ἀπὸ μίαν δρυὸν καὶ εἶπεν :

“Ἄς εἶναι ὁ λίθος αὐτὸς ἐνθύμιον, ὅτι δὲν θὰ λησμονήσετε ποτὲ τὸν Θεόν.

Ἔπειτα ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυη ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 110 ἐτῶν.

30. Ο ΕΥΣΕΒΗΣ ΙΩΒ (ΙΩΒ)

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐζοῦσεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἀνατολῆς ἓνας πολὺ εὐσεβῆς ἄνθρωπος, ὁ Ἰώβ. Κανεῖς ἄλλος δὲν ἦτο εἰς ὄλην τὴν γῆν ὡσὰν αὐτὸν εὐσεβῆς.

‘Ο Ἰώβ ἦτο πάρα πολὺ εὐτυχής· διότι καὶ ὑγιῆς ἦτο καὶ

πολλά ποίμνια είχε και οικογένειαν, την σύζυγόν του και δέκα παιδιά, έπτά αγόρια και τρία κορίτσια και τὸ κυριώτερον ἀπό ὅλα, διότι εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του.

Ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν λησται ἐφόνευσαν τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ἤρπασαν τὰ ποίμνιά του. Ἔμαθε τοῦτο ὁ Ἰώβ. Μίαν ἄλλην ἡμέραν, ἐνῶ τὰ παιδιά του ἔτρωγαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλυτέρου ἀδελφοῦ των, σεισμός δυνατὸς ἐκρήμινε τὴν οἰκίαν. Ὅλοι ὅσοι ἦσαν μέσα εἰς αὐτὴν, ἐφονεύθησαν. Ἔμαθε καὶ τοῦτο ὁ Ἰώβ, δὲν παρεπονέθη καθόλου, ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε:

Γυμνὸς ἐγεννήθην, μυμνὸς ἄς ἀποθάνω. Ὅλα ὅσα εἶχον, ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἔδωσε, ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἐπῆρεν. Ἄς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομά Του.

Ὁ Ἰώβ ἦτο προηγουμένως καὶ ὑγιής. Τὸ πολυτιμώτατον ὅμως αὐτὸ ἀγαθόν, τὴν ὑγείαν, τὴν ἔχασε καὶ αὐτὴν διότι προσεβλήθη ἀπὸ μίαν φοβερὰν ἀσθένειαν, τὴν λέπραν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀσθένεια αὐτὴ ἦτο μεταδοτικὴ, ἐξοῦσεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν πτωχὸς καὶ δυστυχής.

Ὅλοι τὸν ἐγκατέλειψαν ἴ μόνον ἡ σύζυγός του τοῦ ἀπέμεινε, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μίαν ἡμέραν τοῦ εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπομένη καὶ νὰ ἐλπίζῃ ἀκόμη εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπῆρεν ὅλα τοὺς τὰ ἀγαθὰ. Ὁ Ἰώβ ὅμως, πού ἦτο ἄνθρωπος πολὺ εὐσεβής, τὴν ἐμάλωσε καὶ τῆς εἶπεν :

Ὁμίλησες σάν ἀνόητη γυναίκα. Τὰ καλὰ μόνον θὰ δεχώμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὄχι τὰ κακά :

Τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ ἔμαθαν τὰ δυστυχήματά του καὶ ἤλθαν νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μόλις τὸν εἶδαν ἀπὸ μακρὰν, ἔκλαυσαν, ἐπλησίασαν καὶ ἐκάθησαν σιωπηλοὶ κοντὰ του καὶ τὸν ἔβλεπαν. Ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἔμειναν ἄφωνοι, διότι δὲν ἐγνώριζαν, πῶς νὰ ἀρχίσουν νὰ τὸν παρηγοροῦν.

Ὁ Ἰώβ τοὺς εἶδε καὶ ἐκατάλαβεν, ὅτι δὲν ὠμιλοῦσαν ἀπὸ τὴν μεγάλην των λύπην. Πολὺ ἐταράχθη ἀπὸ αὐτό, καὶ τὴν ἐβδόμην τέλος ἡμέραν παρεπονέθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του.

Οἱ φίλοι του τότε ἀντὶ νὰ τὸν παρηγορήσουν, τοῦ εἶπον,

ὅτι διὰ τὸν τὸν τιμωρῆ ἔτσι ὁ Θεός, φαίνεται, ὅτι θὰ ἡμάρτη-
σεν. Ἄλλ' ὁ Ἰὼβ ἐπέμενε, ὅτι ἦτο ἀθῶος. Παρουσιάσθη τότε
ὁ Θεός, ἐμάλωσε τὸν Ἰὼβ καὶ τοὺς φίλους του καὶ εἶπεν :

Οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν, διατὶ ὁ Θεός στέλλει τὰς εὐ-
τυχίας καὶ τὰς δυστυχίας. Πρέπει νὰ δέχωνται εὐχαρίστως
ὅ,τι στέλλει· διότι ὅλα ὅσα κάμνει, τὰ κάμνει διὰ τὸ καλὸν τῶν
ἀνθρώπων.

Ὁ Ἰὼβ ἐνόησε τὸ σφάλμα του, μετενόησε μὲ τὴν καρδιά
του καὶ ἐζήτησε συγχώρεσιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Θεός τὸν ἐσυγ-
χώρησε καὶ τοῦ ἔστειλεν ἀκόμη περισσότερα ἀγαθὰ ἀπ' ὅσα
εἶχε πρὶν.

Ἔτσι ὁ Ἰὼβ ἔγινε πάλιν ὑγιής, ἀπέκτησε περισσότερα ποι-
μνια ἀπὸ πρὶν, ἐγέννησεν ἄλλα ἑπτὰ ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια
καὶ ἀπέθανεν εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν, γέρον εὐτυχῆ καὶ
εὐχαριστημένον. ✕

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

31. ΤΙ ΗΣΑΝ ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ (ΧΡ.)

Ἄφοῦ ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἑβραῖοι ἔμειναν χωρὶς Ἀρχηγόν. Ἐξοῦσαν κατὰ οἰκογενείας καὶ ἐκρατοῦσαν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Κάθε οἰκογένεια εἶχε καὶ τὸν ἀρχηγόν της, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπήκουαν ὅλα τὰ ἄτομα, πού ἀποτελοῦσαν αὐτήν. Ἦσαν πολλὰ τὰ ἄτομα εἰς κάθε οἰκογένειαν· διότι οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν ἐνουμφεύοντο, ἔμεναν ὅλοι μαζί με τὰς οἰκογενείας των.

Ἄλλ' ἕνας λαὸς δὲν δύναται νὰ ζῆσῃ χωρὶς Ἀρχηγόν.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ζῆ με καλοὺς ἀνθρώπους, γίνεται καλύτερος· ὅταν ζῆ με κακοῦς, γίνεται συνήθως κακός.

Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν πού ἐξοῦσαν, ἔβλεπαν, πῶς ἐξοῦσαν οἱ γειτονικοὶ λαοί, οἱ ἀλλόφυλοι, πού ἦσαν εἰδωλολάτραι. Οἱ Ἑβραῖοι πού τοὺς ἔβλεπαν, πολλὰς φορὰς ἐλησμόνουσαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευαν, ὅπως καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί, ξένους θεοὺς· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμῶρει καὶ ἄφηνε νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς διαφόρους ἐχθρούς, οἱ ὁποῖοι σκληρὰ τοὺς ἐβασάνιζον.

Τότε ἐσκέπτοντο, ὅτι ἐξοῦσαν καλύτερα, ὅταν ἦσαν ἐλεύθεροι. Ἐβλεπαν πόσον ἦσαν δυστυχεῖς, ὅταν ἦσαν ὑποδουλωμένοι· ἐσκέπτοντο, διατί νὰ εἶναι δυστυχεῖς, ἀφοῦ πρῶτα ἦσαν εὐτυχεῖς καὶ εὗρισκαν, ὅτι δυστυχεῖς ἦσαν, ἐπειδὴ εἶχαν λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετανοοῦσαν τότε καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐσυγχωροῦσε καὶ ἔστελλεν ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολὺ εὐσεβεῖς καὶ πολὺ γενναῖοι. Αὐτοί, με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἠλευθέρωναν τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν ζυγὸν καὶ ἐδίδασκαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ εὐσεβεῖς αὐτοὶ καὶ γενναῖοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἠλευ-

θέρωναν τούς Έβραίους από τούς έχθρους και έδίδασκαν αὐτούς, εἶναι οἱ Κριταί.

Τέτοιοι Κριταί μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ παρουσιάζοντο ἐπὶ τριάκοντα ἔτη. Οἱ σπουδαιότεροι εἶναι : Ἡ Δεβώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμφών καὶ ὁ Σαμουήλ.

Τότε ἔζησαν καὶ δύο γυναῖκες, ἡ Ροῦθ καὶ ἡ Ἄννα, ἡ μήτηρ τοῦ Κριτοῦ Σαμουήλ.

32. Η ΔΕΒΩΡΑ (ΚΡ. 4 Ε.)

Εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν παρουσιάζεται ἓνα ἐνδιαφέρον φαινόμενον. Αἱ γυναῖκες δὲν εἶναι μόνον σύντροφοι καὶ βοηθοὶ τοῦ ἀνδρός· παίζουν καὶ πρωταγωνιστοῦντα ρόλον.

Εἰς κανένα ἄλλον λαὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν δὲν παρουσιάσθησαν τόσον σπουδαῖαι γυναῖκες.

Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας αὐτὰς γυναῖκας εἶναι ἡ Δεβώρα.

Οἱ Χαναναῖοι ὑπεδούλωσαν τούς Έβραίους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αὐτὸ ὑπέφεραν πολὺ ἐπὶ εἴκοσι χρόνια. Διὰ τοῦτο οἱ Έβραῖοι μετενόησαν καὶ ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς δυστυχίας. Ἐξέλεξε δὲ τὴν Δεβώραν, ἡ ὁποία ἦτο καὶ προφῆτις.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ Δεβώρα διατάσσει τὸν στρατηγὸν Βαράκ νὰ μαζεύσῃ στρατόν. Αὐτὸς μαζεύει δέκα χιλιάδας ἄνδρας. Ἄλλὰ καὶ ὁ στρατὸς καὶ ὁ Βαράκ εἶχαν χάσει τὸ θάρρος των. Χωρὶς θάρρος οὔτε ἐπιτυχάνει κανεὶς οὔτε νικᾷ εἰς τὸν πόλεμον.

Ὅταν ἡ Δεβώρα εἶδεν, ὅτι ὁ Βαράκ εἶχε χάσει τὸ θάρρος του, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε :

Θά ἔλθω μαζί σου, ἀλλὰ δὲν θά λάβῃς σὺ τὴν τιμὴν· νικητὴς θά εἶμαι ἐγώ ! Καὶ ἐπῆγεν ἡ Δεβώρα μαζί μὲ τὸν στρατὸν εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ. Κάτω ἀπὸ τὸ ὄρος ἔρρεεν ὁ ποταμὸς Κισσόν.

Ἐκεῖ ἡ Δεβώρα εἶπε :

Βαράκ, σήμερα θά παραδώσῃ ὁ Θεὸς τοὺς έχθρους εἰς τὰς χεῖρας σου !

Ἔγινε βροχὴ· τὰ ἄλογα τῶν έχθρῶν δὲν ἤμποροῦσαν νὰ κινήθουν· κατέβησαν καὶ οἱ Έβραῖοι μὲ ὄρμην ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ ἐνίκησαν τοὺς έχθρους.

Ἡ Δεβώρα τότε ἔψαλλε :

«Σατράπαι, Βασιλεῖς, νὰ μὲ ἀκούσετε
ἐγώ, ἐγὼ θὰ ψάλλω εἰς τὸν Κύριον!
Ἐσειέτο στὴ μάχη ἡ γῆ, καὶ ὁ Οὐρανὸς
βροχὴ ἐστάλαξε. Ἐβοηθοῦσεν ὁ Θεός».

33. Ο ΓΕΔΕΩΝ (ΚΡ. 6 Ε.)

Οἱ Μαδιανῖται ἦσαν φυλαὶ ἀραβικαί, αἱ ὁποῖαι ἐζούσαν ὡς νομάδες καὶ ἐνοχλοῦσαν τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων. Οἱ Ἑβραῖοι ἐφοβοῦντο ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἔφευγαν εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὴν ἔρημον, οἱ δὲ Μαδιανῖται, ἐλεύθεροι, κατέστρεφαν τὰ γεννήματα τῆς γῆς καὶ τὰ ζῶα καὶ ἐφόνευαν τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Θεὸς ὅταν θέλῃ νὰ σώσῃ ἕνα λαόν, ἐμπνέει ἕνα Ἀρχηγόν.

Διὰ νὰ σώσῃ τοὺς Ἑβραίους, ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας, ἐξέλεξε τὸν Γεδεών, ἕνα ἀπλὸν χωρικόν, τοῦ ὁποῖου ὁ πατήρ ἦτο εἰδωλολάτρης καὶ ἐλάτρευεν ἕνα ψευδῆ θεόν, τὸν Βάαλ.

Μίαν ἡμέραν ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν :

Ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου· ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας θὰ σώσῃς τοὺς Ἑβραίους σὺ.

Ὁ νέος Γεδεών ἔλαβε τότε ἔξαφνα θάρρος, πού ἕως τότε δὲν εἶχεν· ἔσπασε τὸ εἶδωλον τοῦ Βάαλ, πού ἐλάτρευεν ὁ πατήρ του, ἔφερε τὸν πατέρα του εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν καὶ ἐπῆγε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἑβραίους. Τοὺς ἐκάλεσε καὶ ὅταν αὐτοὶ ἐμαζεύθησαν, τοὺς εἶπεν :

Ὅταν πάλιν ἔλθουν οἱ Μαδιανῖται νὰ πολεμήσουν ἐναντίον μας, θὰ πολεμήσωμεν.

Οἱ Ἑβραῖοι ἦσαν τριάκοντα δύο χιλιάδες πολεμισταί.

Δὲν ἀρκεῖ ὁ στρατὸς νὰ εἶναι πολὺς, διὰ νὰ νικήσῃ. Ἐὰν εἶναι δειλός, δὲν θὰ νικήσῃ.

Εἰς τὸν στρατόν, πού ἐμαζεύθη ἦσαν καὶ δειλοί. Ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο δυνατὸν νὰ παρασυρθοῦν οἱ ἀνδρεῖοι. Αὐτὸ τὸ ἐγνώριζεν ὁ Γεδεών. Δι' αὐτὸ εἶπε :

Φύγετε όσοι δὲν θέλετε νὰ θυσιάσετε τὴν ζωὴν σας διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος.

Ἔφυγαν τότε εἴκοσι δύο χιλιάδες καὶ ἔμειναν δέκα χιλιάδες.

Οἱ πολεμισταὶ εἶναι τώρα ὅλοι ἀνδρεῖται. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἓνας στρατὸς νὰ εἶναι γενναῖος, διὰ νὰ νικήσῃ· χρειάζεται καὶ σχέδιον μάχης.

Ἀπὸ τὰς δέκα χιλιάδας ὁ Γεδεὼν ἐξέλεξε τριακοσίους ἀνδρας καὶ τοὺς εἶπε :

Τὰ ὅπλα σας διὰ τὸν καθένα θὰ εἶναι μία σάλπιγξ, μία λαμπάδα καὶ μία στάμνα. Αὐτὰ θὰ εἶναι τὰ ὅπλα σας καὶ κάτι ἄλλο κυριώτερον : μεγάλη πίστις εἰς τὸν Θεόν !

Εἰς τὴν μάχην ἀπαιτεῖται πολλὴ φρόνησις. Ὁ Γεδεὼν ἔλαβεν ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα. Τὴν νύκτα κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν εἰς τὴν κοιλάδα, ὅπου εὕρισκοντο οἱ Μαδιανῖται, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τί ἔκαμναν καὶ εἶδεν, ὅτι εἶχαν στρατοπεδεύσει καὶ ἐκοιμῶντο. Γρήγορα τότε ἐγύρισεν εἰς τὸ στρατόπεδον, διήρесе τοὺς τριακοσίους πολεμιστὰς εἰς τρεῖς ομάδας καὶ εἶπε :

Περικυκλώσατε τοὺς ἐχθρούς. Ὅταν δώσω τὸ σύνθημα, σαλπύσατε ὅλοι μαζί μὲ τὰς σάλπιγγας, σπάσατε τὰς στάμνας, κρατήσατε τὰς λαμπάδας εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ μὲ φῶνὸν δυνατὴν νὰ φωνάζετε :

Ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεὼν !

Χωρὶς θόρυβον αἱ τρεῖς ομάδες ἐπροχώρησαν καὶ ἐπλησίασαν τοὺς ἐχθρούς.

Ὁ Γεδεὼν ἔδωσε τὸ σύνθημα. Οἱ πολεμισταὶ ἐσάλπισαν ὅλοι μαζί, ἔσπασαν τὰς στάμνας, ἐκράτησαν τὰς λαμπάδας μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἔτρεξαν πρὸς τοὺς ἐχθρούς καὶ μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς των ἐφώναζαν :

Ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεὼν !

Οἱ Μαδιανῖται ἐξύπνησαν· ἤκουσαν τὰς φωνὰς καὶ τὰ σαλπύσματα, εἶδαν τὰς λάμπεις εἰς τὸ σκότος καὶ ἐφοβήθησαν. Ἐνόμισαν, ὅτι ἐχθροὶ πολλοὶ τοὺς ἐπετέθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Οἱ Ἑβραῖοι τοὺς κατεδίωξαν πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Ἔτσι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἓνας ἀπλοῦς χωρικός, ὁ Γεδεὼν, ἔσωσε τὴν πατρίδα του.

34. Η ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΙΕΦΘΑΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΤΟΥ (ΚΡΙΤ. ΙΙ)

Πολύ συγκινητική είναι η ιστορία του Ίεφθάε. Όμοιάζει κάπως με την ιστορίαν της Ίφιγενείας, η οποία ἐδέχθη να θυσιάσθῃ χάριν τῆς πατρίδος τῆς.

Ὁ Ίεφθάε ἦτο ἄνθρωπος πολὺ ρωμαλέος. Ἐπειδὴ εἶχε ξένην μητέρα, τὸν ἐδιώξαν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ δι' αὐτὸ ἔκατοικοῦσε μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν ἐξόριστος.

Ἡ κόρη τοῦ Ίεφθάε ὑποδέχεται τὸν πατέρα τῆς.

Κάποτε οἱ Ἀμμωνῖται ἐπολέμησαν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων. Ὁ μόνος ποῦ ἤμποροῦσε νὰ τοὺς σώσῃ, ἦτο αὐτός. Ἐπῆγαν λοιπὸν ἀντιπρόσωποι τῶν Ἑβραίων, τὸν συνήντησαν καὶ τοῦ εἶπαν : σὺ μόνον μπορεῖς νὰ σώσῃς τὴν πατρίδα· ἔλα, ἡ πατρίς σέ καλεῖ.

Ὁ Ίεφθάε ἦτο πικραμένος ἀπὸ τὴν ἐξορίαν· ἀλλὰ ἡ πατρίς τῶρα τὸν ἔκαλοῦσεν. Ἔπρεπε νὰ ὑπάγῃ χάριν αὐτῆς καὶ ἐπῆγε.

Μόλις ἔφθασε, συνεκέντρωσε στρατὸν καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἔλθῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Πρὶν ἐπιτεθῆ, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, προσυχηθή καὶ εἶπε :

Κύριε, ἡ πατρίς κινδυνεύει. Δὲν θέλω νὰ πέσῃ εἰς τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν. Πόσον θὰ εἴμεθα τότε δυστυχεῖς ! Κύριε, βυῆθησέ μας νὰ σώσωμεν αὐτὴν ἐγὼ καὶ οἱ στρατιῶται μου.

Ἐγὼ θὰ θυσιάσω εἰς Σὲ ὅ,τι πολῦτιμον ἔχω. Μόνον νὰ σωθῆ ἡ πατρίς ! Ἐὰν ἐπιστρέψω νικητῆς, αὐτὸ πού πρῶτα πρῶτα θὰ συναντήσω εἰς τὴν οἰκίαν μου, μόλις εἰσέλθω, θὰ εἶναι ἰδικόν σου.

Οἱ Ἑβραῖοι ἤκουσαν τὴν προσευχὴν καὶ ἔλοβαν θάρρος. Περισσότερον θάρρος ἔλαβαν, ὅταν ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ἰεφθάε θὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Θεόν ὅ,τι πολῦτιμον εἶχεν. Ἦτο ἐντροπὴ δι' αὐτοὺς νὰ μὴ πολεμήσουν μὲ γενναιότητα. Ἐπολέμησαν λοιπόν, τοὺς ἐβοήθησε καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἐνίκησαν.

Ἐπέστρεφαν τώρα χαρούμενοι καὶ νικηταὶ εἰς τὰς οἰκίας των. Ὁ κόσμος ὅλος ἐξήρχετο νὰ τοὺς ὑποδεχθῆ. Ἐμαθε καὶ ἡ κόρη τοῦ Ἰεφθάε τὴν νίκην τοῦ πατρὸς της καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὴ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ. Τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκείνην αὐτὸς εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸ πρῶτον, πού συνήνητησεν εἰς αὐτὴν, ἦτο ἡ κόρη του. Ἐσχισε τότε τὰ ἱμάτιά του καὶ εἶπεν :

Ἄλιμονον, κόρη μου ὤρκισθην εἰς τὸν Θεόν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, νὰ θυσιάσω τὸ πιὸ πολῦτιμον πού ἔχω. Καὶ αὐτὸ εἶσαι σύ !

Ἡ εὐσεβὴς κόρη, πού ἤκουσε τὸν πατέρα της, εἶπεν :

Ἀφοῦ εἰς τὸν Κύριον ὑπεσχέθης διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος νὰ θυσιάσῃς ἐμέ, κάμε ὅπως ὑπεσχέθης. Ὁ Κύριος ἔσωσε τὴν πατρίδα μας ἔκτελεσε τὴν ὑπόσχεσίν σου. Ἄφησε μόνον νὰ ὑπάγω μὲ τὰς φίλας μου δύο μῆνας εἰς τὰ ὄρη, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσω ἀπὸ ἐκεῖ τὴν ὡραίαν μας πατρίδα. Θὰ ἐπιστρέψω κατόπιν νὰ θυσιασθῶ. Ἔτσι δὲ καὶ ἔγινεν.

Ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι κατόπιν ἐθαύμαζαν τὸν Ἰεφθάε διὰ τὴν φιλοπατρίαν του καὶ τὴν κόρην του διὰ τὴν ἥρωικὴν θυσίαν. Ἐλαβαν δὲ ἔκτοτε θάρρος περισσότερο, διότι ἐθεώρουν ἐντρο-

πήν νά ἔχουν ὀλιγώτερον θάρρος ἀπό αὐτήν καί ἀπό τόν μέγαν Ἀρχηγόν των.

Αἱ νέαι ποτέ ἔπειτα δέν ἐλησμόνησαν τήν αὐτοθυσίαν τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς κόρης καί κάθε χρόνον ἐπήγαιναν εἰς τὸ ὄρος καί ἔκλαιαν δι' αὐτήν.

Τὰ ἔθνη ζοῦν καί προσδεύουν μόνον, ὅταν τὰ ἄτομα θυσιάζωνται διὰ τήν πατρίδα. X

35. Ὁ ΣΑΜΨΩΝ (ΚΡΙΤ. 13 Ε.)

Οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπό τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἄφησε νά υποδουλωθοῦν εἰς τοὺς ἐχθρούς των Φιλισταίους

Ἕνας ἄνθρωπος, ὁ Μανωέ, εἶχε μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία δέν εἶχε παιδιά.

Μίαν ἡμέραν ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη εἰς αὐτήν τήν γυναῖκα καί τῆς εἶπε :

Θά ἀποκτήσης παιδί. Μόλις ὁμως γεννηθῆ, νά τὸ ἀφιερῶσης εἰς τὸν Θεόν καί νά μὴ τοῦ κόψης ποτέ τὰ μαλλιά.

Ὁ Μανωέ ἐπῆρε τότε ἕνα ἐρίφιον καί τὸ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ἔβλεπε δὲ αὐτὸς καί ἡ γυναῖκα του τὸν καπνόν, ποὺ ἀνέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὁπως εἶπεν ὁ ἄγγελος, ἔτσι καί ἔγινεν. Ἡ γυναῖκα τοῦ Μανωέ ἐγέννησεν ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν Σαμψών.

Ὅταν ὁ Σαμψών ἐμεγάλωσεν, ἔγινε, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, πολὺ δυνατός.

Μίαν ἡμέραν εἶχε βγεῖ εἰς τὰ ἀμπέλια. Ἐκεῖ συνήντησεν ἕνα μικρὸν λέοντα. Δύναμις τοῦ Θεοῦ τότε ἦλθεν εἰς αὐτὸν καί ἀμέσως ἤρπασε τὸν λέοντα καί τὸν ἐξέσχισεν ὡς ἐρίφιον.

Ἐπειτα ἀπὸ μερικῆς ἡμέρας ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἦτο τὸ πτώμα τοῦ λέοντος καί εἶδεν, ὅτι μέσα εἰς αὐτὸ ἦσαν μέλισσαι καί μέλι.

Ἀργότερα ὁ Σαμψών ἔκαμε κάποτε συμπόσιον. Εἶπε δὲ εἰς τοὺς φίλους του :

Ἔχω ἕνα αἴνιγμα :

Ἀπὸ αὐτό, ποὺ τρώγει, ἐβγήκε τροφή· ἀπὸ αὐτό, ποὺ εἶναι δυνατόν, ἐβγήκε ἕνα πρᾶγμα γλυκό. Τί εἶναι ;

Κανείς όμως δεν ήμποροσε νά τὸ καταλάβῃ.

Ὁ Σαμψὼν ἠγάπα πολὺ τὴν πατρίδα του. Ἐπειδὴ αὐτὴ ἦτο ὑποδουλωμένη εἰς τοὺς Φιλισταίους, ὁ Σαμψὼν τοὺς ἐνοχλοῦσε καὶ τοὺς ἔκαμνε πολλὰς ζημίας. Οἱ Φιλισταῖοι δὲν ήμποροῦσαν νά τοῦ κάμουν τίποτε, ἐπειδὴ ὁ Σαμψὼν ἦτο πολὺ δυνατός.

Δι' αὐτὸ συνεννοήθησαν καὶ εἶπαν εἰς μίαν πονηρὰν γυ-

Ὁ Σαμψὼν παλαίει μετὸν λέοντα.

ναίκα, τὴν Δαλιδᾶ, ἡ ὁποία ἐγνώριζε τὸν Σαμψὼν, νά μάθῃ αὐτὴ τὸ μυστικόν του, πῶς ἦτο τόσοσ δυνατός.

Ἡ Δαλιδᾶ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν Σαμψὼν, ὅτι ἡ δύναμις του ἦτο εἰς τὰ μαλλιά του, πού δὲν ἐκόπησαν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του, ἐπειδὴ ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Μίαν νύκτα λοιπόν, ἐνῶ ὁ Σαμψὼν ἐκοιμάτο, αὐτὴ τοῦ ἔκοψε τὰ μαλλιά. Τότε ἡ δύνα-

μης τοῦ Σαμψών ἔφυγεν ἀπὸ αὐτόν. Οἱ Φιλιισταῖοι τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔδεσαν μὲ ἀλυσσίδας, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ νὰ ἀλέθῃ εἰς τὸν μύλον.

Ἄλλὰ τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς τοῦ Σαμψών ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν πάλιν ἐμεγάλωσαν.

Ἔτυχε τότε νὰ ἔχουν οἱ Φιλιισταῖοι μίαν μεγάλην ἑορτὴν εἰς ἓνα πελώριον οἰκοδόμημα. Εἶπαν δὲ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν :

Ἄς φέρωμεν τὸν Σαμψών εἰς τὴν ἑορτὴν, διὰ νὰ γελάσωμεν μὲ αὐτόν.

Καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ μὲ αὐτόν ἐγελοῦσαν.

Ὁ Σαμψών πολὺ ἐστενοχωρήθη μὲ αὐτὸ καὶ εἶπεν εἰς ἓνα μικρὸ παιδί, ποῦ τὸν ὠδηγοῦσεν.

Ἄφησέ με νὰ ψηλαφήσω τοὺς στύλους τοῦ οἰκοδομήματος, ποῦ γίνεται ἡ ἑορτή. Ἐνηγκαλίσθη τότε ὁ Σαμψών τοὺς στύλους, προσηυχῆθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε :

Βοήθησέ με, Κύριε, νὰ ἐκδικηθῶ τοὺς ἐχθρούς μας Φιλισταίους καὶ ἄς ἀποθάνω καὶ ἐγὼ μαζί τους.

Ἔσεισε τοὺς στύλους· αὐτοὶ ἐκλονίσθησαν καὶ ὀλόκληρον τὸ πελώριον οἰκοδόμημα ἔπεσε καὶ ἐγένεν ἐρείπια. Κάτω ἀπὸ αὐτὰ ὄλοι οἱ Φιλιισταῖοι κατεπλακώθησαν μαζί μὲ τὸν Σαμψών.

36. Η ΡΟΥΘ (ΡΟΥΘ)

Πολὺ συμπαθὴς εἶναι ἡ Ρούθ. Ἐζῆσε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν. Δὲν ἐγένεν ἡρώϊς ἡ Ρούθ εἰς πόλεμον· δὲν ἔσωσεν ἀπὸ κανένα κίνδυνον τὴν πατρίδα τῆς. Ἐπέδειξεν ἄλλας μεγάλας ἀρετάς· εἶχε μεγάλην καλωσύνην καὶ ἦτο πολὺ εὐγενής.

Κάποτε εἰς τὴν παραγωγὴν ἦλθε δυστυχία. Δι' αὐτὸ πολλοὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των καὶ ἐπῆγαν εἰς ἄλλα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἦτο καὶ ὁ Ἐλιμέλεχ. Αὐτός, μὲ τὴν σύζυγόν του, Νωεμὶν καὶ μὲ τοὺς δύο υἱούς του ἦλθε καὶ κατόκησεν εἰς τὴν χώραν Μωάβ. Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ ὀλίγα χρόνια ἀπέθανεν ὁ Ἐλιμέλεχ, καθὼς καὶ οἱ δύο υἱοὶ του, ποῦ εἶχαν πάρει γυναῖκας Μωαβίτιδας.

Τότε ἡ Νωεμὶν ἐσκέφθη, ὅτι αἱ δύο γυναῖκες, ἐὰν ἔμεναν μαζί τῆς, θὰ ἦσαν δυστυχεῖς. Μὲ μεγάλην συγκίνησιν τὰς

έκάλεσε και με δάκρυα εις τούς ὀφθαλμούς εἶπεν εις αὐτάς :
 Παιδιά μου, δὲν κάνει νὰ μένετε σεις μαζί μου. Ἐγὼ εἶ-
 μαι μία γυναῖκα πτωχὴ καὶ δυστυχῆς καὶ μάλιστα εἶμαι γραῖτα.
 Πηγαίνετε κάθε μία εις τὴν οἰκογένειαν τῆς μητρός σας καὶ ὁ
 μέγας Θεός, ἃς σᾶς ἐλεήσῃ, ὅπως ἦσθε καλά καὶ μαζί μου
 καὶ με τοὺς ἀποθανόντας.

Ἡ Ροῦθ συνοδεύει τὴν Νωεμὶν εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Αἱ νόμφαι ἔκλαυσαν καὶ αὐταὶ ἀπὸ συγκίνησιν. Πρώτη ἡ
 Ὁρφὰ ἐφίλησε τὴν πεθερὰν τῆς καὶ ἔφυγεν. Ἄλλ' ἡ Ροῦθ δὲν
 ἤθελε ν' ἀφήσῃ μόνην τὴν γραῖταν πενθερὰν τῆς. Ἐσκέπτετο :
 Πῶς θὰ μείνῃ μόνη ; ποῖος θὰ τὴν περιποιηθῆται ; ποῖος θὰ ἐργά-
 ζεται νὰ τὴν συντηρῇ ; καὶ εἶπε :

Μητέρα μου, μὴ με ἀναγκάζῃς νὰ σὲ ἀφήσω μόνη.
 Ὅπου σὺ ὑπάγῃς, θὰ ἔλθω μαζί σου καὶ ὅπου σὺ θὰ εἶσαι,

θά εἶμαι καὶ ἐγώ. Ὁ λαός σου, θά εἶναι καὶ λαός μου ὁ Θεός σου θά εἶναι καὶ Θεός μου. Μόνον ἕνας θάνατος θά μᾶς χωρίση.

Ἡ Νωεμὶν ἐδέχθη καὶ μὲ τὴν Ροῦθ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Μωάβ καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Ἐκεῖ συνήνησε τοὺς συμπατριώτας της, οἱ ὁποῖοι πολὺ συνεκινήθησαν, ὅταν τὴν εἶδαν.

Ἦτο τότε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ διὰ τοὺς ξένους ἄφηναν ἕν μέρος ἀπὸ τοὺς καρπύς, διὰ νὰ συντηροῦνται καὶ αὐτοί. Εἶπε λοιπὸν ἡ Ροῦθ εἰς τὴν πενθεράν της, ὅτι θά μαζεύη στάχυα ὀπίσω ἀπὸ τοὺς θεριστάς. Καὶ ἐπῆγεν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐνὸς κτηματίου, τοῦ Β ο ὄ ζ.

Ὁ Βοὸζ εἶδεν, ὅτι ἡ Ροῦθ ἦτο πολὺ ἐργατικὴ καὶ ἔμαθεν, ὅτι ἦτο πολὺ εὐγενής, δι' αὐτὸ τὴν ἐζήτησε καὶ τὴν ἐπῆρε σὺζυγον.

Ἀπὸ αὐτοὺς ἐγεννήθη ὁ Ὠ β ἦ δ. Αὐτὸς ἐγέννησε τὸν Ἰ ε σ σ α ῖ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη ὁ Δ α β ῖ δ.

Ἀπὸ τὸν Δαβιδ κατάγεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

37. Η ANNA (ΒΑΣ. Α. 1 Ε.)

Ἄλλη γυνὴ πολὺ εὐσεβὴς εἶναι ἡ Ἄννα. Ἡ Ἄννα ἦτο σὺζυγος τοῦ Ἐλκανά καὶ δὲν εἶχε τέκνα. Διὰ τοῦτο ἐλυπεῖτο ὑπερβολικά. Εἰς μάτην ὁ σὺζυγός της τὴν ἐπαρηγοροῦσεν. Αὐτὴ ἔλεγε : Τὰ παιδιὰ εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Πολλοὶ τὴν ἐνέπαιζαν. Αὐτὴ ὁμως δὲν ἦτο ἀνόητη νὰ θυμῶνη, ἀλλὰ ἐπαρακαλοῦσε πάντοτε τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τέκνον.

Κάποτε εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Σηλώ, ὅπου ἦτο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίαν. Ὁ ἀρχιερεὺς Ἦλει ἐκάθητο εἰς τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ.

Πικραμένη ὅπως ἦτο ἡ Ἄννα, ἔκαμε τὴν προσευχὴν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔκλαιεν. Ἔλεγε σιγὰ :

Κύριε τῶν δυνάμεων, ἄκουσε σὺ τὴν προσευχὴν τῆς δούλης σου καὶ δός μου ἕν τέκνον. Θά τὸ ἀφιερῶσω εἰς Σέ.

Με τόσην ἀφοσίωσιν ἡ Ἄννα προσηυχήθη, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς συνεκινήθη, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπεν :

Ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἄς κάμη, ὅπως ἐζήτησες.

Ἡ προσευχή, ὅταν γίνεται μὲ μεγάλην θέρμην, εἰσακούεται ἀπὸ τὸν Θεόν. Δοκιμάζομεν μάλιστα εἰς τὴν ψυχὴν μας χαράν.

Ἡ Ἄννα ἐδοκίμασε τέτοιαν χαράν· ἦτο βεβαία, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀκούσῃ τὴν προσευχὴν τῆς καὶ εὐχαριστημένη ἐγύρισεν εἰς τὴν πατρίδα τῆς Ραμάθ. Ὅπως δὲ ἐπίστευσεν, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν τῆς καὶ τῆς ἔδωσεν ἓν τέκνον, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε Σαμουὴλ (δηλαδὴ ὁ Θεὸς εἰσήκουσε).

Τὸν ἄλλον χρόνον ἡ εὐσεβὴς Ἄννα ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Σηλᾶ, παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρχιερέα Ἡλεὶ καὶ τοῦ εἶπεν :

Ἐγὼ Κύριέ μου, εἶμαι ἡ γυναίκα, ποὺ πέρυσι παρεκάλεσα τὸν Θεὸν νὰ μοῦ δώσῃ τέκνον. Ὁ Θεὸς μὲ ἤκουσε καὶ μοῦ ἔδωσεν ὅ,τι τοῦ ἐζήτησα. Λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸ ἀφιερώνω εἰς τὸν Θεόν, ὅπως ὑπεσχέθην.

Καὶ ἀφιέρωσε τὸ τέκνον τῆς εἰς τὸν Θεόν, τὸ ἀνέθρεψε δὲ μὲ μεγάλην εὐσέβειαν.

Ἔτσι ὁ Θεὸς ἀντήμειψε τὴν ἀρετὴν τῆς εὐτυχοῦς αὐτῆς γυναικός, διότι ὄχι μόνον αὐτὸ τὸ τέκνον τῆς ἔγινε καλὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τῆς ἔδωσε καὶ πέντε ἄλλα τέκνα.

«Ἐχάρηκε πολὺ ἡ ψυχὴ μου, Κύριε·
κανένας σὰν Ἐσὲ δὲν εἶναι Ἅγιος !
τὸν πλοῦτο Σὺ τὸν δίνεις, Σὺ τὸν ἀφαιρεῖς
καὶ Σὺ θὰ κρίνης ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς»

39. Ο ΣΑΜΟΥΗΛ (Α΄ ΒΑΣ. 3 Ε.)

Τὸ τέκνον τῆς εὐσεβοῦς Ἄννης, ὁ Σαμουὴλ, ὑπηρετοῦσεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του τὸ εἶχεν ἀφιερῶσει εἰς αὐτὸν καὶ ἐκεῖ πάντοτε ἔμενε μαζί μὲ τὸν ἱερέα Ἡλεὶ.

Μίαν ἡμέραν, πρὶν ὁ λύχνος σβῆσῃ, ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῇ καὶ ἐνόμισεν, ὅτι ἐφώναξεν αὐτὸν ὁ ἱερεὺς Ἡλεὶ. Ἐ-
τρεξεν ὁ Σαμουὴλ εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Με ἐφώναξες, τί θέλεις ;

‘Ο Ἥλει εἶπε :

Δέν σέ ἐκάλεσα ἐγώ· πήγαινε νά κοιμηθῆς.

Πάλιν ὁ Σαμουήλ ἤκουσε τήν ἴδιαν φωνήν νά τόν καλῆ· δι’ αὐτό ἐσηκώθη πάλιν καί ἐπῆγεν εἰς τόν Ἥλει, διότι ἐνόμισεν, ὅτι τώρα αὐτός τόν ἐφώναξεν.

‘Ο Ἥλει ὅμως τοῦ εἶπε :

Δέν σέ ἐκάλεσα ἐγώ· πήγαινε νά κοιμηθῆς.

Τρίτην φοράν ἤκουσεν ὁ Σαμουήλ τήν ἴδιαν φωνήν νά τόν καλῆ καί ἐπῆγεν εἰς τόν Ἥλει καί τοῦ εἶπε : τί θέλεις ;

Τότε ὁ Ἥλει ἐνόησεν, ὅτι ὁ Θεός ἐκάλεσε τόν Σαμουήλ καί εἶπεν εἰς αὐτόν :

‘Εάν πάλιν ἀκούσης τὸ ὄνομά σου, νά εἴπης :

‘Ομίλησον. ‘Ο δοῦλος Σου, Κύριε, ἀκούει!

Καί ὠμίλησεν ὁ Θεός εἰς τόν Σαμουήλ καί εἶπε :

Θά τιμωρήσω τόν Ἥλει καί τήν οἰκογένειάν του ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν του, τὰ ὅποια εἶναι ἀσεβῆ καί δέν τὰ τιμωρεῖ.

‘Όταν ἐξημέρωσεν ὁ Ἥλει εἶπεν εἰς τόν Σαμουήλ :

Παιδί μου, τί σέ διέταξεν ὁ Θεός ; καί ὁ Σαμουήλ με φόβον διηγῆθη τί εἶχε διατάξει ὁ Θεός. ‘Ο Ἥλει δέ ἀπήντησεν :

‘Ο Θεός εἶνε δίκαιος. Ἄς κάμη ὅ,τι πρέπει.

Αὐτό ποῦ εἶπεν ὁ δίκαιος Θεός, τὸ ἔκαμεν. Ἐτιμώρησε τόν Ἥλει καί τὰ δύο παιδιά του, ποῦ ἦσαν ἄνθρωποι ἀσεβεῖς. Ἀπέθαναν εἰς μίαν μάχην. ‘Ο Ἥλει τὸ ἔμαθε καί ἔπεσε καί αὐτός νεκρός.

Τήν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν λησμονήσει τόν ἀληθινόν Θεόν καί ἐλάτρευαν θεούς, ποῦ ἐλάτρευαν καί οἱ εἰδωλολάτραι· διὰ τοῦτο ὑπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Φιλισταίους. ‘Ο Σαμουήλ τοὺς συνεβούλευε καί τοὺς ἔλεγε ; Μετανοήσατε· ἀπομακρύνετε τοὺς ξένους θεούς καί ὁ Θεός θά σᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους.

Οἱ Ἑβραῖοι, ποῦ ὑπέφεραν πολὺ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, ἤκουσαν τὰς συμβουλὰς τοῦ Σαμουήλ καί ἐνεθυμήθησαν πάλιν τόν ἀληθινόν Θεόν. Ἄφησαν τοὺς ξένους θεούς καί ἐλάτρευσαν μόνον τόν ἀληθινόν Θεόν. Δι’ αὐτὸ ὁ Σαμουήλ τοὺς εἶπε :

Σεῖς μαζευθῆτε εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ καὶ ἐγὼ θὰ προσευχηθῶ εἰς τὸν Θεὸν διὰ σᾶς.

Ἔτσι καὶ ἐγιναν. Ἐμαζεύθησαν ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ.

Ὅταν οἱ Φιλισταῖοι τὸ ἔμαθαν, ἦλθαν ἐναντίον των.

Ὁ Σαμουὴλ ἔκαμε τότε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπετέθη ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐνίκησεν.

Ὅταν ὁ Σαμουὴλ ἐγήρασεν, ὥρισεν ὡς διαδόχους του τὰ δύο παιδιὰ του. Ἀλλὰ αὐτὰ ἦσαν ἄδικοι ἄνθρωποι καὶ δι' αὐτὸ οἱ Ἑβραῖοι τοῦ ἐζήτησαν νὰ ἐκλέξη δι' αὐτοὺς βασιλέα, ὅπως εἶχαν καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί.

Ὁ Σαμουὴλ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν, ἐξέλεξεν ὡς βασιλέα τῶν Ἑβραίων καὶ ἔχρισε τὸν Σαούλ.

εἰως εἶω

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

39. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΑΟΥΛ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΤΥΧΗΣ (ΒΑΣ. Α΄ 13 Ε.)

Εἶδομεν, ὅτι ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε τὸν Σαοὺλ βασιλέα. Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτὸς ἐκυβέρνησα καλὰ τὸν λαὸν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐβοηθοῦσεν. Ἔκαμε πολλοὺς πολέμους πάντοτε νικηφόρους. Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ ὅμως αὐταὶ τὸν ἔκαμαν ὑπερήφανον. Ἦρχισε μάλιστα νὰ παραβαίνει τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ὠργίσθη ἐναντίον τοῦ καὶ ἔστειλε τὸν Σαμουὴλ νὰ τὸν νουθετήσῃ.

Πράγματι ὁ Σαμουὴλ εὔρε τὸν Σαοὺλ καὶ τοῦ εἶπεν :

Ὁ Θεὸς περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας θέλει νὰ κάμνωμεν τὸ θέλημά Του. Σὺ δὲν κάμνεις τὸ θέλημά του· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ εἶσαι βασιλεὺς.

Εἶπεν ὁ Σαμουὴλ αὐτὰ καὶ ἐστράφη, διὰ νὰ φύγῃ· ἀλλ' ὁ Σαοὺλ ἐκράτησεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματός του καὶ αὐτὸ ἐσχίσθη.

Τότε ὁ Σαμουὴλ εἶπεν :

Ἔτσι ὁ Θεὸς ἐξέσχισε τὴν βασιλείαν ἀπὸ σέ, διότι εἶσαι ἀσεβής.

Τοῦ εἶπεν ἀκόμη, ὅτι τὸν περιμένουν μεγάλαι δυστυχίαι.

Ὁ Σαοὺλ ἤρχισε νὰ ταρασσεται καὶ νὰ γίνεται δυστυχής. Ἦτο δυστυχής, ἂν καὶ ἦτο βασιλεὺς, διότι ὁ Θεὸς δὲν ἦτο μαζί του.

Οἱ ὑπῆκοοί του ἐβλεπαν, ὅτι ἦτο δυστυχής καὶ δι' αὐτὸ τὸν συνεβούλευσαν νὰ καλέσῃ ἓνα μουσικὸν νὰ παίζει κithάραν,

διά να τόν διασκεδάζη· ἐκάλεσε λοιπόν τόν ποιμένα Δαβίδ, ὁ ὁποῖος μέ τήν μουσικήν ἐπροσπαθοῦσε νά κάμη τόν βασιλέα νά ξεχάσῃ τήν λύπην του.

Τά ἀποτελέσματα τῆς ἁμαρτίας εἶναι πάντοτε κακά.

Ὁ Σαμουὴλ ἐπιπλήττει τόν Σαοὺλ διὰ τήν παρακοήν του.

40. Ο ΔΑΒΙΔ ΧΡΙΕΤΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ ΝΙΚΑ ΤΟΝ ΓΟΛΙΑΘ (Α' ΒΑΣ. 17)

Ὁ Σαμουὴλ ἐλυπεῖτο, διότι ὁ Σαοὺλ παρέβη τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφάνη ἀνάξιος βασιλεύς. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε :

Μὴ λυπησῇ δι' αὐτό, ἀλλὰ πῆγαινε εἰς τὸν Ἰεσσαὶ εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Ὁ Σαμουὴλ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βηθλεέμ καὶ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν θυσίαν ἐκάλεσε καὶ τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱούς του καὶ ἔχρισεν ὡς βασιλέα ἓνα ἀπὸ αὐτούς, τὸν Δαβίδ.

Τότε έτυχε πάλιν νά γίνη πόλεμος τών Φιλισταίων έναν-
τίον τών Έβραίων.

Είς τόν πόλεμον αυτόν οί Φιλισταίοι είχαν και ένα γί-
γαντα, τόν Γολιάθ. Τά όπλα του, ή περικεφαλαία, ό θώραξ,
ή άσπίς, τό δόρυ, ή λόγχη, ήσαν όλα μεγάλα και από χαλκόν.
Ήτο ό φόβος και ό τρόμος τών Έβραίων. Αί μητέρες έλεγαν
εις τά άτακτα παιδιά : Μη είσαι άτακτος, διότι ό Γολιάθ θά
έλθη νά σε πάρη. Μόλις οί στρατιώται τόν έβλεπαν έφευγαν
από την μάχην.

Κάθε ήμέραν ό τρομερός αυτός πολεμιστής έπροχωρούσεν
εις τό στρατόπεδον τών Έβραίων και μέ την χονδρήν [φωνήν
του ύβριζεν αυτούς και έλεγεν :

Έλατε ! Έλατε ! "Α ! φοβείσθε ! Δειλοί πού είσθε ! Πλη-
σιάσατε ! Τά σώματά σας θά τά δώσω εις τούς κόρακας !

Μίαν ήμέραν ήλθεν εις τό στρατόπεδον τών Έβραίων ό
Δαβίδ, πού είχε τρεις άδελφούς εις τόν πόλεμον. Τόν έστειλεν
εις αυτούς ό πατήρ του, διά νά φέρη τροφάς.

Όταν ήλθεν, ήτο πρωί. Την στιγμην εκείνην έβγαينه πάλιν
ό Γολιάθ και οί Έβραίοι μόλις τόν είδαν, έφευγαν.

Τότε ό Γολιάθ υπερήφανος πάλιν έφώναζεν :

Φεύγετε, φεύγετε ! Νά διαλέξετε ένα άνδρα, διά νά πολε-
μήση μαζί μου. Έάν με φονεύση αυτός, θά γίνουν οί συμπα-
τριώται μου δοϋλοι ιδικοί σας· εάν νικήσω έγώ θά γίνετε σεις
δοϋλοι ιδικοί μας.

Τά λόγια αυτά έτάραξαν την ψυχήν του Δαβίδ· δι' αυτό
καθώς είχε μεγάλην πίστιν εις τόν Θεόν έπήγεν εις τόν Σαούλ
και μέ θάρρος του είπεν :

Έγώ θά πολεμήσω μέ τόν είδωλολάτρην αυτόν· ό Κύριος
θά μάς βοηθήση.

Κατόπιν προσηυχήθη εις τόν Θεόν, έπήρε την σφενδόνην
του και ήλθε νά πολεμήση μέ αυτήν τόν Γολιάθ.

Έπολέμησε και ένίκησε. Τότε όλοι οί Έβραίοι ύπεδέχθη-
σαν τόν Δαβίδ μέ χαράν και αί γυναίκες έχόρευαν και μέ τύμ-
πανα και μέ κύμβαλα όλοι έψαλλαν :

«Ό Σαούλ ένίκησε χιλιάδας !

Ό Δαβίδ ένίκησε μυριάδας ! »

51. Ο ΔΑΒΙΔ ΚΑΙ Ο ΙΩΝΑΘΑΝ ΦΙΛΟΙ (Α' ΒΑΣ. 18 Ε.)

“Όλοι οί Έβραίοι αγαποῦσαν τόν Δαβίδ. Παντοῦ ἔψαλλαν :

«΄Ο Σαοὺλ ἐνίκησε χιλιάδας !

΄Ο Δαβίδ ἐνίκησε μυριάδας !»

Καί ὁ υἱὸς τοῦ Σσοὺλ, ὁ ΄Ιωνάθαν, ἠγάπα καί αὐτὸς τόν Δαβίδ μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του. Μίαν ἡμέραν ἐπῆρε

΄Ο ΄Ιωνάθαν καί ὁ Δαβίδ γίνονται φίλοι.

τὴν στολὴν του, τὸ ξίφος του, τὸ τόξον του καί τὰ ἔδωσεν εἰς τόν Δαβίδ. Τόσον πολὺ τὸν ἀγαποῦσε.

Μόνον ἓνας δὲν τὸν ἀγαποῦσεν, ὁ Σαοὺλ. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ὁ Δαβίδ ἔπαιζε κιθάραν, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, ὁ Σαοὺλ ἔρριψε τὸ δόρυ του, διὰ νὰ φονεύσῃ τόν Δαβίδ. ΄Ο Δαβίδ ὄμως εὐκίνητος ὕπως ἦτο, ἐσώθη.

Ἐπειδὴ ὁ Σαοὺλ εἶδεν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ φονεύσῃ τὸν Δαβίδ, εἶπεν εἰς τὸν Ἰωνάθαν νὰ τὸν φονεύσῃ αὐτός.

Ἄλλ' ὁ Ἰωνάθαν ἐφώνησε τὸν Δαβίδ καὶ τοῦ εἶπεν :

Ὁ Σαοὺλ, ὁ πατὴρ μου, θέλει νὰ σὲ φονεύσῃ. Προφυλάξου, σὲ παρακαλῶ, καὶ πήγαινε εἰς ἓνα μέρος ἀπόκρυφον, ἕως τὸ πρῶν. Ἐγὼ δὲ θὰ ὑπάγω, διὰ νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου νὰ μὴ σὲ καταδιώκῃ, ὅπως σὲ καταδιώκει τώρα ἀδίκως.

Πράγματι ὁ Ἰωνάθαν ἐπήγεν, εὔρε τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπεν :

Βασιλεῦ, ὁ Δαβίδ εἶναι καλός· ποτὲ δὲν ἔκαμε κανένα κακὸν εἰς ἐσέ· ἔκαμε μάλιστα καλὸν καὶ εἰς ἐσέ, πατέρα, καὶ εἰς τὴν πατρίδα. Ἐάν δὲν ἐρριψοκινδύνευεν ὁ Δαβίδ, ἡ πατρὶς δὲν θὰ ἐσφάζετο καὶ σὺ δὲν θὰ ἦσο βασιλεὺς. Ἀλλὰ τώρα ζῆς· χαίρεις αὐτό, πατέρα μου, τὸ ὀφείλεις εἰς τὸν Δαβίδ. Διατί θέλεις λοιπὸν νὰ ἀμαρτήσῃς ἐναντίον του ; διατί καταδιώκεις τὸν Δαβίδ, ποῦ εἶναι φίλος μου καὶ τὸν ἀγαπῶ ;

Ὁ Σαοὺλ ὅταν ἤκουσεν αὐτά, συνεκινήθη πολὺ καὶ εἶπε :
Ζῆ Κύριος ! Δὲν θὰ καταδιώκεται ὁ Δαβίδ.

Τότε ὁ Ἰωνάθαν ἔτρεξε μὲ χαρὰν καὶ τὸ εἶπεν εἰς τὸν Δαβίδ. Οἱ δύο μαζί ἤλθαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Σαοὺλ.

Ἐπειτα ὁ Σαοὺλ πάλιν ἐμίσησε τὸν Δαβίδ καὶ πάλιν τὸν κατεδίωκεν. Ὁ Δαβίδ καταστενοχωρημένος καὶ μὲ μεγάλον παράπονον εἶπεν εἰς τὸν φίλον του Ἰωνάθαν :

Τί κακὸν ἔχω κάμει ; διατί ὁ πατὴρ σου μὲ καταδιώκει ;

Ὁ Ἰωνάθαν πολὺ ἐλυπήθη καὶ τοῦ εἶπεν :

Αὐτὸ ποῦ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, ἐγὼ θὰ τὸ κάμω. Σὺ δὲν θὰ ἀποθάνῃς· ἐγὼ δὲν θὰ ἀφήσω τὸν πατέρα μου νὰ σοῦ κάμῃ κακόν. Καὶ εἶπεν ἀκόμη :

Ἐάν ὁ πατὴρ μου ἔχη κακὸν σκοπὸν διὰ σέ, θὰ σὲ εἰδοποιήσω καὶ θὰ ὑπάγῃς ἐν εἰρήνῃ, ὁ δὲ Κύριος ἄς εἶναι μαζί σου. Ἐάν ἔχη καλὸν σκοπὸν, τότε πάλιν θὰ σὲ εἰδοποιήσω. Καὶ ὠρκίσθησαν, ὅτι θὰ ἀγαπῶνται.

Ὁ Σαοὺλ ὅμως, ποῦ ἦτο κακός, ἐξηκολούθει νὰ εἶναι θυμωμένος ἐναντίον τοῦ Δαβίδ. Διὰ τοῦτο ὁ Δαβίδ ἔφυγε καὶ ἐκρύπτετο εἰς διάφορα ἐρημικὰ μέρη τῆς Χαναν.

42. Ο ΣΑΟΥΛ ΚΑΙ Ο ΔΑΒΙΔ ΦΙΛΟΙ (ΒΑΣ. 24, 26)

Ἄν καὶ ἔφυγεν ὁ Δαβίδ, ἐν τούτοις ὁ Σαούλ δὲν ἠσύχασε. Παρεσύρετο ἀπὸ ἀνθρώπους κακοὺς ποῦ τοῦ ἔλεγαν, ὅτι ὁ Δαβίδ θέλει νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν βασιλικὸν θρόνον, καὶ ἔκαμε τὸ λάθος νὰ τοὺς πιστεῦῃ. Ἔτσι ὁ Σαούλ ἐγένετο δυστυχῆς.

Ὁ Δαβίδ ὅμως ἀγαποῦσε πολὺ τὸν βασιλέα καὶ ποτέ του δὲν εἶχε σκεφθῆ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν βασιλικὸν θρόνον ἀπὸ αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Σαούλ ἐπῆρε τρεῖς χιλιάδας ἄνδρας καὶ ἐπῆγε νὰ ψάξῃ, διὰ νὰ εὔρῃ καὶ συλλάβῃ τὸν Δαβίδ. Ἐνῶ ἔψαχνεν εἰς ἓνα ὄρος, εὔρεθῆ ἐμπρὸς εἰς ἓν σπήλαιον καὶ κατάκοπος ὅπως ἦτο, ἐμπῆκεν εἰς αὐτὸ διὰ νὰ ἀναπαυθῆ. Πρὸ ὀλίγου ὅμως εἶχεν ἀπὸ ἐκεῖ περάσει καὶ εἶχεν ἔμβει εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον, διὰ νὰ ἀναπαυθῆ καὶ ὁ Δαβίδ μὲ ὀλίγους συντρόφους του καὶ εἶχε προχωρήσει εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου.

Οἱ ἄνδρες τοῦ Δαβίδ, ὅταν εἶδαν τὸν Σαούλ νὰ ἐμβαίῃ εἰς τὸ σπήλαιον, εἶπαν :

Ἔφθασε, Δαβίδ, ἡ ἡμέρα, ποῦ ὁ Θεὸς παραδίδει τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ χέρια σου.

Ὁ Δαβίδ ὅμως, ποῦ δὲν ἐσκέπτετο κακὸν διὰ τὸν Σαούλ, ἐσηκώθη, ἐπλησίασε προσεκτικὰ τὸν Σαούλ, ἐνῶ αὐτὸς ἐκοιμάτο καὶ ἔκοψεν ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἔνδυμά του.

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν ὁ Σαούλ ἐξύπνησε καὶ ἐβγήκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον· ἐβγήκε τότε καὶ ὁ Δαβίδ, ἐφώνασεν εἰς τὸν Σαούλ καὶ εἶπε :

Κυρίε μου, βασιλεῦ !

Καὶ ἔσκυψεν ὁ Δαβίδ μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, ἐπροσκύνησε καὶ εἶπε :

Διατί ἀκούεις ἐκείνους, ποῦ σοῦ λέγουν, ὅτι ὁ Δαβίδ θέλει τὸ κακόν σου ; Εἶδαν οἱ ὀφθαλμοί σου σήμερον, πῶς ὁ Θεὸς σὲ παρέδωκεν εἰς τὰ χέρια μου. Οἱ ἄνδρες μου εἶπαν νὰ σὲ θανατώσω· ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἔχω κακὸν σκοπὸν διὰ σέ· ἴδε, πάτερ μου, τὸ κομμάτι τοῦ ἐνδύματός σου εἰς τὰς χεῖρας μου· κακίαν ἐγὼ δὲν ἔχω διὰ σέ· σὺ ὅμως μὲ καταδιώκεις. Ἄς κρίνῃ ὁ Θεὸς καὶ ἐμὲ καὶ σέ.

Ὁ Σαούλ ἐθαύμασε πολὺ τότε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Δαβίδ :

Ἡ φωνή σου εἶναι αὐτῆ, παιδί μου Δαβίδ !

Εἶπεν αὐτὰ μὲ συγκίνησιν καὶ ἔκλαυσε.

Κατόπιν ἐξηκολούθησε :

Σὺ, παιδί μου, εἶσαι περισσότερο δίκαιος ἀπὸ ἐμέ, διότι μοῦ ἔκαμες καλὸν ἀντὶ κακοῦ· σήμερα μοῦ ἔδειξες πολλὴν καλωσύνην. Ὁ Κύριος, παιδί μου, νὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ καλόν, διὰ τὸ καλὸν ποῦ μοῦ ἔκαμες.

Ἔτσι ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Σαοὺλ ἀπὸ ἐχθροὶ ποῦ ἦσαν, ἔγιναν φίλοι, ὕστερα ἀπὸ τὴν καλὴν αὐτὴν πρᾶξιν τοῦ Δαβὶδ.

43. Ο ΔΑΒΙΔ ΒΑΣΙΛΕΥΣ (Β' ΒΑΣ. 1, Ε.)

Οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν ἔλθει νὰ πολεμήσουν μὲ τοὺς Ἑβραίους εἰς τὸ ὄρος Γελβουέ. Ὁ Δαβὶδ δὲν ἦτο ἐκεῖ, διότι εἶχεν ὑπάγει νὰ καταδιώξῃ ἄλλους ἐχθρούς.

Τότε ἓνας ἄνθρωπος μὲ σχισμένα ἐνδύματα καὶ μὲ χῶμα εἰς τὴν κεφαλὴν ἦλθεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν Δαβὶδ.

Ἔτσι ὁ Δαβὶδ τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε :

Τί ἔγινε καὶ εἶσαι ἔτσι ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, εἰπέ μου, παρακαλῶ.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶπεν, ὅτι ὁ στρατὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν μάχην καὶ πολλοὶ ἀπέθαναν· ἀπέθανε μάλιστα καὶ ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ καὶ ὁ υἱὸς του Ἰωνάθαν.

Μόλις ὁ Δαβὶδ τὸ ἤκουσεν αὐτό, ἔσχισεν ἀπὸ τὴν λύπην του τὰ ἐνδύματά του, ἔκλαυσε ἕως τὸ βράδυ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι του καὶ ἔκαμαν διὰ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸν Ἰωνάθαν ἓνα ὄρατον ποίημα :

«Σὲ σᾶς τοὺς κάμπους, στὰ βουνὰ τῆς Γελβουέ
δροσιὰ ποτὲ μὴν πέση καὶ βροχή,
γιατὶ ὁ Σαοὺλ καὶ ὁ Ἰωνάθαν ἔπεσαν ἐκεῖ,
ποῦ ἀγαπημένοι ἦσαν πάντα στὴ ζωὴ.
Σὰν δύο λιοντάρια κι ἔλαφροὶ σὰν ἀετοὶ
στὴ μάχην πέσαν καὶ οἱ δυὸ οἱ δυνατοί».

Ἔπειτα ἔφυγε καὶ ἐπῆγε εἰς τὴν Χεβρών. Ἐκεῖ ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα τὸν ἔκαμε βασιλέα της. Ὑστερα ἦλθαν καὶ αἱ ἄλλαι φυλαὶ εἰς τὸν Δαβὶδ καὶ τοῦ εἶπαν :

“Όταν ἐξοῦσεν ὁ Σαοὺλ, σὺ μᾶς ἔσφζες· καὶ τῶρα σὺ νὰ εἶσαι βασιλεὺς μας. Αὐτὸ θέλει καὶ ὁ Θεός.

”Ἐτσι ὁ Δαβίδ ἔγινε βασιλεὺς ὅλων τῶν Ἑβραίων.

”Υστερα ὁ Δαβίδ ἤλθε νὰ κυριεύσῃ τὴν Σιών, τὴν ὁποῖαν κατεῖχαν ξένοι λαοί. Αὐτοὶ ὁμῶς τοῦ εἶπαν :

Ὁ Δαβίδ βασιλεὺς.

Δὲν θὰ ἔμβης εἰς τὴν πόλιν, διότι καὶ οἱ χωλοὶ ἀκόμη καὶ οἱ τυφλοὶ θὰ πολεμήσουν.

Παρ’ ὅλα αὐτὰ ὁ Δαβίδ ἐνίκησε· διότι ὁ αἰώνιος Θεός ἦτο μαζί του, ἐπειδὴ ἦτο εὐσεβὴς βασιλεὺς.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμε καὶ πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του, τὴν ὠχύρωσε δὲ καὶ τὴν ὠνόμασεν Ἱεροῦσαλὴμ (κατοικίαν εἰρήνης).

Ὁ βασιλεὺς Δαβίδ ἔκαμε καὶ ἄλλους νικηφόρους πολέμους καὶ ἐμεγάλωσε τὸ κράτος του, πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ ὄρους Λιβάνου, πρὸς νότον μέχρι τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης, πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου. Ἔλεγεν ὁμοῦ πάντοτε, ὅτι βασιλέα τῶν Ἑβραίων τὸν ἔκαμεν ὁ Θεὸς καὶ ὁ Θεὸς ἐδόξασε τὴν βασιλείαν του.

44. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΒΙΔ ΛΑΤΡΕΥΕΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ (Β' ΒΑΣ. 6 Ε.)

Ἀφοῦ ὁ βασιλεὺς Δαβίδ ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του τὴν Ἱερουσαλήμ, ἠθέλησε νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Διὰ τοῦτο διέταξε νὰ κάμουν νέαν ἄμαξαν καὶ νὰ βάλουν εἰς αὐτὴν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Κυρίου. Τοῦτο καὶ ἐγένετο.

Ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Χιλιάδες Ἑβραῖοι τὴν συνώδευαν καὶ μαζί ἔψαλλαν ὄλοι εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὄλοι ἔπαιζαν κύμβαλα, κιθάρας σάλπιγγας καὶ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα. Ὁ Δαβίδ ἦτο πρῶτος καὶ ἔψαλλε καὶ αὐτὸς μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του καὶ προσηύχετο εἰς τὸν Θεόν.

Ὅταν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἐμπαινεν εἰς τὴν πόλιν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαοὺλ εἶδε τὸν Δαβίδ καὶ εἶπε μὲ τὸν νοῦν της, ὅτι εἶναι ἐξευτελιστικὸν δι' ἓνα βασιλέα νὰ κάμνη ἔτσι.

Ἐφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο ἡ σκηνή, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐτοποθέτουσαν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔβαλαν αὐτὴν μέσα εἰς τὴν σκηνήν. Τότε ἔκαμεν ὁ Δαβίδ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔπειτα ἠύλογησε τὸν λαὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ καθέναν ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαοὺλ ἐξῆλθε νὰ συναντήσῃ τὸν βασιλέα, διὰ νὰ τὸν κατηγορήσῃ. Ὅταν τὸν εἶδε τοῦ εἶπε :

Σὰν μηδαμινὸς ἄνθρωπος ἔκαμες σήμερα σύ, ὁ δοξασμένος βασιλεὺς, ποὺ ἔψαλλες καὶ προσηύχεσο εἰς τὸν Θεὸν καὶ οἱ ὑπηκόοί σου σὲ ἔβλεπαν.

Ἄλλ' ὁ Δαβίδ εἶπεν εἰς τὴν ἀνόητον αὐτὴν γυναῖκα :

Ἐπαιζα μουσικὴν καὶ ἔψαλλα εἰς τὸν Θεόν, ποὺ αὐτὸς μὲ ἔκαμε βασιλέα. Χάριν τοῦ Θεοῦ ἀκόμη καὶ θὰ ταπεινωθῶ. Αὐτὸς δοξάζει καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ὑπηκόους μου.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαοὺλ ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἀπέκτησεν υἷόν, ἕως ὅτου ἀπέθανε.

Κατόπιν ὁ Δαβὶδ ἐσκέφθη νὰ κτίσῃ Ναὸν εἰς τὸν Θεόν. Ἄλλ' ὁ Θεὸς παρήγγειλε νὰ κτίσῃ τὸν Ναὸν ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Σολομών.

Ἔτσι ὁ ἔνδοξος καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς δὲν ἔκτισε Ναὸν, ἄφησεν ὅμως ἓνα ἄλλο μνημεῖον, τὸ ὁποῖον σφύζεται μέχρι σήμερον. Εἶναι οἱ ὠραῖοι ὕμνοι του εἰς τὸν Θεόν, οἱ Ψαλμοί, τοὺς ὁποίους ἀναγινώσκομεν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

45. Ο ΔΑΒΙΔ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ (Β' ΒΑΣ. 11 Ε.)

Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς βοηθεῖ. Τοὺς κακοὺς δὲν τοὺς ἀγαπᾷ καὶ τοὺς τιμωρεῖ.

Ὅσον καιρὸν ὁ Δαβὶδ ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἔκαμνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς τὸν ἐβοηθοῦσε· πάντοτε εἰς τοὺς πολέμους ἐνικοῦσε καὶ ὅταν ἐκινδύνευεν, ἐσώζετο.

Ἀλλὰ καμμιά φορὰ ὁ ἄνθρωπος κάμνει καὶ λάθη· ἔτσι καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι δίκαιος, ἔστειλε τὸν προφήτην Νάθαν νὰ μαλώσῃ τὸν Δαβὶδ διὰ τὰ λάθη του.

Ὁ Νάθαν ἐπῆγεν· ἦτο ἀύστηρός· δὲν ἐφοβεῖτο, διότι ἦρχετο κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ διηγήθη μίαν μικρὰν ἱστορίαν, διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ αἰσθανθῇ τὸ σφάλμα του.

Ἦτο, εἶπεν, εἰς μίαν πόλιν ἓνας πλούσιος καὶ ἓνας πτωχός. Ὁ πλούσιος εἶχε ποίμνια πολλά. Ὁ πτωχός εἶχε μόνον ἓνα ἄρνι. Ἦλθε διαβάτης εἰς τὸν πλούσιον καὶ αὐτὸς ἐλυπήθη νὰ σφάξῃ ἓνα ἀπὸ τὰ ἰδικὰ του ἄρνια, διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν διαβάτην καὶ ἔσφαξε τὸ ἄρνι τοῦ πτωχοῦ.

Μόλις ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Δαβὶδ, ἐθύμωσε πολὺ.

Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄδικος ἄνθρωπος; εἶπεν. Εἰς τὸ βασιλείόν μου εἶναι; πρέπει νὰ τιμωρηθῇ.

Τότε ὁ Νάθαν ἀπήντησεν;

Αὐτὸς εἶσαι σύ!

Ἐλυπήθη πολὺ δι' αὐτὸ ὁ Δαβὶδ· συνησθάνθη τὰ σφάλματά του καὶ εἶπεν: Ἥμαρτον.

Ἔπειτα ὁ προφήτης Νάθαν εἶπεν:

‘Ο Θεός θά σέ τιμωρήσῃ διὰ τὸ κακὸν ποῦ ἔκαμες.
Καὶ πράγματι.

‘Εν τέκνον του ἀρρώστησε καὶ ἀπέθανεν. ‘Εν ἄλλο τέκνον του, ὁ ‘Αβεσαλώμ, ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του. ‘Ο ἴδιος ὁ ‘Αβεσαλώμ ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός.

Καὶ ὡσάν νά μὴ ἔφθαναν αὐτά, ὁ ‘Αβεσαλώμ ἐφονεύθη.

‘Ο Δαβιδ ἦτο δι’ αὐτὸ ἀπαρηγόρητος καὶ ἐζήτησε παρηγορίαν ἀπὸ τὸν Θεόν. ‘Ο Θεός συγχωρεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν συναισθάνεται τὸ σφάλμα του καὶ συνεχώρησε τὸν Δαβιδ, ἔσωσε δὲ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοὺς Φιλιισταίους, ποῦ εἶχαν πάλιν ἐπιτεθῆ ἔναντίον τῶν ‘Εβραίων.

‘Ο Δαβιδ τότε ἔψαλλεν εἰς τὸν Θεόν :

«‘Ο Κύριος εἶναι στήριγμά μου καὶ ἐλευθερωτής·
ὁ Κύριος εἶναι βράχος καὶ ἀπολυτρωτής.
Τὰ κίματα ὅταν μὲ περιεκύκλωσαν
καὶ ἀνομίας χεῖμαρροι μ’ ἐτρόμαξαν,
τοῦ ‘Αδου οἱ πόνοι σάν καὶ αὐτοὶ μ’ ἐκύκλωσαν,
σολεύθη ἡ γῆ· καὶ ἔτρεμε ὁ οὐρανός.
Παντοῦ βροντή, καπνός, φωτιὰ ἀνέβαινε·
φάνηκαν τότε τῆς θαλάσσης οἱ βυθοί·
τότε ἔστειλες βοήθεια καὶ μ’ ἔσωσες, Θεέ».

46. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΛΟΜΩΝ (Γ’ ΒΑΣ. 2 Ε.)

Μετὰ τὸν Δαβιδ βασιλεὺς τῶν ‘Εβραίων ἔγινεν ὁ υἱός του Σολομών εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν ἐτῶν. Μόλις ὁ Σολομών ἔγινε βασιλεὺς, ἔκαμε θοσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὸν ὕπνον του παρουσιάσθη ὁ Θεός καὶ τοῦ εἶπε :

Τί θέλεις νά σοῦ δώσω ;

‘Ο νέος βασιλεὺς ἀπήντησε :

Κύριε. Σὺ ἔκαμες μέγα ἔλεος εἰς τὸν πατέρα μου Δαβιδ καὶ ἦτο δίκαιος βασιλεὺς. Σὺ ἔκαμες ἐμὲ βασιλέα. ‘Εγώ, Κύριε, εἶμαι μικρὸν παιδί· δὲν γνωρίζω, πῶς νά φέρωμαι. Δός μου σοφίαν, διὰ νά εἶμαι δίκαιος.

‘Ο Θεός ηὐχαριστήθη ἀπὸ τὸν γνωστικὴν αὐτὴν ἀπάντησιν

τοῦ Σολομῶντος καί τοῦ ἔδωσεν ὄχι μόνον σοφίαν ἀλλά καί μακροβιότητα καί πλοῦτη.

Τά κράτη τότε μόνον προοδεύουν καί εὐτυχοῦν, ὅταν τὰ ἄτομα συνεργάζονται καί δέν ὑπάρχουν ἔριδες μεταξύ των.

Ὁ Σολομῶν πρῶτα πρῶτα ἐφρόντισε νά στερεώσῃ τήν ἑσωτερικήν ἡσυχίαν εἰς τὸ κράτος του καί ἔπειτα νά γίνῃ φίλος μὲ τὰ γειτονικά κράτη. Τὸ ἐπέτυχεν. "Ἐμεινεν ἔτοι ἡσυχος καί ἔκαμε πολλὰ ἔργα :

Διήρесе τὸ κράτος του εἰς ἐπαρχίας.

Ἐξέλεξε συμβούλους ἀνθρώπους σοφοῦς.

Ἐγνώριζεν, ὅτι διὰ νά εἶναι ἓνα κράτος ἡσυχον ἀπὸ τοῦς ἐχθροῦς του, πρέπει νά ἔχη ἰσχυρὸν στρατόν. Διὰ τοῦτο διωργάνωσε τὸν στρατόν· ἐπρομηθεύθη ἄρματα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τὰ ὅποια δέν ἐχρησιμοποιοῦν ἕως τότε οἱ Ἑβραῖοι, ἔφερον ἱππικὸν καί διωργάνωσε τὸ πεζικόν.

Ἐμελέτα πολύ, ἔμαθε μαθηματικά καί φιλοσοφίαν καί συνέγραψε βιβλία.

Ἐφύτευσε ἀμπέλους καί πολλὰ δένδρα.

Ἐναυπήγησε πλοῖα, τὰ ὅποια εἰς τὴν ἐποχὴν του ἔφθαναν μέχρι τῆς Ἰσπανίας.

Ἐκτίσεν διὰ πρώτην φοράν αὐτὸς εἰς τοῦς Ἑβραῖοὺς ὠραῖον καί μεγαλοπρεπὴ Ναόν.

47. Ο ΝΑΟΣ (Γ' ΒΑΣ. 5 Ε. ΙΕΖ. 41 Ε.)

Αὐτὸ πὸ ἐδόξασε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο πράγμα τὸν βασιλέα Σολομῶντα, εἶναι ὁ περίφημος Ναός, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν.

Ὁ Θεὸς βέβαια δέν κατοικεῖ εἰς ναοὺς, πὸ κτίζουν οἱ ἄνθρωποι. Ὁ Θεὸς θέλει νά τὸν λατρεύωμεν μὲ τὴν καρδιά μας.

Μία καρδιά ἀρκεῖ, διὰ νά εἶναι Ναός τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν τὸν ναὸν ἡμεῖς μὲ τοῦς ὀφθαλμοὺς μας δέν ἠμποροῦμεν νά τὸν ἴδωμεν· ὁ Θεὸς ὅμως τὸν βλέπει. Βλέπει, ἂν τὸν ἀγαπῶμεν καί τότε μᾶς ἀγαπᾷ.

Ἄλλα καί εἰς τοῦς ναοὺς πὸ κτίζομεν, καί ἐκεῖ λατρεύεται ὁ Θεός· διότι ἐκεῖ ὄλοι οἱ ἄνθρωποι προσεύχονται μαζί.

Διὰ τοῦτο ὁ Σολομῶν ἔκτισε ναόν, διὰ νὰ μαζεύεται ἐκεῖ ὄλος ὁ λαὸς τῶν Ἑβραίων καὶ νὰ προσφέρῃ θυσίας.

Ὁ ὠραῖος ναός, τὸν ὁποῖον ὁ Σολομῶν ἔκτισεν, ἔγινε :

Α'. Διὰ τὸ ὅς ἀνθρώπους· διότι ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔμαζεύοντο νὰ προσεύχονται.

Β'. Διὰ τὸν Θεόν· διότι ἐκεῖ εἰς τὸν Θεὸν θὰ προσηύχοντο.

Ἦτο χωρισμένος εἰς δύο μέρη· εἰς τὸ Ἱερὸν καὶ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Πρὸ τοῦ Ναοῦ ἦτο ὁ Πρόναος. Γύρω ἀπὸ τὸν Ναὸν ἦτο μεγάλη αὐλή.

Ἦτο δὲ θαῦμα ὠραιότητος καὶ μεγαλοπρεπείας.

Ἄπ' ἔξω εἶχε λίθους πελεκητούς, ἀπὸ μέσα εἶχε πολύτιμον ξυλείαν καὶ ἦτο ἐπίχρυσος, στολισμένος μὲ ἀνάγλυφα Χερουβείμ, φοινίκων, ἀνθέων καὶ μὲ πολυτίμους λίθους.

Ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια χιλιάδες τεχνιτῶν εἰργάσθησαν δι' αὐτόν.

Ὅταν ὁ ναὸς ἦτο ἔτοιμος, ὁ βασιλεὺς Σολομῶν μὲ μεγάλην πομπὴν καὶ μὲ μεγάλην εὐλάβειαν μετέφερε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὴν ἑτοποθέτησεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Προσέφερε μεγαλοπρεπῆ θυσίαν, γονυπετῆς δὲ μὲ τὰς χεῖρας ὑψωμένας προσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν, ἐνῶ χιλιάδες Ἑβραῖοι γονυπετεῖς καὶ αὐτοὶ μαζί προσεύχοντο :

«Θά κατοικήσῃ, ἀλήθεια, εἰς τὴ γῆ Θεός!
Ἄλλὰ ὁ Οὐρανὸς δὲν φθάνει, Κύριε,
γιὰ νὰ χωρέσῃ Σέ. Ἔχε τὸ βλέμμα Σου
στὴν προσευχή μας, ὅταν ὁ λαὸς κι ἐγὼ
εὐχόμεθα μαζί ἐδῶ διὰ παντός».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

48. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΧΩΡΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ (975 π.Χ.) (Γ' ΒΑΣ. 11 Ε')

Εἰς τὰ τελευταῖα τοῦ χρόνια ὁ Σολομῶν ἐλησμόνησε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ δὲν ἠκολούθει τὰς ἐντολάς του.

Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐφανερώθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν :

Ἐπειδὴ δὲν ἐκτελεῖς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ ἀφαιρέσω τὴν βασιλείαν καὶ θὰ τὴν δώσω εἰς τὸν δοῦλον σου. Χάριν ὅμως τοῦ πατρὸς σου Δαβίδ, δὲν θὰ τὸ κάμω αὐτό, ἐν ὄσφ ζῆς, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν σου. Δύο φυλάς μόνον θὰ ἀφήσω εἰς τὸ παιδί σου.

Μίαν ἡμέραν τὸ παιδί ἐνὸς δούλου τοῦ Σολομῶντος, ὁ Ἱεροβοάμ, ἐβγήκεν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἰς τὸν δρόμον συνήντησεν αὐτὸν ὁ προφήτης Ἀχιά, ὁ ὁποῖος ἐφοροῦσε καινούργιον ἔνδυμα. Οἱ δύο τοὺς ἦσαν μόνοι εἰς τὴν πεδιάδα.

Ὁ Ἀχιά τότε ἔπιασε τὸ ἔνδυμά του, τὸ ἔσχισεν εἰς δώδεκα κομμάτια καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοάμ :

Πάρε ἐσὺ δέκα κομμάτια, διότι ἔτσι λέγει ὁ Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ : Θὰ χωρίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομῶντος εἰς δύο καὶ θὰ δώσω εἰς σὲ τὰς δέκα φυλάς.

Ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ Σολομῶν, ἔγινε βασιλεὺς ὁ υἱὸς του, ὁ Ροβοάμ. Ὁ Ἱεροβοάμ τότε μαζί με τὸν λαὸν παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ περιορίσῃ τοὺς φόρους, ποὺ εἶχεν ἐπιβάλει ὁ πατὴρ του Σολομῶν, διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἔργα ποὺ ἔκαμεν. Ὁ Ροβοάμ ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν τῶν γερόντων συμβούλων τοῦ πατρὸς του.

Αὐτοὶ τὸν συνεβούλευσαν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν λαόν, νὰ φερθῆ με εὐγένειαν πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ ἐλαφρύνῃ τοὺς φόρους. Ὁ Ροβοὰμ ὁμῶς δὲν ἤκουσεν αὐτὴν τὴν φρόνιμον συμβουλήν, ἀλλὰ τὴν γνώμην τῶν ἀνοήτων φίλων του, οἱ ὅποιοι ἦσαν νέοι καὶ ὄχι μόνον δὲ ἐλάφρυνε τοὺς φόρους, ἀλλὰ ὠμίλησεν εἰς τὸν λαὸν καὶ με κακὸν τρόπον. Εἶπεν εἰς αὐτούς :

Ὁ πατέρας μου σὰς ἐβάρυνεν ὀλίγον, ἐγὼ θὰ σὰς βαρύνω περισσότερον. Ὁ πατέρας μου σὰς ἐπαίδευσεν με μάστιγας, ἐγὼ θὰ σὰς παιδεύσω ἀκόμη περισσότερον.

Δι' αὐτὸ ὁ λαὸς ἐπανεστίασεν. Δέκα φυλαὶ ἔκαμαν ἀνεξάρτητον βασιλείον με βασιλέα τὸν Ἱεροβοὰμ, ὅπως εἶχεν εἶπει ὁ Θεός.

Τὸ βασιλείον τοῦτο ὠνομάσθη βασιλείον τοῦ Ἰσραήλ καὶ εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Συχέμ καὶ κατόπιν τὴν Σαμάρειαν.

Αἱ ἄλλαι δύο φυλαὶ, τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, διετήρησαν τὸν Ροβοὰμ ὡς βασιλέα καὶ ἔκαμαν τὸ βασιλείον τοῦ Ἰοῦδα με πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

I. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

49. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΙΕΡΟΒΟΑΜ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ (Γ' ΒΑΣ. 12 Ε.)

Ὁ Ἱεροβοὰμ, ἀφοῦ ἔγινε βασιλεύς, δὲν ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν Θεόν. Διὰ νὰ μὴ πηγαίνουν οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ νὰ προσκυνοῦν εἰς τὸν Ναόν, κατεσκεύασε δύο χρυσοὺς μόσχους καὶ τοὺς ἔστησεν τὸν ἓνα εἰς τὴν πόλιν Βαιθήλ καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὴν πόλιν Δάν, δηλαδὴ εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ βασιλείου του· εἶπε δὲ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας:

Αὐτοὶ εἶναι οἱ θεοὶ σου, Ἰσραήλ, ποὺ σὲ ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ λαὸς ἐπροσκυνοῦσεν αὐτούς τοὺς ψευδεῖς θεούς.

Τότε ἓνας ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἦλθεν εἰς τὴν Βαιθήλ, τὴν ὥραν ποὺ ὁ Ἱεροβοὰμ ἦτο εἰς τὸ θυσιαστήριον, διὰ νὰ θυσιάσῃ καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ καταστρέψῃ αὐτὸ τὸ θυσιαστήριον.

Ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀρρώστησεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἱεροβοὰμ.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἱεροβοὰμ εἰς τὴν γυναῖκα του :

Πήγαινε εις τὴν πόλιν Ζηλώ, ὅπου εἶναι ὁ προφήτης Ἀχιά· αὐτὸς θὰ σοῦ εἴπῃ τί θὰ γίνῃ τὸ παιδί.

Ἐπῆγεν ἡ γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ εἰς τὴν Ζηλὼ καὶ ἐμπῆκεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀχιά.

Ὁ Ἀχιά δὲν ἔβλεπεν, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ γέρων. Ὁ Θεὸς ὅμως ἐφάνέρωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ γυναῖκα ποῦ ἔρχεται, εἶναι ἡ γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ· καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἀχιά.

Γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ, εἶμαι ἀπόστολος σκληρῶν ἀγγελίων. Πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου καὶ νὰ εἴπῃς εἰς τὸν ἄνδρα σου :

Αὐτὸ λέγει ὁ Θεός :

Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σὲ ἔκαμε βασιλέα καὶ σὺ δὲν ἐστάθης πιστὸς εἰς τὸ θέλημά του καὶ ἔκαμες ἄλλους θεοὺς, διὰ τοῦτο θὰ φέρω κακὸν εἰς τὴν οἰκογένειάν σου. Τὴν ὥραν ποῦ θὰ μπαίνης εἰς τὸ σπίτι σου τὸ παιδί θὰ ἀποθάνῃ. Θὰ καταστραφῇ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ. Οἱ κάτοικοι θὰ διασκορπισθοῦν.

Ἡ γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ κατατρομαγμένη ἀπὸ τὴν φοβερὰν προφητείαν ἐγύρισεν εἰς τὴν οἰκίαν της.

Τὴν ὥραν ποῦ ἔμπαινε, ἀπέθανε τὸ παιδί της, ὅπως εἶχεν εἴπει ὁ Θεός.

50. ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

Ὁ Ἀχιά ἦτο ὁ προφήτης, ὁ ὁποῖος, ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, εἶχε παραγγείλει εἰς τὸν βασιλέα Ἱεροβοάμ, ὅτι καὶ τὸ παιδί του θὰ ἀποθάνῃ καὶ τὸ βασίλειόν του θὰ καταστραφῇ. Δὲν ἦτο ὅμως ὁ μόνος προφήτης ὁ Ἀχιά. Ὁ Θεὸς εἶχε στείλει καὶ εἰς τὸν βασιλέα Δαβίδ ἄλλον προφήτην, διὰ νὰ τὸν μαλώσῃ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε κάμει τὸ θέλημά του. Αὐτὸς ὁ προφήτης ἦτο ὁ Νάθαν. Καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Νάθαν ὁ Θεὸς εἶχε στείλει ἄλλους ἀνθρώπους νὰ φανέρωσῃ τὸ θέλημά Του.

Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐφάνέρωναν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ παρηγοροῦσαν τοὺς συμπατριώτας των, ὅταν αὐτοὶ ὑπέδουλόνοντο εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἢ τοὺς εὔρισκαν ἄλλα δυστυχήματα. Παρουσιάζοντο πάντοτε μὲ πολὺ θάρρος καὶ ὠμιλοῦσαν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι οἱ προφῆται.

Οἱ προφῆται ἤρχιζαν νὰ διδάσκουν μετὰ τὴν κλήσιν των,

δηλαδή από τότε που ο Θεός τους έκαλούσε και τους διέτασσε να διδάξουν τον λαόν.

Είς αυτούς ο Θεός έδιδε την δύναμιν να κάμουν και θαύματα άκόμενη και τὸ κυριώτερον, εἰς πολλοὺς έφανέρωσεν, ὅτι θά στείλῃ τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

51. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (ΒΑΣ. Γ'. 17 Ε.)

Εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν προφήτην Ἡλίαν, τὴν ἐποχὴν ποὺ βασιλεὺς ἐκεῖ ἦτο ὁ Ἀχαάβ.

Ὁ προφήτης αὐτὸς ἐζοῦσεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατέβαιναν εἰς τὰς πόλεις, μόνον ὅταν ὁ Θεὸς τοῦ ἔλεγε νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ διδάξῃ.

Εἰς τὰ βουνὰ ποὺ ἐζοῦσεν ὁ προφήτης, δὲν ἤμποροῦσε νὰ εὔρῃ τροφήν· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοῦ ἔστειλε τροφήν μὲ ἕνα κόρακα.

Κάποτε ποὺ ἔπεσε μεγάλη πείνα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν.

Πήγαινε εἰς τὰ Σαρεπτά τῆς Σιδῶνος καὶ κάθισε ἐκεῖ.

Ὁ προφήτης ἐπῆγεν. "Ὅταν ἔμπαιναν εἰς τὴν πόλιν, εἶδεν εἰς τὴν πύλην αὐτῆς μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐμάζευε ξύλα. Κουρασμένος καὶ πεινασμένος καθῶς ἦτο, λέγει εἰς αὐτήν.

Δός μου ὀλίγον ὕδωρ νὰ πῶ καὶ ψωμί νὰ φάγω.

Ἡ γυνὴ ἀπήντησεν :

"Ἐχω εἰς τὴν οἰκίαν μου ὀλίγον ἄλευρον καὶ ὀλίγον ἔλαιον· θὰ κάμω μίαν πίταν· ἔλα νὰ φάγῃς.

Ὁ προφήτης τῆς εἶπε :

Τὸ ἄλευρον καὶ τὸ ἔλαιον ποὺ ἔχεις, δὲν θὰ τελειώσουν, ἕως ὅτου περάσῃ ἡ πείνα.

"Ἔτσι καὶ ἔγινε.

Τότε ἔτυχε νὰ ἀποθάνῃ τὸ μόνον, παιδί, ποὺ εἶχεν ἡ γυναῖκα αὐτῆ. Ὁ Ἡλίας τὴν ἐλυπήθη καὶ τὸ ἀνέστησεν.

"Ἐνα ἄλλο θαῦμα ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἡλίας, εἶναι τὸ ἐξῆς : Πολλοὶ Ἑβραῖοι δὲν ἐλάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ τὸν Βάαλ. Οἱ εἰδωλολάτραι ἱερεῖς ἔκαμαν εἰς αὐτὸν θυσίαν.

Ὁ προφήτης, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ ἐννοήσουν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύουν εἰς αὐτὸν τὸν ψευδῆ θεόν, εἶπε :

Νὰ πάρουν ἓνα μόσχον οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ. Θὰ πάρω καὶ ἐγὼ ἓνα μόσχον. Θὰ τοὺς κομματιάσωμεν καὶ θὰ τοὺς θέσωμεν εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα καὶ θὰ παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ καοῦν

Ὁ Ἡλίας ἀνέρχεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

μόνοι των οἱ μόσχοι, ὡς θυσία. Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ παρακαλέσουν τὸν θεὸν των. Ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐὰν ὁ θεὸς τῶν ἱερέων αὐτῶν ρίψῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἃς πιστεύετε εἰς αὐτόν. Ἐὰν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ρίψῃ πῦρ εἰς τὴν ἰδικήν μου θυσίαν, τότε νὰ πιστεύετε εἰς τὸν ἰδικόν μου τὸν Θεόν.

Αὐτὰ εἶπεν. Αὐτοὶ ἐδέχθησαν.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ ἠτοίμασαν τὴν θυσίαν καὶ δὲν ἔθεσαν πῦρ. Ἠτοίμασε καὶ ὁ Ἥλιος τὴν ἰδικήν του θυσίαν καὶ δὲν ἔθεσε καὶ αὐτὸς πῦρ εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Πρῶτοι ἤρχισαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ. Παρακαλοῦσαν τὸν θεὸν των, ἀλλ' οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις, δηλαδὴ κανεῖς δὲν τοὺς ὠμιλοῦσεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, κανεῖς δὲν τοὺς ἤκουεν.

Ὁ Ἥλιος τοὺς ἐνέπαιζε καὶ τοὺς ἔλεγε :

Φωνάξατε πῶς δυνατά. Ὁ θεὸς σας φαίνεται θὰ ὀμιλῇ ἢ ἴσως ἔχει ἐργασίαν ἢ εἶναι εἰς ὁδοιπορίαν ἢ θὰ κοιμᾶται. Περίμενετε, θὰ ἐξυπνήσῃ !

Αὐτοὶ ἐφώναζαν, ἀλλ' ὁ θεὸς των δὲν ἤκουσε καὶ δὲν ἔστειλε πῦρ.

Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ Ἥλια. Εἶπεν εἰς τὸν λαόν :

Ἐλθε κοντά μου.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπλησίασαν. Εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω ἦτο ὁ μόσχος ἀπὸ κάτω ἦσαν τὰ ζύλα.

Προσηυχῆθη τότε ὁ προφήτης καὶ εἶπε :

Θεὲ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ἄς μάθουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Θεός, ὁ μόνος καὶ ἀληθινός.

Καὶ ἔθεσε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανόν καὶ ἔκαυσε τὰ σφάγια, ποὺ ἦσαν εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶδαν αὐτό, ἐθαύμασαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Τὸν προφήτην Ἥλιαν τὸν ἐπῆρε ζωντανὸν ὁ Θεός εἰς τὸν οὐρανόν με πυρίνην ἄμαξαν.

Πρὶν ἀναβῆ ὁ Ἥλιος εἰς τὸν οὐρανόν, ἄφησε διάδοχόν του τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.

52. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ (Δ' ΒΑΣ. 4 Ε.)

Κάποτε ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὴν πόλιν Σουνήμ. Ἐκεῖ ἔμεγε μία γυναίκα, ἡ ὁποία δὲν εἶχε παιδιά. Αὐτὴ ἢ γυναίκα ἐκράτησε τὸν προφήτην εἰς τὴν οἰκίαν της, τὸν ἐπεριποιήθη καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνδρα της :

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· ἄς ἐτοιμάσωμεν λοιπὸν μέρος εἰς τὴν οἰκίαν μας, διὰ νὰ ἔρχεται καὶ νὰ μένη εἰς ἡμᾶς, ὅταν περνεῖ ἀπὸ τὴν πόλιν μας.

Ὁ σύζυγός της ἐδέχθη. Αὐτὴ ἠτοίμασε τότε ἓνα δωμάτιον διὰ τὸν προφήτην.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἐλισσαῖος εἶπεν εἰς αὐτὴν τὴν γυναῖκα :
Σὺ ἐφρόντισες πολὺ δι' ἐμέ. Λοιπὸν τὸ ἐρχόμενον ἔτος θὰ ἔχῃς εἰς τὰς ἀγκάλας σου παιδί.

Ὅπως ὁ προφήτης εἶπεν, ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἔδωσεν ὁ Θεὸς καὶ ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἀπέκτησε παιδί.

Ὅταν αὐτὸ ἐμεγάλωσεν, ἐπῆγε μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ πατρὸς του, ὅπου ἐθέριζαν οἱ θερισταί. Ἐκεῖ ἔξαφνα ἐφώναξε : Τὸ κεφάλι μου ! Τὸ κεφάλι μου ! Καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀναίσθητον. Τὸ μετέφεραν ἀμέσως εἰς τὴν μητέρα του, ἀλλ' ἐξεψύχησεν εἰς τὰ γόνατά της. Τὸ παιδί, πεθαμένον ὅπως ἦτο, τὸ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ Ἐλισσαίου.

Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ τότε καταλυπημένη ἐπῆγε νὰ εὕρῃ τὸν προφήτην εἰς τὸ ὄρος Κάρμηλον, ὅπου ἔμενον. Ὅταν δὲ τὸν εὗρεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πέδια του καὶ μὲ δάκρυα τοῦ εἶπεν, ὅτι τὸ παιδί της ἀπέθανεν.

Ὁ προφήτης εἶδεν, ὅτι ἡ γυναῖκα ἦτο πολὺ λυπημένη καὶ ἦλθε μαζί της εἰς τὴν οἰκίαν της, ὅπου εἶχαν τὸ παιδί νεκρόν.

Ἐκλείσσε τότε ὁ προφήτης τὴν θύραν, προσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀνέστησε τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἔδωσε πάλιν εἰς τὴν μητέρα του. Τότε αὐτὴ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ προφήτου καὶ ἠὐχαρίστησεν αὐτόν.

Ὁ Ἐλισσαῖος ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι καὶ τοῦτο :

Ὁ Νεεμάν, ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ἦτο λεπρός. Αὐτὸς εἶχε μίαν δούλην ἀπὸ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ.

Μίαν ἡμέραν ἡ δούλη εἶπε :

Μακάρι νὰ ἐπῆγαιεν ὁ κύριος εἰς τὸν προφήτην τῆς Σαμαρείας· θὰ ἐγίνετο καλά.

Ἐπῆγε μὲ τὴν ἄμαξαν ὁ Νεεμάν καὶ ἐστάθη ἐμπρὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προφήτου. Ὁ προφήτης, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, παρήγγειλεν εἰς τὸν Νεεμάν :

Πῆγαινε εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν νὰ λουσοθῆς ἐπὶ τὰ φορὰς καὶ θὰ γίνῃς καλά.

Ὁ Νεεμάν ἐθύμωσε καὶ ἔφυγε λέγων :

Ἐγὼ ἐνόμιζα, ὅτι ὁ προφήτης θὰ ἔβγαινε ἐξω καὶ θὰ ἐξη-
τοῦσε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ κάμη καλά. Οἱ ποταμοὶ
τῆς Δαμασκοῦ εἶναι καλύτεροι ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Θὰ ὑπάγω
καὶ θὰ λουσθῶ εἰς αὐτούς.

Οἱ δούλοι τοῦ ὄμως ἐπλησίασαν καὶ τοῦ εἶπαν :

Στρατηγέ, ἀφοῦ ὁ προφήτης σοῦ ζητεῖ νὰ λουσθῆς εἰς τὸν
Ἰορδάνην ποταμόν, πρέπει νὰ κάμης ὅπως σοῦ εἶπεν.

Ὁ Νεεμὰν ἤκουσε τὴν φρόνιμον συμβουλήν τῶν δούλων
του, ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἐλούσθη, ὅπως εἶχεν
εἶπει ὁ προφήτης καὶ ἔγινε καλά.

53. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΜΩΣ (ΑΜ.)

Εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου ἦτο ὁ χρυσοῦς μόσχος, ἐγίνετο κά-
ποτε μία εἰδωλολατρικὴ ἑορτή. Τὰ μουσικὰ ὄργανα ἔπαιζαν καὶ
οἱ ἄνθρωποι μὲ θόρυβον πολὺν ἔψαλλαν καὶ ἐφώναζαν εἰς τὸν
χρυσὸν μόσχον, ποῦ εἶχον διὰ θεὸν τῶν.

Ἐξαφνα μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον ἐπροχώρησεν ἕνας ἄγνω-
στος. Ἐφθασεν εἰς τὰ σκαλιὰ τοῦ ἀγάλματος καὶ ἀνέβη εἰς
αὐτά. Ὅλοι, ὅταν τὸν εἶδαν, ἐσιώπησαν. Ἦτο ὁ Ἀμῶς, βοσκὸς
ἀπὸ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα.

Ὁ Ἀμῶς ὠμίλησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ τὸν παρατη-
ροῦσαν ἄφωνοι καὶ εἶπε :

Σεῖς παιδιὰ τοῦ Ἰσραήλ, ἀκούσατε τὰ λόγια, ποῦ λέγει ὁ
Θεός :

Ἐγὼ σὰς ἀνέβασα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ σὰς ἠγάπησα
περισσότερον ἀπὸ ὄλους τοὺς λαούς. Σεῖς ὄμως ἐγίνεστε φιλάρ-
γυροὶ καὶ ἄδικοι. Διὰ τοῦτο ἐμίσησα τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς
θυσίας σας.

Παύσατε τὴν μουσικὴν. Δὲν θὰ ἀκούω ὅ,τι καὶ ἂν ψάλλετε.
Θέλω νὰ κάμετε πάντοτε τὸ θέλημά μου. Θέλω νὰ εἴσθε πάν-
τοτε δίκαιοι.

Ὁ εἰδωλολάτρης ἱερεὺς Ἀμασίας εἶπεν εἰς τὸν Ἀμῶς :
Φύγε ἀπ' ἐδῶ καὶ πήγαινε νὰ προφητεύσης εἰς τὴν γῆν τοῦ
Ἰούδα.

Ἄλλ' ὁ προφήτης εἶπεν εἰς αὐτόν :

Δὲν ἤμην ἐγὼ προφήτης, οὔτε υἱὸς προφήτου, ἀλλὰ βο-

σκός και ἐμάζευα συκόμευρα. Μὲ ἐπῆρε λοιπὸν ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ ποιμνιὸν μου καὶ μοῦ εἶπε : πῆγαινε καὶ προφήτευσε εἰς τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο ἔτσι λέγει ὁ Κύριος :

Τὰ παιδιὰ σου θὰ ἀποθάνουν καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ θὰ καταστραφῆ, οἱ δὲ κάτοικοι θὰ μεταφερθοῦν αἰχμάλωτοι μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα των.

Ὁ προφήτης Ἀμὼς προεἶπεν ἀκόμη, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν θὰ δεχθοῦν ὄλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

«Θὰ ξαναστήσω τὴ σκηνὴ τοῦ Βασιλιᾶ Δαβίδ,
γὰ νὰ τήνε κληρονομήσουν ὄλοι οἱ λαοί.
Εὐτυχία θὰ ὑπάρξῃ στὸν κόσμον.
Θὰ στάζουν τότε μέλι ὄλα τὰ βουνά,
θὰ ρέουν οἱ λόφοι τότε ἀγαθά!»

54. Ο ΙΩΝΑΣ (ΙΩΝ.)

Εἰς τὴν Νινευτὶ τῆς Ἀσσυρίας ἦτο μεγάλη ἀσέβεια. Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰωνᾶν, ὁ ὁποῖος ἦτο Ἑβραῖος, νὰ υπάγῃ εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην πόλιν καὶ νὰ κηρύξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν. Ὁ Ἰωνᾶς δὲν ἤθελε νὰ υπάγῃ, ἐπειδὴ οἱ Ἀσσύριοι ἦσαν εἰδωλολάτραι· δι' αὐτὸ ἦλθεν εἰς τὴν Ἰόππην καὶ ἐμπῆκεν εἰς ἓν πλοῖον, πού ἐπήγαινε εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Τὸ πλοῖον ἐταξίδευεν ἀρκετά. Ἦτο ὠραία καλοκαιρία καὶ ἐφυσοῦσεν οὖριος ἄνεμος. Ἐξαφνα ὁ ἄνεμος ἔγινε πολὺ δυνατὸς καὶ τὰ κύματα πανύψηλα ἐσκέπαζαν τὸ πλοῖον· ὄλοι ἔντρομοι ἀνησυχοῦσαν· ἐπίστευαν, ὅτι ἐφθασε τὸ τέλος των. Μόνον ἓνας δὲν ἐφοβεῖτο, ὁ Ἰωνᾶς, ὁ ὁποῖος ἤσυχος ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου. Οἱ ἄλλοι ἐκωπηλατοῦσαν, ἐφώναζαν μὲ ἀπελπισίαν, ἔρριπταν φορτία εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ γίνῃ τὸ πλοῖον ἐλαφρότερον καὶ προσηύχοντο, διὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν τρομερὰν τρικυμίαν.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἔβλεπε τὸν Ἰωνᾶν. Ἀνησύχησε δι' αὐτὸ καὶ κατέβη εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου, μήπως τὸν εὔρη. Τότε εἶδεν, ὅτι ἐκεῖ ἐκοιμᾶτο καὶ τοῦ εἶπε :

Σὺ τί κάμνεις ἐδῶ ; δὲν ἐξυπνᾶς ; πνιγόμεθα ! Παρακά-

λεσε καὶ σὺ τὸν Θεόν σου, ὅπως κάμνουν καὶ οἱ ἄλλοι, μήπως μᾶς ἐλέησῃ καὶ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τοῦ ναυάγιου.

Ὁ Ἰωνᾶς τότε ἐσηκώθη· εἶδεν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀνάστατοι. Ἐπειδὴ ἀπηλπίσθησαν, εἶπον.

Ἄς ρίψωμεν κλήρους, διὰ νὰ ἴδωμεν, ποῖος πταίει πού γίνεται αὐτὸ τὸ κακόν.

Ἐρριψαν κλήρους καὶ ὁ κλήρος ἔπεσεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν.

Τί ἔχεις κάμει καὶ εἶναι ὁ Θεὸς τόσον ὠργισμένος ; ποῖος εἶσαι ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ ποίας φυλῆς εἶσαι ;

Τότε ὁ Ἰωνᾶς εἶπε τί εἶχε γίνει καὶ παρακάλεσε νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι αὐτὸς ἔπταιε διὰ τὴν τρικυμίαν.

Τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσον, ἕνα κῆτος ὅμως τὸν κατέπιε καὶ ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας τὸν ἔβγαλεν εἰς τὴν ξηράν.

Μόλις ὁ Ἰωνᾶς ἐβγήκεν εἰς τὴν ξηράν, ἐπήγεν εἰς τὴν Νινευί, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐδίδαξεν, οἱ κάτοικοι μετενόησαν καὶ ὁ Θεὸς τοὺς συνεχώρησεν. Ὁ Ἰωνᾶς ἐβγήκεν ὕστερα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἔκαμε μίαν καλύβην καὶ ἐκάθητο κάτω ἀπὸ αὐτὴν. Ὁ Θεὸς διέταξε τότε νὰ φυτρώσῃ ἐκεῖ μία κολοκύνθη. Αὐτὴ ἐφύτρωσεν, ἐμεγάλωσεν, ἔκαμε σκιὰν καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὴν ἀνεπαύετο ὁ Ἰωνᾶς. Τοῦτο ὅμως δὲν διήρκεσε πολὺ, διότι ὁ Θεὸς διέταξε σκώληκα, ὁ ὁποῖος ἐξήρανε τὴν κολοκύνθην. Δὲν ἔφθασεν αὐτό : ὁ Θεὸς διέταξε νὰ φυσήσῃ καὶ ἄνεμος καυστικὸς ἀνατολικός. Ὁ Ἰωνᾶς ἔτσι ἐκάτετο ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἐβάσανιζετο καὶ ἐστενοχωρεῖτο.

Τότε ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν :

Ἰωνᾶ, ἐλυπήθης πού κατεστράφη ἡ κολοκύνθη, διὰ τὴν ὁποῖαν καθόλου δὲν ἐκοπίασες, ἔτσι καὶ ἐγὼ ἐλυπήθην νὰ καταστρέψω τὴν Νινευί, πού εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ἔχει τόσον πολλοὺς κατοίκους. Σὲ ἔστειλα νὰ διδάξῃς αὐτούς, διὰ νὰ σωθοῦν.

55. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΩΣΗΕ.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ (722 π. Χ.) (Δ' ΒΑΣ. 17, ΩΣ. 4 Ε.)

Ὁ Θεὸς ἐδοκίμασεν ἀκόμη μίαν φορὰν νὰ φέρῃ τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὸ θέλημά του. Δι' αὐτὸ

ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς τὸν προφήτην Ὁσηέ, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξεν αὐτοὺς μὲ ὠραίας προφητείας.

Μερικαὶ ἀπὸ τὰς προφητείας του εἶναι αὐταί :

Παιδιὰ τοῦ Ἰσραήλ, ἀκούσατε αὐτὰ λέγει ὁ Θεός.

Θὰ κρίνω τοὺς κατοίκους τῆς γῆς, ἐπειδὴ δὲν κάμνουν τὸ θέλημά μου.

Τί νὰ σᾶς κάμω, ποῦ ἡ καλωσύνη σας εἶναι σὰν τὴν δροσιὰ καὶ σὰν τὴν νεφέλην τὴν πρωινήν, ποῦ διαλύεται !

Θέλω νὰ ἔχετε καλωσύνην. Περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας σας θέλω νὰ γνωρίζετε τὸ θέλημά μου.

Ὅταν ὁ Ἰσραήλ ἦτο νήπιον, τότε ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Αὐτὸς ὅμως μὲ ἄφησε καὶ ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἶδωλα.

Ἐγὼ τὸν ὠδήγησα καὶ τὸν ἐκράτησα ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸν ἀγαποῦσα καὶ τοῦ ἔδιδα τροφήν.

Διὰ τοῦτο ἔλατε καὶ πάλιν κοντά μου καὶ εἶπητε :

Συγχώρησέ μας καὶ θὰ ψάλλωμεν μὲ τὰ χεῖλη μας εἰς Σέ.

Τότε ἐγὼ πάλιν θὰ σᾶς ἀγαπήσω καὶ θὰ εἶμαι σὰν δροσιὰ εἰς τὸν Ἰσραήλ, ὁ ὁποῖος θὰ ἀνθίζῃ, ὅπως τὸ κρίνον.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ δὲν ἤκουσαν αὐτὴν τὴν ὠραίαν διδασκαλίαν τοῦ προφήτου Ὁσηέ. Δι' αὐτὸ ὁ Θεός, ποῦ τιμωρεῖ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ἐτιμώρησεν αὐτοὺς.

Οἱ Ἀσσύριοι ἦλθαν, ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν αὐτούς, ἀφοῦ δὲ τοὺς συνέλαβαν αἰχμαλώτους, τοὺς ἔδεσαν μὲ ἀλυσίδας καὶ τοὺς ἐπῆγαν δεμένους εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, διὰ νὰ ζοῦν ὡς δοῦλοι. Εἰς τὴν Χαναάν ἔμειναν μόνον ὀλίγοι κάτοικοι.

Ἐπειτα ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας ἔφερε καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ εἰδωλολάτρας Βαβυλωνίους καὶ Ἀσσυρίους. Αὐτοὶ ἀνεμίχθησαν μὲ τοὺς κατοίκους, ποῦ εἶχαν μείνει ἐκεῖ καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ἀπετέλεσαν τοὺς Σαμαρείτας.

56. Ο ΕΥΣΕΒΗΣ ΤΩΒΙΤ (ΤΩΒ.)

Μεταξὺ τῶν Ἑβραίων, ποῦ οἱ Ἀσσύριοι ὠδήγησαν αἰχμαλώτους εἰς τὴν χώραν των, ἦτο καὶ ὁ Τωβίτ.

Ὁ Τωβίτ ἦτο εὐσεβὴς ἄνθρωπος. Ὅταν ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν

Χαναάν, τὰς ἑορτὰς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἑκατοικοῦσε καὶ ἐπήγαινε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔδιδε δὲ πολλὰ χρήματα καὶ εἰς τὸν Ναὸν διὰ τὰς ἀνάγκας του. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν εἶχαν νὰ φάγουν, ἔδιδεν ἀπὸ τὴν τροφήν του καὶ εἰς ὄσους δὲν εἶχαν νὰ ἐνδυθοῦν, ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του.

Εἶχεν ἓνα υἷόν, τὸν Τωβίαν. Πολλὰς φορὰς ἔδιδεν εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνας.

Ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἔχασε τὴν μεγάλην περιουσίαν του καὶ ἔπαθεν ἀπὸ ἀσθένειαν τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐτυφλώθη. Τότε ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν ἰατρῶν, ἀλλ' οἱ ἰατροὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν.

Ὁ Τωβίτ ὑπέφερεν ἀπὸ αὐτὸ πολὺ καὶ μόνον εἰς τὴν προσευχὴν εὗρισκε παρηγορίαν. Μὲ ὑπομονὴν ἔλεγε :

Δίκαιος εἶσαι, Θεέ μου. Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζομεν, διατὶ μᾶς στέλλεις τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας.

Εἰς τὴν Μηδίαν ὑπῆρχε κάποιος φίλος του, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε δανείσει ἓνα μεγάλο χρηματικὸν ποσόν. Ἐφώνασε λοιπὸν τὸν υἷόν του καὶ τοῦ εἶπε :

Μὴ λυπῆσαι, παιδί μου, ποὺ ἐγίναμεν πτωχοί. Ἐχει ὁ Θεὸς πολλὰ, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ ἄλιν. Πήγαινε εἰς τὴν Μηδίαν νὰ εὔρῃς τὸν Ραγουήλ καὶ ζήτησε ἀπὸ αὐτὸν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα, ποὺ τοῦ ἔχω δώσει. Ἐπειδὴ τὸ ταξίδι σου εἶναι μεγάλο καὶ ἕως νὰ ἐπιστρέψῃς, ἠμπορεῖ νὰ ἔχω ἀποθάνει, θέλω νὰ σοῦ δώσω μίαν συμβουλήν :

Ἐπάρχουν, παιδί μου, ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι πεινοῦν. Ἐχεις πολλὰ, δίδε εἰς αὐτοὺς πολλὰ. Ἐχεις ὀλίγα, δίδε ὀλίγα. Σκέψου πόσον εἶναι δυστυχεῖς.

Ὁ Τωβίας εἶπε :

Πατέρα, θὰ ἐκτελέσω ὅσα μοῦ λέγεις.

Ἐφυγεν. Ἡ μήτηρ του ἔκλαιεν. Ἄλλ' ὁ Τωβίτ εἶπεν εἰς αὐτήν.

Μὴ λυπῆσαι, διότι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ ἄγγελον νὰ τὸν φυλάτῃ.

Ὁ Τωβίας ἐταξιδεύσεν ἀρκετά, ἕως ὅτου φθάσῃ εἰς τὴν Μηδίαν. Ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, συνήντησε τὸν Ραγουήλ, ὁ ὁποῖος μόλις εἶδε τὸν Τωβίαν εἶπεν εἰς αὐτόν :

Ἐκείνη ἡμέρα ἔρχεσαι, νῆε μου,

Ἐκείνη ἡμέρα Νινευί, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας. Εἶμαι ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους τῆς Νινευί.

Ὁ Ραγουήλ ἠρώτησε :

Γνωρίζεις τὸν Τωβίτη ;

Ὁ Τωβίας ἀπήντησε :

Πατέρας μου εἶναι.

Ὁ Ραγουήλ ἐπήδησεν ἀπὸ χαρὰν, ἀγκάλιασε τὸν Τωβίαν, ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν :

Σὺ εἶσαι παιδί μου, τοῦ καλοῦ αὐτοῦ πατέρα παιδί ; Ἐκλαυσε τότε ὁ Ραγουήλ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἐκράτησε τὸν Τωβίαν εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ τὸν φιλοξενήσῃ.

Ὁ Τωβίτη εἰς τὴν Νινευί ἐπερίμενον ἡ μητέρα τοῦ Τωβία κάθε ἡμέραν παρετήρει τὴν ὁδόν, μήπως ἐπιστρέψῃ ὁ υἱὸς τῆς.

Ἀφοῦ ἐπέρασαν ἀρκεταὶ ἡμέραι, ἐγύρισεν ὁ Τωβίας εἰς τὸ πατρικὸν του σπίτι. Ὄταν εἶδεν αὐτὸν ἡ μητέρα του, ἔτρεξε πρῶτη, ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην του, τὸν ἐφίλησε καὶ ἔκλαυσε. Σκοντάπτων ὁ γέρον πατήρ του ἐβγήκε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θύραν διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἀγαπημένον του Τωβίαν, ὅστις τότε ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα του, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τοῦ εἶπε :

Ἐχε θάρρος, πατέρα. Ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ μοῦ ἔδωσεν εἰς τὸ ταξίδι μου φάρμακον, διὰ νὰ θεραπεύσω τοὺς ὀφθαλμοὺς σου.

Ὁ καλὸς Θεὸς ἔχει δώσει πάλιν εἰς τὸν Τωβίτη πλοῦτον, ὑγίαν καὶ χαρὰν.

II. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

(975—588 π. Χ.)

57. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ (ΗΣ.)

Ὅσα χρόνια ὑπῆρχε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἦτο ἀσήμαντον. Ἀπὸ τότε ὅμως πού τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ κατεστράφη ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἐγένετο ὀνομαστὸν ἀπὸ τοὺς προφήτας, πού παρουσιάσθησαν εἰς αὐτό. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς προφήτας εἶναι ὁ Ἡσαΐας.

Εἰς τὸν Ἡσαΐαν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καθισμένος εἰς ἕνα θρόνον μεγάλον, πολὺ μεγάλον. Ὁ θρόνος αὐτοῦ ἦτο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματος τοῦ Θεοῦ ἔπιπτε κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγέμιζε τὸν Ναὸν. Ἄγγελοι Σεραφεῖμ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν, εἶχε δὲ καθένας ἀπὸ αὐτοῦ ἐξ πτέρυγας. Μὲ τὰς δύο ἐκάλυπταν τὸ πρόσωπόν των, μὲ τὰς ἄλλας δύο ἐκάλυπταν τοὺς πόδας των καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο ἐπετοῦσαν. Ὅλα αὐτὰ τὰ Σεραφεῖμ ἔψαλλαν καὶ μὲ ὠραίαν καὶ μελωδικὴν φωνὴν ἔλεγαν :

Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος εἶναι ὁ Θεός.

Ἐνῶ οἱ ἄγγελοι ἔψαλλαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Θεὸς ὕψηλά ἀπὸ τὸν θρόνον του εἶπεν εἰς τὸν Ἡσαΐαν.

Πήγαινε, Ἡσαΐα, νὰ διδάξης τὸν λαόν.

Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἡσαΐας νὰ διδάσκη τοὺς Ἑβραίους ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λέγῃ εἰς αὐτοὺς :

Δὲν θέλω τὰς θυσίας σας καὶ τὸ θυμιάμά σας, τὰς ἐορτάς σας μισῶ, διότι εἴσθε ἁμαρτωλοί.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Ἡσαΐας εἶπεν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ τί θὰ πάθουν οἱ κακοὶ ἄνθρωποι :

«Ὁργισμένος εἶναι ὁ Κύριος
ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους !

Ἡ ὁργὴ του θὲ νὰ πέσῃ
μὲς τοὺς πύργους καὶ στὰ δάση,
στὰ βουνὰ καὶ μὲς τὰ πλοῖα.

Ἄν κρυφτοῦνε μὲς στὰ βράχια,
θὰ τοὺς εὔρη ὁ Θεός.

Ἄν κρυφτοῦνε μὲς στὴ γῆ,
θὰ τοὺς ἴδῃ ὁ Θεός».

Ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Δι' αὐτὸ θὰ στείλῃ τὸν Υἱόν Του νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ θυσιασθῇ χάριν αὐτῶν, διὰ νὰ σωθοῦν. Ἐάν καὶ πάλιν μείνουν ἀμετανόητοι, τότε θὰ τιμωρηθοῦν. Προφητεῦει διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ λέγει :

Θὰ κατὰγεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ, θὰ εἶναι

υιός της Θεοτόκου και θα ονομάζεται Έμμανουήλ (δηλ. μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός).

Κατόπιν ὁ Ἡσαΐας λέγει, ὅτι ὁ κόσμος θα φωτισθῆ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ. Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν, ὁ λαός, ποῦ ζῆ εἰς τὸ σκότος, θα ἴδῃ φῶς μέγα. Φῶς θα λάμψη εἰς αὐτούς, διότι ὁ Υἱὸς ἐγεννήθη, ὁ ὁποῖος θα διδάξῃ τὴν εἰρήνην. Αὐτὰ θα γίνουν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀγάπην, ποῦ ἔχει ὁ Θεὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ἄλλοτε ὁ Ἡσαΐας βλέπει πόσον εἰρηνικὴ θα εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ καὶ πόσον ὠραίους καρποὺς θα φέρῃ :

«Θὰ χαίρεται ἡ ἔρημος,
θ' ἀνθίξῃ σὰν τὸ κρίνο,
γιατὶ θὰ ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς,
τὸν κόσμον γὰρ νὰ σώσῃ».

Κατόπιν ὁ Ἡσαΐας βλέπει τὰ πάθη τοῦ Κυρίου, ποῦ τὸν δικάζουν, τὸν δέρνουν, τὸν ὑβρίζουν καὶ τέλος τὸν σταυρώνουν καὶ λέγει :

«Πῶς εἶναι οἱ πληγές Του !
Πῶς ὄλα ὑπομένει !
Τὸν ὀδηγοῦν σὰν πρόβατο
καὶ δὲν προφέρει λέξι !»

58. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ (ΙΕΡ.)

ἽΟ προφήτης Ἰερემίας ἦτο νέος εἴκοσι πέντε ἐτῶν, δειλὸς καὶ ἀδύνατος, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε. Δὲν ἐγνώριζε νὰ ὀμιλῇ ὁ Θεὸς ὅμως τὸν ἔκαμε δυνατὸν καὶ θαρραλέον καὶ τὸν ἔστειλε νὰ διδάξῃ τὸ θέλημά του ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ λαοῦ.

Μίαν ἡμέραν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔβαλεν ὁ Ἰερემίας δεσμὰ εἰς τὰ χέρια του καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἱερουσαλήμ ἐμπρὸς εἰς τὸν Ναόν. Ὁ κόσμος εἶδε τοῦτο καὶ ἐμαζεύθη. Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε, διατὶ ἔκαμεν αὐτὸ ὁ Ἰερემίας. Ἀφοῦ ἐμαζεύθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, τότε ὁ προφήτης ὠμίλησεν :

Αὐτὰ λέγει ὁ Κύριος : Δύο κακὰ ἔκαμεν ὁ λαός μου Ἰσραήλ· ἄφησε τὸ θέλημά μου καὶ ἔσκαψε λάκκους, διὰ νὰ πέσῃ ὁ ἴδιος μέσα εἰς αὐτούς. Δι' αὐτὸ ἡ Ἱερουσαλήμ θὰ γίνῃ ἔρημος· τὰ ὄρη θὰ τρέμουν· οἱ λόφοι θὰ σείωνται· οἱ ἄνθρωποι θὰ λείψουν καὶ τὰ πτηνὰ θὰ φύγουν. Θὰ ἔλθουν οἱ Βαβυλώνιοι καὶ θὰ δέσουν σᾶς, πού με ἀκούετε με τέτοια δεσμά.

Ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια, ἀντὶ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν, ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ τὸν κατέβασαν με σχοινία εἰς ἓνα λάκκον με βοῦρκον καὶ δὲν τοῦ ἔδιδαν τροφήν. Κατόπιν τὸν ἔβγαλαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου ὁ Ἱερεμίας δὲν ἔπαυε νὰ κηρύττῃ.

59. Η ΙΟΥΔΙΘ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣ (ΙΟΥΔ.)

Τὴν ἐποχὴν πού οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ἦσαν ὑποδουλωμένοι εἰς τοὺς Ἀσσυρίους, οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ὑπέφεραν καὶ αὐτοὶ πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους. Ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Ὀλοφέρνης με ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας στρατὸν ἦλθε νὰ πολεμήσῃ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα. Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν εἶδαν, ὅτι ὁ στρατὸς τῶν ἐχθρῶν ἦτο τόσοσ πολὺς, ἀπηλπίσθησαν. Ἐσκέφθησαν, ὅτι κακὴ τύχη τοὺς ἐπερίμενεν. Ἄλλοι θὰ ἐφονεύοντο, ἄλλοι θὰ ἔχαναν τὰς περιουσίας των καὶ ἄλλοι, αἰχμάλωτοι, θὰ μετεφέροντο μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα των. Ὁ δὲ ὠραῖος Ναός, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς των Σολομών, θὰ κατεστρέφετο ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας Ἀσσυρίους!

Εἰς τὴν λύπην του ὁ ἄνθρωπος ἐνθυμεῖται τὸν Θεόν. Αὐτὸ ἔγινε καὶ τώρα. Εἰς τὴν ἀπελπισίαν των οἱ Ἑβραῖοι ἐνεθυμήθησαν περισσότερον τὸν Θεόν καὶ ἐμοζεύθησαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομώντος καὶ με σάκους εἰς τὴν μέσσην των ἐπαρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς ἐγύριζε μέσα εἰς τὸν λαὸν καὶ ἔδιδε θάρρος.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἔφθασεν εἰς μίαν μικρὰν πόλιν, τὴν Βετουλούαν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐκλείσθησαν μέσα εἰς τὰ τείχη καὶ οἱ ἐχθροὶ τότε ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν. Διὰ νὰ ἀναγκάσουν δὲ τοὺς Ἑβραίους, νὰ παραδοθοῦν, κατέστρεψαν τὰς πηγὰς. Ἔτσι

οί Έβραίοι δὲν εἶχαν ὕδωρ, ἀπηλπίσθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

Εἰς αὐτὴν τὴν δύσκολον περίστασιν παρουσιάσθη ἡ Ἰουδίθ.

Νὰ μὴ παραδοθῶμεν! Λέγει. Ἐγὼ θὰ σώσω τὴν πατρίδα μας!

Προσηυχῆθη, ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐφόνευσε τὸν Ὀλοφέρνην. Οἱ ἐχθροὶ ἔχασαν τὸ θάρρος των, ἔλαβαν θάρρος οἱ Έβραίοι, ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.

60. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ.

ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ (588 π. Χ.) ΒΑΣ. Δ' 24 Ε.)

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰουδα δὲν ἠμπόρεσε νὰ ζήσει πολὺ, διότι ἀνέβησαν εἰς τὸν θρόνον βασιλεῖς ἀσεβεῖς καὶ ὁ λαὸς ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ βασίλειον αὐτὸ κατεστράφη.

Τὸ 608 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τὴν πόλιν δὲν τὴν κατέστρεψεν, ἤρπασεν ὅμως πολλὰ σκεύη ἀπὸ τὸν Ναόν, ἐπῆρε δὲ καὶ αἰχμαλώτους πολλοὺς Έβραίους, νέους, ἄρχοντας, τεχνίτας, ἐμπόρους καὶ ἄλλους πολίτας καὶ ἔφυγεν.

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἦλθε καὶ πάλιν ἐναντίον τῆς Παλαιστίνης, αὐτὴν δὲ τὴν φορὰν ἔφθασε μέχρι τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν ἐπολιόρκησεν.

Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτὸ πάρα πολὺ. Δὲν εἶχαν τί νὰ φάγουν· τὰ βρέφη ἀπέθνησκαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν μητέρων των καὶ τὰ πεδία καὶ οἱ γέροντες ἔπιπτον ἀπὸ πείναν εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως. Ἐσκέφθησαν τότε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν πόλιν. Μὲ μεγάλην λύπην λοιπὸν ἐβγήκαν νύκτα χωρὶς θόρυβον ἀπὸ τὰ τείχη, διὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν.

Οἱ ἐχθροὶ τοὺς ἐνόησαν καὶ τοὺς κατεδίωξαν, ἔπιασαν μάλιστα καὶ τὸν βασιλέα Σεδεκίαν καὶ τὸν ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως των καὶ ἐκακοποίησαν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς του. Κατόπιν τὸν ἔδεσαν μὲ χαλκίνας ἀλύσεις καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀκολούθως εἰσῆλθαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ

ἦλθαν εἰς τὸν Ναόν. "Ὅλα τὰ πολύτιμα σκεύη τοῦ Ναοῦ, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ χάλκινα, τὰ ἐλήστευσαν καὶ τὰ μετέφεραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. "Ἐβαλαν πῦρ εἰς τὸν ὠραῖον Ναόν καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐκαίετο μέσα εἰς τὰς φλόγας τοῦ καταστρεπτικοῦ πυρός. Τέλος οἱ Βαβυλώνιοι ἐκρήμνισαν καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔβλεπε κανεὶς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μόνον σωροὺς ἀπὸ ἐρείπια καὶ ὀλιγίστους κατοίκους, τοὺς γέροντας, τοὺς πολὺ πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀρρώστους. Οἱ ἄλλοι, τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς, οἱ εὐγενεῖς, οἱ πολεμισταί, οἱ ἱερεῖς, οἱ καλοὶ τεχνῖται εἶχαν μεταφερθῆ εἰς Βαβυλῶνα.

Αὐτὸ τὸ ἀξιολύπητον τέλος εἶχεν ἡ Ἱερουσαλὴμ, ὅπως προεῖπεν ὁ προφήτης Ἱερεμίας, διότι οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν παραβῆ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. ✠

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ

61. Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΝ (ΒΑΣ. Δ'. 95, 4, 136)

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν πλέον διασκορπισθῆ. Μερικοὶ μόνον ἔμειναν εἰς τὴν Παλαιστίνην· ἄλλοι εἶχαν φύγει πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ὅταν διελύθη τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ· ἄλλοι εἶχαν ὑπάγει εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἄλλοι εὐρίσκοντο εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Αἰς τὴν Βαβυλῶνα ἔβλεπαν καὶ ἐθαύμαζαν τόσα πράγματα. Τοὺς κρεμαστοὺς κήπους, τὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τὰ μεγάλα ὀχυρώματα. Ἄλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ χώρα τοὺς ἐφαίνετο πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, διότι οὔτε βουνά, οὔτε λόφοι, οὔτε δάση ὑπῆρχαν ἐκεῖ.

Ἔβλεπαν τὸν Εὐφράτην. Αὐτὸν τὸν μέγαν ποταμὸν εἶχε περάσει πρὶν ἀπὸ αὐτοὺς ὁ πρόγονός των Ἀβραάμ. Ἀλήθεια, ποῖα εἶναι ἡ τύχη τῶν λαῶν! Πρὶν ἀπὸ 15000 χρόνια ὁ πρόγονός των Ἀβραάμ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐπήγαιεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπως εἶχεν ὀρίσει ὁ Θεός. Ἐζησεν, ἀπέκτησε πολλοὺς ἀπογόνους, οἱ ὅποιοι ἔκαμαν κράτος ἰσχυρὸν μὲ ἐνδόξους βασιλεῖς, πού ἔκαμαν νικηφόρους πολέμους. Ὅσον καιρὸν ἐζοῦσαν μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἦσαν εὐτυχεῖς· ἀλλὰ παρέβησαν τὰς ἐντολάς του καὶ ἦλθεν ἡ καταστροφή.

Αὐτὰ ἐσκέπτοντο τώρα καὶ ἐλυποῦντο, πού εἶχαν χάσει τὴν ἀγαπημένην των πατρίδα καὶ εὐρίσκοντο μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν.

Ἐκεῖ κάτω εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ἐπήγαιναν καὶ ἔκλαιαν :

«Στῆς Βαβυλῶνος τὰ ποτάμια κλαίγαμε,
γιατί, Ἱερουσαλήμ, ἐσὲ θυμόμαστε!
Κρεμάσαμε καὶ τὶς κιθάρες στὶς ἰτιές,
δὲν ἀκουστῆσαν τῆς Σιών πιά οἱ ᾠδές».

Ἔτσι ἔλεγαν καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ καὶ πάλιν αὐτὸ πού εἶχαν πρὶν. Δηλαδή τὴν πατρίδα των, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι, νὰ ἐργάζονται καὶ νὰ προσδεύουν.

62. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ (ΙΕΖ.)

Ἐνας ἀπὸ τοὺς προφῆτας, πού ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν ἔπρεπε νὰ τὸν λατρεύουν, ὅπως καὶ εἰς τὴν πατρίδα των, εἶναι καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ. Ὁ Θεὸς πρῶτον ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τὴν δόξαν του. Κάποτε δηλαδή πού ἐκάθητο εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, ἐσηκώθη ἀνεμοστρόβιλος καὶ ἔγινε μία μεγάλη λάμψις. Οἱ οὐρανοὶ ἤνοιξαν καὶ ἐφάνη ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ. Ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον ἐκάθητο ὁ Θεός. Γύρω ἀπὸ αὐτὸν ἦσαν ἄγγελοι πολλοί. Τότε ὁ Ἰεζεκιήλ ἤκουσε φωνὴν δυνατὴν νὰ λέγῃ :

Εὐλογημένη ἡ δόξα τοῦ Κυρίου. Ἄν καὶ ἔρριψα μέσα εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας τὸν λαόν μου, ἐγὼ πάλιν θὰ τὸν μαζεύσω καὶ θὰ τὸν φέρω εἰς τὴν πατρίδα του. Θὰ πληθύνω τοὺς καρποὺς τῶν δένδρων καὶ τὰ γεννήματα τῶν ἀγρῶν. Ἡ ἐρημωμένη γῆ θὰ γίνῃ σὰν παράδεισος τῆς Ἐδέμ. Δίδαξέ τους νὰ κάμουν τὸ θέλημά μου, νὰ εἶναι λαός μου καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός των.

Ἐάν συμβουλευσῆς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ αὐτοὶ δὲν κάμουν τὸ θέλημά μου, θὰ θανατωθοῦν.

Ἐάν δὲν τοὺς συμβουλευσῆς, αὐτοὶ δὲν θὰ κάμουν τὸ θέλημά μου καὶ δι' αὐτὸ θὰ θανατωθοῦν. Τὸ κρῖμα ὅμως θὰ τὸ ἔχῃς σύ.

Ἐάν τοὺς συμβουλευσῆς καὶ κάμουν τὸ θέλημά μου, θὰ σωθοῦν. Θὰ τοὺς ἔχῃς δὲ σώσει σύ.

Ἐπειτα ὁ Θεὸς ἐπῆρε τὸν Ἰεζεκιήλ, τὸν ἔβαλεν εἰς μίαν πεδιάδα γεμάτην ὄστᾶ καὶ εἶπε :

Προφήτευσε εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα :

Ὁ Θεὸς σὰς δίδει ζωὴν καὶ νεῦρα καὶ σάρκας καὶ δέρμα. Καὶ ἔγινε σεισμός, τὰ ὄστᾶ ἠνώθησαν καὶ εἰς αὐτὰ ἐφύτρωσαν νεῦρα, σάρκες καὶ δέρμα καὶ ἐπῆραν ζωὴν.

Ἔτσι ὁ μέγας προφήτης Ἰεζεκιήλ προεῖδε τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Ἐπίσης ἐπροφήτευσε διὰ τὸν νέον Ναόν, δηλαδὴ διὰ τὴν νέαν Ἐκκλησίαν μας.

63. ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ (ΔΑΝ. 1, 3)

Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλώνος Ναβουχοδονόσωρ ἠθέλησε νὰ χρησιμοποίησιν εἰς τὸ Κράτος του τοὺς καλυτέρους ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Τοὺς νέους μάλιστα, ποὺ ἀπὸ τὰ προτερήματά των ἐφαίνοντο, ὅτι θὰ γίνουν σπουδαῖοι ἄνθρωποι, τοὺς ἐπῆρεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του καὶ τοὺς ἐμόρφωσε πολὺ.

Μέσα εἰς τοὺς νέους, ποὺ ὁ βασιλεὺς ἐπῆρεν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἦσαν καὶ τρεῖς παῖδες, ὁ Ἄνανίας, ὁ Μισαήλ καὶ ὁ Ἀζαρίας. Αὐτοί, ἂν καὶ ἦσαν πλησίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐδιδάσκοντο ἀπὸ διδασκάλους Βαβυλωνίους, ὅπως ἄλλοτε ὁ Μωσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ σοφοὺς Αἰγυπτίους, δὲν ἐλησμόνουν ὅμως οὔτε τὴν καταγωγὴν των οὔτε καὶ τὴν θρησκείαν των.

Κάποτε ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ κατασκευασθῆ τεράστιον ἄγαλμα χρυσοῦν. Μὲ πολλὴν ἐργασίαν κατεσκευάσθη καὶ ἦτο ὠραῖον αὐτὸ τὸ ἄγαλμα. Εἶχεν ὕψος 30 μέτρα. Τὸ ἔστησαν λοιπὸν εἰς μίαν πεδιάδα καὶ ὁ βασιλεὺς διέταξε τοὺς σατράπας καὶ ὄλους τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὑπαλλήλους τοῦ ἀπεράντου βασιλείου του νὰ ἔλθουν ὅλοι καὶ ὅσοι ἄλλοι ἤθελαν, εἰς τὰ ἐγκαίνια, ποὺ θὰ ἐγίνοντο ὠρισμένην ἡμέραν. Ὅταν ἐμαζεύθη πάρα πολὺς κόσμος, ὁ κήρυξ ἐφώνησεν :

Ὁ βασιλεὺς διατάσσει, ὅταν ἀκούσετε νὰ παίξῃ ἡ μουσικὴ, ὅλοι νὰ πέσετε καὶ νὰ προσκυνήσετε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν.

Ἐλεγε τοῦτο μὲ ἓνα μεγάλο χωνί, τὸν τελεβόαν, καὶ τὸ ἐφώνησεν εἰς διαφόρους γλώσσας.

Ὅταν ὁ κήρυξ ἐτελείωσεν, ἡ ἀνακτορικὴ μουσικὴ ἤρχισε νὰ παίξῃ. Τὸ ἀπέραντον πλῆθος τῶν ὑπηκόων, ποὺ εἶχε μαζευθῆ εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην πεδιάδα, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, ἔβαλε τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἐπροσκύνησε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν.

Ἀπὸ ὄλον τὸν κόσμον ἐκείνον τρεῖς μόνον δὲν ἐπροσκύνησαν καὶ ἔμειναν ὄρθιοι : οἱ τρεῖς παῖδες. Ὁ Ἄνανίας, ὁ Ἀζαρίας καὶ ὁ Μισαήλ.

“Όταν ἡ ἑορτὴ ἐτελείωσεν, ἀνέφεραν τοὺς τρεῖς παῖδας εἰς τὸν βασιλέα. Αὐτὸς ἐκάλεσεν αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπεν :

‘Ἀλήθεια, σεῖς δὲν ἐπροσκυνήσατε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν ;
Αὐτοὶ εἶπαν :

Βασιλεῦ, ἡμεῖς σὲ τιμῶμεν καὶ ἐκτελοῦμεν τὰ καθήκοντά μας, δὲν προσκυνοῦμεν ὅμως παρὰ μόνον τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Θυμωμένος ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ βασιλεὺς διέταξε :

Καύσατε ἐπτὰ φορὰς περισσότερον τὴν κάμινον καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ρίψατε τοὺς τρεῖς παῖδας. Θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ ἴδω.

Ἐπῆγεν ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἀλλὰ εἶδεν, ὅτι εἰς τὴν κάμινον δὲν ἦσαν τρεῖς παῖδες, ἀλλὰ τέσσαρες !

Δι’ αὐτὸ τότε εἶπεν :

Ἐλάτε, παῖδες, ἔξω ἀπὸ τὴν κάμινον. Ἐθαύμασα δι’ αὐτὸ πού εἶδον. Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ ἀληθινὸς Θεός, πού ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του νὰ σᾶς σώσῃ.

Ἐπῆρε τοὺς τρεῖς παῖδας πάλιν εἰς τὰ ἀνάκτορα, τοὺς ἔδωσεν ἀνωτέρας θέσεις καὶ διέταξεν ὅλους νὰ σέβωνται τὸν Θεὸν τῶν τριῶν παίδων.

64. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ (ΔΑΝ.)

Ὁ Δανιὴλ δὲν ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἄλλους προφῆτας. Οἱ ἄλλοι προφῆται δὲν εἶχαν κανὲν ἀξίωμα, ἐνῶ ὁ Δανιὴλ εἶχε μεγάλην θέσιν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου τὸν εἶχαν καὶ αὐτὸν ὀδηγήσει αἰχμάλωτον μαζί μὲ τοῖς ἄλλοις Ἑβραῖους.

Ὁ Δανιὴλ ἦτο ἄρχων τῶν Σατραπῶν. Εἶχε διορισθῆ ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ ἔξυπνος καὶ πολὺ μορφωμένος καὶ ἐπειδὴ ἐξήγησεν εἰς τὸν βασιλέα ἓνα ὄνειρον.

Τὸ ὄνειρον αὐτὸ τὸ εἶδεν ὁ βασιλεὺς μίαν νύκτα καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐξύπνησεν. Ἄλλὰ μόλις ἐξύπνησε, τὸ ἐλησμόνησεν.

Ἦτο περίεργος ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς μάγους νὰ τοῦ φανερῶσουν, ποῖον ἦτο αὐτὸ τὸ ὄνειρον καὶ ποία ἦτο ἡ ἐξήγησίς του. Ἄλλὰ κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε. Τέλος ἐκάλεσε καὶ τὸν Δανιὴλ.

Ὁ Δανιὴλ δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως, ἀλλὰ ἐπῆγε, συνήγησε τοὺς τρεῖς παῖδας, τοὺς φίλους του, τὸν Ἄνανιαν, τὸν Ἄζα-

ρίαν και τὸν Μισαήλ και ἀφοῦ προσηυχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπῆγεν ἔπειτα εἰς τὸν βασιλέα και τοῦ εἶπε :

Βασιλεῦ, εἶδες ἓνα πελώριον ἄγαλμα, ποῦ ἔλαμπεν. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἀπὸ χρυσόν, τὸ στήθος του και αἱ χεῖρες ἦσαν ἀπὸ ἄργυρον, ἡ κοιλία και οἱ μηροὶ ἦσαν ἀπὸ χαλκόν, αἱ κνήμαι ἀπὸ σίδηρον και οἱ πόδες ἦσαν ἓνα μέρος ἀπὸ σίδηρον και ἓνα μέρος ἀπὸ πηλόν. Τὴν ὥραν ποῦ τὸ ἔβλεπες, βασιλεῦ, ἐκόπη ἓνας λίθος και ἐκτύπησε τὸ ἄγαλμα εἰς τοὺς πόδας. Ὁλον τὸ ἄγαλμα τότε ἔπεσε και ἔγινε σκόνη, ὁ δὲ ἄνεμος τὸ διέλυσεν. Ὁ λίθος ἔγινε μέγα ὄρος, ποῦ ἐσκέπασεν ὄλην τὴν γῆν.

Ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσοῦ εἶσαι σύ, βασιλεῦ. Δὲν θὰ πάθης τίποτε. Κατόπιν ἀπὸ σὲ θὰ ἔλθῃ ἓνα ἄλλο κράτος, τὸ Μηδικόν. Ὑστερα θὰ ἔλθῃ τὸ Περσικόν, κατόπιν τὸ Ἑλληνικόν και τελευταῖον τὸ Ρωμαϊκόν. Ὁ λίθος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος θὰ σκεπάσῃ ὄλην τὴν γῆν μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν Του.

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ὅταν ἤκουσεν αὐτά, ἐθαύμασε πολὺ, ηὐχαρίστησε τὸν Δαυιδ καὶ τοῦ εἶπε :

Δαυιδ, ὁ Θεὸς σου εἶναι μεγάλος.

Κατόπιν ἔκαμε θυσίαν εἰς Αὐτόν, ἔδωσε δῶρα εἰς τὸν Δαυιδ καὶ τὸν διώρισεν ἄρχοντα τῶν Σατραπῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορος κατέλαβε τὸ βασίλειον τῆς Βαβυλωνος ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρεῖος. Ὁ βασιλεὺς αὐτὸς διέταξεν εἰς τριάκοντα ἡμέρας νὰ μὴ ζητήσῃ κανεὶς τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν Θεόν, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ μόνον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν βασιλέα. Ὁ Δαυιδ δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν αὐτὴν, ἀλλὰ ἐξηκολούθησε νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Θεόν.

Ὅταν ὁ Δαρεῖος ἔμαθε τοῦτο, ἐθύμωσε και διέταξε νὰ ρίψουν τὸν Δαυιδ εἰς ἓνα λάκκον, ὅπου ἦσαν λέοντες. Ἄνθρωποι τότε τοῦ βασιλέως ἐπῆραν τὸν Δαυιδ και τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. Ἄλλ' οἱ λέοντες δὲν ἐπέβρασαν τὸν Δαυιδ, διότι ὁ Θεὸς ἔστειλεν ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἐκλείσει τὰ στόματα αὐτῶν και ἡμερωμένοι ἐκάθηντο κοντὰ εἰς τὸν Δαυιδ, ὁ ὁποῖος ἔψαλλε και ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Ὁ βασιλεὺς ἔμαθεν αὐτὸ και ἐφοβήθη, διέταξε δὲ νὰ βγάλουν ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν προφήτην Δαυιδ.

65. Η ΕΣΘΗΡ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣ (ΕΣΘ.)

✦ Εἶδομεν προηγουμένως ἐξαιρετικὰς γυναίκας καὶ τὰς ἔθου-
μάσαμεν διὰ τὰ ἐξαιρετικὰ προτερήματά των. Μία ἀπὸ τὰς
πολὺ σπουδαίας γυναίκας καὶ μεγάλη πατριώτις εἶναι ἐπίσης
καὶ ἡ Ἑσθήρ

Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἦσαν ὑποδουλωμένοι εἰς τοὺς Πέρσας,
οἱ ὅποιοι κατέλαβαν τὸ βασίλειον τῶν Μήδων, ὁ βασιλεὺς τῶν
Περσῶν Ξέρξης (485—465) ἐξέλεξε διὰ σύζυγόν του τὴν Ἑ-
βραίαν Ἑσθήρ.

Ἡ Ἑσθήρ ἦτο πολὺ εὐσεβὴς καὶ πάντοτε ἤκουε τὰς καλὰς
συμβουλὰς τοῦ θεοῦ της Μαρδοχαίου, ποὺ ἦτο ὁ μόνος της
προστάτης. Ὁ Μαρδοχαῖος καὶ ἡ Ἑσθήρ εἶχαν ἔλθει εἰς τὴν
Βαβυλῶνα μὲ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους Ἑβραίους.

Κάποτε ὁ θεὸς τῆς Ἑσθήρ Μαρδοχαῖος ἀνεκάλυψε μίαν
συνωμοσίαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ἐφανέρωσεν εἰς τὴν
Ἑσθήρ. Αὐτὴ τὸ εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ὁ βασιλεὺς ἠύχαρι-
στήθη πολὺ, ποὺ ἡ σύζυγός του τοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν.

Ὑστερα ὁ βασιλεὺς διώρισε πρῶθυπουργόν του ἓνα Πέρ-
σην, τὸν Ἀμάν. Αὐτὸν τὸν ἐπροσκυνοῦσαν ὅλοι. Ὁ Μαρδο-
χαῖος ὁμως δὲν τὸν ἐπροσκυνοῦσε καὶ ἔλεγε :

Μόνον τὸν Θεὸν πρέπει νὰ προσκυνῶμεν.

Ἐθύμωσεν ὁ Ἀμάν δι' αὐτὸ πολὺ καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ὁ
Μαρδοχαῖος ἦτο Ἑβραῖος, ἀπεφάσισε νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλους
τοὺς Ἑβραίους, τοὺς νέους, τοὺς γέροντας, τὰ νήπια καὶ τὰς
γυναίκας.

Παρουσιάσθη λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπεν :

Ὅπουδῆποτε εὐρίσκονται εἰς τὸ βασίλειόν σου Ἑβραῖοι,
νὰ φονευθοῦν.

Ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἤθελεν αὐτό.
Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἔμαθαν αὐτὴν τὴν τρομερὰν ἀπόφασιν, ὅλοι
ἔκλαιαν καὶ ἦσαν ἀπαρηγόρητοι. Ἐφόρουσαν σάκον ἀπὸ τὴν λύ-
πην των, ὅπως ἔκαμναν τότε, ἔθεταν στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν
καὶ ἔτσι ἐκοιμῶντο.

Τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως ἔμαθε καὶ ὁ Μαρδοχαῖος. Ἐ-
φόρεσε σάκον, ἔθεσε στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἦλθεν εἰς

τὴν πλατεῖαν ἔμπρὸς εἰς τὴν πύλην τῶν ἀνακτόρων. Ἐκεῖ ἐφώναζε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ μὲ παράπονον.

Αἱ ὑπηρέτριαι ἤκουσαν τὰς φωνὰς καὶ τὸ εἶπαν εἰς τὴν Ἐσθήρ. "Ὅταν ἡ Ἐσθήρ ἔμαθεν, ὅτι οἱ συμπατριῶται τῆς θὰ ἀποθάνουν ὅλοι, ἐταράχθη πάρα πολύ. Προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐνήστευσε καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν θεῖον τῆς νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι." Ἐπειτα παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ βασιλεὺς ἐρωτοῦσε τοὺς ἀξιωματικούς.

Ποία τιμὴ ἔγινε εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ποῦ μοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν ;

Αὐτοὶ εἶπαν : Καμμία.

Ἐκάλεσε τότε τὸν Ἄμάν καὶ τοῦ εἶπε :

Τί πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ἓνα ἄνθρωπον, ποῦ ὁ βασιλεὺς θέλει νὰ τὸν τιμήσῃ ;

Ὁ Ἄμάν ἐχάρη, διότι ἐνόμισεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐννοοῦσεν αὐτὸν καὶ εἶπε :

Νὰ φορέσῃ τὴν βασιλικὴν στολὴν, ποῦ ὁ βασιλεὺς φορεῖ· ν' ἀναβῆ εἰς τὸν ἵππον, ποῦ ἀναβαίνει ὁ βασιλεὺς· νὰ τεθῆ τὸ βασιλικὸν στέμμα εἰς τὴν κεφαλὴν του.

Κάμε τα λοιπὸν αὐτὰ εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

Ἡ Ἐσθήρ, ποῦ ἤκουσεν αὐτό, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως καὶ μὲ δάκρυα παρεκάλεσε, νὰ μὴ ἐκτελέσῃ ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν νόμον τοῦ ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων. "Ἐτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ βασιλεὺς δὲν κατεδίωξε τοὺς Ἑβραίους.

Ἡ μεγάλη πατριωτικὴ Ἐσθήρ ἔσωσε τὴν ζωὴν καὶ τοῦ θεοῦ τῆς καὶ τῶν συμπατριωτῶν τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΝ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΥ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

86. ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΩΝ (536 π. χ.)

Οί Ἑβραῖοι ἦσαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅσον καιρὸν οἱ Βαβυλώνιοι ἦσαν κύριοι τῆς χώρας αὐτῆς. Ἄλλὰ τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Ἦλθεν ἡ σειρά νὰ ἀλλάξη καὶ ἡ τύχη αὐτῶν.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος ἔκαμε νικηφόρους πολέμους. Ἐπολέμησε μὲ πολλοὺς, ἐπολέμησε καὶ μὲ τοὺς Βαβυλωνίους, τοὺς ὁποίους ἐνίκησεν.

Ὁ Κύρος ἠθέλησε νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς αἰχμαλώτους Ἑβραίους, πού εὐρίσκοντο εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἡ χαρὰ τῶν Ἑβραίων ἦτο πολὺ μεγάλη. Ἐξέχασαν ὅλας τὰς στενοχωρίας των καὶ ἦσαν εὐχαριστημένοι.

Τώρα ἔβλεπαν πόσον ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθός. Τοὺς ἐτιμώρησεν, ἀλλὰ δὲν τοὺς κατέστρεψεν. Καὶ αὐτὸ πού εἶχε προεῖπει, ἔβγαιεν ἀληθινόν, ὅτι δηλαδή οἱ Ἑβραῖοι θὰ ἐπιστρέψουν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἐμαζεύθησαν τεσσαράκοντα δύο χιλιάδες μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ζοροβάβελ.

Ὅταν ἠτοιμάσθησαν νὰ φύγουν, ὁ Κύρος ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς νὰ πάρουν μαζί των τὰ σκεύη τοῦ Ναοῦ, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀρπάσει ὁ Ναβουχοδονόσωρ καὶ τὰ εἶχε τοποθετήσει εἰς ναοὺς βαβυλωνιακοὺς.

Ἐταξίδευσαν τέσσαρας μῆνας καὶ τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησις των! Μόλις ἀπὸ μακρὰν εἶδαν τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶχαν μεγάλην χαρὰν· ὅλοι ἐγελοῦσαν καὶ

ἦσαν εὐχαριστημένοι. Ὅταν ὁμως ἐπλησίασαν, κατέλαβε λύπη τὴν ψυχὴν των, διότι ἡ πόλις των ἦτο σωρὸς ἐρείπιων.

Ἐπέστρεψαν ὁμως ὄχι διὰ νὰ κλαίουν, ἀλλὰ διὰ νὰ κτίσουν πάλιν τὴν πόλιν των. Δι' αὐτὸ ἤρχισαν ἀμέσως τὰς ἐργασίας, ἔκτισαν οἰκίας, ἤρχισαν νὰ κτίζουν καὶ τὸν Ναὸν των, τὸν ὁποῖον ἐτελείωσαν ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ ἔτη.

67. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ (ΖΑΧ.)

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἐγεννήθη τὴν ἐποχὴν, ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἦτο καὶ αὐτός. Ὁ Ζαχαρίας συνεβούλευσε τοὺς συμπατριώτας του νὰ κτίσουν πάλιν τὸν Ναὸν καὶ νὰ μὴ λησμονήσουν τὸν Θεόν, ποὺ τοὺς ἔσωσεν. Ἔλεγε δὲ εἰς αὐτούς :

Ἐλᾶτε καὶ πάλιν μαζί μου, λέγει ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων, καὶ θὰ ἔλθω καὶ πάλιν κοντά σας. Μὴ βασανίζετε τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά, τοὺς ξένους καὶ τοὺς πτωχοὺς. Κανέναν νὰ μὴ σκέπτεται κακὸν διὰ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Ζαχαρίας ἐπροφήτευσεν, ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Προεῖδε τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδόν του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἶπε :

Νὰ χαίρῃς πολὺ Ἱερουσαλήμ. Ἔρχεται ὁ βασιλεὺς σου. Εἶναι δίκαιος. Σφύζει. Ἔρχεται ἐπὶ πάλου ὄνου.

Ἐπίσης ὁ Ζαχαρίας ἐπροφήτευσεν διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν :

«Ὡρίσανε τὴν ἀμοιβὴν
τριάντα ἀργύρια !
Τὰ πήρανε, τὰ ρίξανε
στὸν κερამέα».

Τέλος εἶδε καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του, οἱ ὁποῖοι διεσκορπίσθησαν, ὅταν συνέλαβαν Αὐτὸν καὶ εἶπε :

«Κτύπα τὸν ποιμένα !
Θὰ σκορπισθοῦν τὰ πρόβατα».

68. ΕΣΔΡΑΣ. ΝΕΕΜΙΑΣ (ΕΣΔΡ. 7, 10, ΝΕΕΜ. 1, 4, 8, 9)

Οἱ Ἑβραῖοι, ὅσοι ἔμειναν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, εἶχαν διὰ νὰ τοὺς διδάσκουν τοὺς γ ρ α μ μ α τ ε ῖ ς, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζαν καλὰ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον καὶ τὸν ἐξηγοῦσαν.

Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ ἱερεὺς Ἔ σ δ ρ α ς.

Ὁ Ἔσδρας ὕστερα ἀπὸ τὸν Ζοροβάβελ ἐπῆρεν ἄδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξην καὶ ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ χιλίους πεντακοσίους Ἰουδαίους. Ἐφερε δὲ καὶ πλοῦσια δῶρα καὶ τὰ προσέφερον εἰς τὸν Ναόν.

Ἀφοῦ ἔφυγεν ὁ Ἔσδρας καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἔμειναν ὀλίγοι μόνον Ἑβραῖοι. Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, πού εἶχαν μείνει εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, ἦτο καὶ ὁ Ν ε ε μ ι α ς, ἀρχιαινοχόος εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως. Τόσον ἔξυπνος ἦτο ὁ Νεεμίας καὶ τόσον καλὰ ἐφέρετο εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἠγάπησεν αὐτὸν πολὺ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Νεεμίας ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ ἦτο ἀξιολύπητος.

Ἔτσι διηγεῖται ὁ ἴδιος, ὅτι τὰ ἔμαθεν :

Ἦμην εἰς τὴν πρωτεύουσαν Σοῦσα, ὅταν ὁ ἀδελφός μου ἦλθε μὲ μερικοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Χαναάν. Τοὺς ἠρώτησα διὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτοὶ μοῦ ἀπήντησαν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἶναι πολὺ δυστυχεῖς, ἡ Ἱερουσαλήμ δὲν ἔχει τείχη καὶ αἱ πύλαι τῆς ἔχουν κατὰ ἀπὸ τὴν πυρκαϊάν.

Ὅταν ὁ Νεεμίας ἤκουσεν αὐτά, ἔκλαυσεν ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειτα ἐπῆρε κρασί καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ νὰ πῆ.

Ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ ὁ Νεεμίας ἦτο πολὺ λυπημένος τοῦ εἶπε :

Διατί εἶσαι λυπημένος ; Ὁ Νεεμίας, ἀπήντησεν, ὅτι εἶναι λυπημένος, ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ἡ πατρίς του εἶναι ὄλο ἐρείπια, καὶ παρεκάλεσε τὸν βασιλέα νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ καὶ τὰ τείχη τῆς.

Ὁ βασιλεὺς πού ἠγάπα πολὺ τὸν Νεεμίαν, ἐπέτρεψε νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Νεεμίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ τὰ τείχη τῆς.

Ὅταν ὁ Νεεμίας ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς εἶπεν :

Ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε νὰ κτίσωμεν πάλιν τὰ τείχη τῆς πόλεως, διὰ νὰ εἶναι αὕτη ἰσχυρά.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔκτισαν τότε τὰ τείχη καὶ ἔτσι ἔλαβαν θάρρος.

Ἔπειτα ὁ Νεεμίας ἐσκέφθη, ὅτι, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύῃ ἕνας λαὸς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, δὲν φθάνει μόνον νὰ ἔχη τείχη ἰσχυρά, ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι πρέπει νὰ ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐσκέφθη, ὅτι καλὸν θὰ ἦτο ἂν ἤκουαν οἱ Ἑβραῖοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμάζευσεν ὄλους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὅταν ὄλοι ἐμάζευθησαν, ὁ ἱερεὺς Ἔσδρας τοὺς ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον, ὅπου εἶχαν μέσα γράψει τὰς ἐντολάς τοῦ Μωυσέως. Ὅλος ὁ κόσμος ἐπρόσεχε πολὺ.

Ἔπειτα ὁ Ἔσδρας ἠλόγησε τὸν Κύριον καὶ ὄλοι οἱ Ἑβραῖοι ὕψωσαν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐφώναζαν Ἄμήν! Ἔσκυψαν δὲ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπροσκύνησαν ἕως τὸ ἔδαφος τὸν Θεόν.

69. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΥΠΟΔΟΥΛΩΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ (ΜΑΚ. Α΄. 1. Β. 6)

Τὰ βασίλεια δὲν εἶναι αἰώνια εἰς τὴν γῆν. Κράτη τὰ ὁποῖα σήμερον εἶναι ἰσχυρά, ἴσως αὔριον χαθοῦν· καὶ κράτη τὰ ὁποῖα ἦσαν ἄλλοτε ἰσχυρά, σήμερον δὲν ὑπάρχουν.

Τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν κατεστράφη.

Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος μὲ ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἔγινε κύριος ὄλων τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς ἕως τὰς Ἰνδίας.

Μαζὶ μὲ τὰ κράτη, ποὺ ἐκυρίευσεν, ἦτο καὶ τὸ κράτος τῶν Περσῶν. Εἰς τοὺς Πέρσας ὑπόδουλοι ἦσαν οἱ Ἑβραῖοι. Ἔπρεπε λοιπὸν οἱ Ἑβραῖοι, ἀπὸ ὑπόδουλοι τῶν Περσῶν ποὺ ἦσαν, νὰ γίνουν ὑπόδουλοι εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ πληρώνουν εἰς αὐτοὺς τοὺς φόρους ποὺ ἐπλήρωναν εἰς τοὺς Πέρσας. Αὐτὸ ἐζήτησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

Οἱ Ἑβραῖοι ὁμῶς εἶχαν ὀρκισθῆ νὰ πληρώνουν φόρους εἰς τοὺς Πέρσας. Ἔστειλαν λοιπὸν πρέσβεις εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ εἶπαν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραβοῦν τὸν ὄρκον των. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐνόμισεν, ὅτι τοῦτο ἦτο δι' αὐτὸν προσβολὴ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς τὴν Παλαιστίνην νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Ἐκίνησε λοιπὸν νὰ ἔλθῃ.

Ὅταν ἐπλησίασε, φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς Ἑβραῖ-

ους. "Ολοι ἐνήστευσαν καὶ προσήχοντο εἰς τὸν Θεόν· καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἤκουεν.

Ὁ Μέγας ἀρχιερεὺς ἐφόρεσε τὴν ἀρχιερατικὴν του στολὴν καὶ ἦλθε μὲ ἄμφια λευκά, διὰ νὰ ὑποδεχθῆ τὸν βασιλέα ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευῖτας.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶδε τοὺς λευῖτας, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν Ἀρχιερέα, μὲ τὰ ἱερατικά των ἐνδύματα καὶ συνεκινήθη. Ἐγονάτισε πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως, τὸν ἐπροσκύνησε καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα, μαζὶ δὲ ἐβάδισαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Μόλις ἔφθασαν, ἐπήγαν εἰς τὸν ναόν, ὅπου ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὑστερα εἶπεν εἰς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἔχουν τὴν θρησκείαν ποὺ θέλουν καὶ ὅτι δὲν θὰ τοὺς παίρνη φόρον κάθε ἑβδομον ἔτος, ποὺ ἄφηναν ἀκαλλιεργήτους τοὺς ἀγρούς.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὅμως, καὶ ἰδίως ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, δὲν ἐφέρθησαν εἰς τοὺς Ἑβραίους τόσο καλὰ, ὅπως ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ὁ Ἀντίοχος μάλιστα διέταξεν ὅλους τοὺς ὑπηκόους του νὰ ἔχουν θρησκείαν εἰδωλολατρικὴν καὶ ἔθιμα εἰδωλολατρικά.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑποδούλους λαοὺς τότε, ἀκόμη καὶ Ἰουδαῖοι, ἠλλάξαν καὶ θρησκείαν καὶ ἔθιμα. Οἱ περισσότεροι ὅμως Ἑβραῖοι ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων των καὶ ἐξηκολούθουν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἔστω καὶ ἂν ἐχρειάζετο νὰ θυσιάσουν καὶ τὴν ζωὴν των ἀκόμη χάριν τῶν ἰδεῶν των.

70. Ο ΓΕΡΩΝ ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ ΘΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ (ΜΑΚ. Β'. 6)

Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν των χάριν τῶν ἰδεῶν των, ἦτο καὶ ὁ εὐσεβὴς γέρον Ἐλεάζαρος.

Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔστειλεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ἕνα γέροντα Ἀθηναῖον, διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς Ἑβραίους νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὸν Ναὸν των, νὰ τὸν κάμῃ ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

Αὐτὸς ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἐμόλυνε τὸν Ναὸν μὲ εἰδωλολατρικὰς θυσίας· ἐπίσης ἀπηγόρευεν εἰς

τοὺς Ἰουδαίους ὄχι μόνον νὰ ἔχουν τὴν ἰδικὴν των θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ νὰ λέγωνται καὶ ἀκόμη Ἰουδαῖοι. Μάλιστα ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς ἑορτάς, ποὺ ἐγίνοντο πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου. Ἐὰν κανεῖς δὲν ἤθελε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἑορτάς αὐτάς, κατεδικάζετο εἰς θάνατον.

Τὸν γέροντα Ἐλεάζαρον ἐξηνάγκαζαν νὰ ἀρνηθῆ, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος καὶ νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, τὸ ὁποῖον ἡ Ἰουδαϊκὴ θρησκεία ἀπαγορεύει· αὐτὸς ὁμως δὲν ὑπήκουε. Μερικοὶ φίλοι τοῦ τὸν παρεκάλουν νὰ φάγῃ ἢ τοῦλάχιστον νὰ ὑποκριθῆ, ὅτι τρώγει, διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν ἐλεύθερον. Ὁ Ἐλεάζαρος ὁμως δὲν ἐδέχετο καὶ ἔλεγε :

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἐμέ, ποὺ εἶμαι γέρον ἐνενήκοντα ἐτῶν, νὰ γίνω ὑποκριτὴς καὶ νὰ δώσω εἰς τοὺς νέους παράδειγμα, ὁ γέρον Ἐλεάζαρος ἐγένεν ἀλλόφυλος. Προτιμῶ νὰ ἀποθάνω γενναῖος καὶ καθαρὸς εἰς τὴν ψυχὴν καὶ νὰ τιμωρηθῶ ἀπὸ ἀνθρώπους, παρὰ νὰ ζήσω καὶ νὰ τιμωρηθῶ ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δύναται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἄλλην νὰ μὲ τιμωρῆ.

Αὐτὰ εἶπε καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ μαρτύριον.

Τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τοῦ ἐφώνησεν :

Οἱ νέοι θὰ μὲ ἔχουν παράδειγμα, ὅτι ἐπροτίμησα τὰς κληρὰς πληγὰς τοῦ θανάτου ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος.

71. Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΗΣ

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐμαρτύρησαν καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὶ μὲ τὴν μητέρα των.

Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος συνέλαβεν αὐτοὺς καὶ τὴν μητέρα των καὶ τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ τὴν πατρίδα των. Αὐτοὶ ὁμως δὲν ἐδέχοντο.

Ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐπέμενεν, ἕνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ περισσότερον θαρραλέος, εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα :

Βασιλεῦ, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀποθάνωμεν, παρὰ νὰ παραβῶμεν τοὺς ὠραίους νόμους τῶν προγόνων μας.

Ὁ βασιλεὺς ἐθύμωσε μὲ αὐτὸ καὶ διέταξε νὰ ἀρχίσῃ τὸ μαρτύριον· ἡ μήτηρ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ νὰ βλέπουν.

Ἐρριψαν τότε τὸν πρῶτον ἀδελφὸν εἰς τὴν πυράν.

Οί αδελφοί, πού ἔβλεπαν, παρηγοροῦσαν τήν μητέρα των καί ἔλεγαν εἰς αὐτήν :

Μητέρα, μή λυπῆσαι, ὁ Θεός βλέπει.

Ἄφοῦ ἐμαρτύρησεν ὁ πρῶτος, ἐπήραν τὸν δεῦτερον καί εἶπαν καί εἰς αὐτόν :

Σὺ θέλεις νά ἀρνηθῆς τήν θρησκείαν σου καί τήν πατρίδα σου, διὰ νά μὴ σέ βασανίσωμεν ;

Ἄλλὰ καί αὐτὸς ὅπως καί ὁ πρῶτος, δὲν ἐδέχθη καί ἐμαρτύρησεν.

Καί οἱ ἄλλοι, χωρὶς νά περιμένουν νά τοὺς φωνάξουν οἱ δῆμιοι, ἐπλησίασαν μόνοι των εἰς τὸ μαρτύριον καί εἶπαν :

Ὁ οὐρανὸς μᾶς ἔδωκε τήν ζωὴν· χάριν τῆς πίστεως καί τῆς πατρίδος τὴν θυσιάζομεν.

Ὁ βασιλεὺς καί ὄλοι ὅσοι ἦσαν πλησίον των, ἐθαύμασαν.

Ὅταν ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ, ὁ βασιλεὺς παρεκάλεσε καί αὐτὸν νά ἀρνηθῆ τήν θρησκείαν του καί τὴν πατρίδα, διὰ νά τοῦ δώσῃ καί πλοῦτην πολλὰ καί νά τὸν κάμῃ εὐτυχῆ καί φίλον του. Ἄλλὰ ὁ νέος καί πάλιν δὲν ἐδέχθη.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς εἶδεν, ὅτι δὲν ἤμποροῦσε νά μεταπίσῃ τὸν νέον αὐτὸν ἐκάλεσε τήν μητέρα του καί τῆς εἶπεν, ὅτι θὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱὸν τῆς μεγάλῃν θέσιν, ἐὰν τοῦ ἀλλάξῃ τὴν ἰδέαν.

Ἡ μήτηρ του τότε ἐπλησίασεν εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ παιδιοῦ τῆς, πού ἦτο ἔτοιμον νά μαρτυρήσῃ καί εἶπε :

Γύρισε, παιδί μου, τὰ βλέμματά σου εἰς τὸν οὐρανὸν καί κοίταξε τὸν Θεόν. Αὐτὸς ἐδημιούργησεν ὅλον τὸν κόσμον καί ἡμᾶς. Μίαν ἡμέραν καί ἡμᾶς καί τοὺς ἀδελφούς σου θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ, αὐτὸν δὲ τὸν ἀσεβῆ βασιλέα θὰ τιμωρήσῃ.

Ὁ νέος μόλις ἤκουσεν αὐτά, ἔλαβε περισσότερον θάρρος, ἐστράφη πρὸς τοὺς δημίους καί εἶπε :

Τί περιμένετε ; δὲν ὑπακούω εἰς τὸν νόμον τοῦ βασιλέως· ὑπακούω μόνον εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ καί σύ, βασιλεῦ, γνῶριζε, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ τιμωρηθῆς ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι εἶσαι ἀσεβής.

Ἔτσι ἐμαρτύρησε καί ὁ νέος αὐτὸς καί ὕστερα ἀπὸ αὐτὸν ἐμαρτύρησε καί ἡ μητέρα του.

72. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (Α. ΜΑΚ. 2)

Οἱ Ἑβραῖοι ὑπέφεραν πάρα πολὺ ἀπὸ τὸν Ἀντίοχον. Δι' αὐτὸ πολλοὶ ἔφυγαν καὶ ἐπήγαιναν νὰ κρυφθοῦν εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἐρημικά. Ἐφυγε καὶ ἓνας ἱερεὺς, ὁ Ματταθίας, γέρων ἑκατὸν περίπου ἐτῶν, ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Μωδεῖν (πλησίον τῆς Ἰόππης) μετὰ τὰ πέντε τέκνα του.

Ἐκεῖ μίαν ἡμέραν ἦλθαν ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ ἐξαναγκάσουν τοὺς κατοίκους νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς ψευδεῖς θεοὺς. Ἐμαζεύθησαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Ματταθίας καὶ τὰ τέκνα του.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως εἶπαν εἰς τὸν Ματταθίαν :

Σὺ εἶσαι ἄρχων εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν. Ἔλα νὰ θυσιάσης εἰς τὰ εἰδῶλα, ὅπως ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις. Ἐὰν θυσιάσης, θὰ γίνῃς φίλος τοῦ βασιλέως, ὁ ὅποιος θὰ σοῦ δώσῃ πολλὰ χρήματα.

Ὁ Ματταθίας, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ αὐτὴν τὴν κακὴν συμβουλήν καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, εἶπε :

Καὶ ἂν ὅλοι ὑπακούσουν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἀπαρνηθοῦν τὴν θρησκείαν, ἐγώ, τὰ τέκνα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου δὲν θὰ ἀπαρνηθῶμεν τὴν θρησκείαν καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν εἰς τὰ εἰδῶλα.

Μόλις ὁ γέρων ἱερεὺς Ματταθίας εἶπεν αὐτά, εἰς ἀσεβῆς Ἰουδαῖος, ἀντὶ νὰ παραδειγματισθῇ ἀπὸ τὸν γέροντα Ματταθίαν, ἐπλησίασε, διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα.

Ὁ Ματταθίας τὸν εἶδε καὶ τόσον πολὺ ἐταράχθη, ὥστε δὲν ἄφησεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ καὶ εἶπεν εἰς ὅλους, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ μαζευμένοι καὶ τὸν ἔβλεπαν :

Ὅλοι ὅσοι ἀγαπᾶτε τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων μας, ἐλάτε μαζί μου.

Πολλοὶ τότε ἐπήγαν μαζί του. Ἐξεδίωξαν τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὰς διαφόρους πόλεις καὶ χωρία, ἐκρήμνισαν τοὺς εἰδωλολατρικούς βωμοὺς καὶ ἔφεραν πάλιν τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των.

Ὁ Ματταθίας, ποὺ ἦτο πολὺ γέρων, ἐνόησεν, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱόν του Ἰούδαν, ποὺ τὸν ἔλεγαν καὶ Μακκαβαῖον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ δυνατὸς καὶ ὁμοῖος μετὰ λέοντα.

Ὁ Ἀντιόχος ἔστειλε πολλές φορές στρατὸν νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ἑβραίους. Ἀλλὰ αὐτοὶ μὲ ἀρχηγόν των τὸν Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον κατάρθωσαν νὰ νικήσουν τὸν στρατὸν τοῦ Ἀντιόχου.

Τὸ 165 π. Χ. ὁ Ἰούδας εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔκτισε νέον θουσιαστήριον καὶ ἔκαμε νέα ἐγκαίνια εἰς τὸν Ναόν, τὸν ὁποῖον εἶχαν μολύνει οἱ εἰδωλολάτραι μὲ τὰς εἰδωλολατρικὰς των θυσίας.

Κατόπιν ὁ Ἰούδας ἐξηκολούθησε τὸν πόλεμον, ἀλλὰ εἰς μίαν μάχην ἀπέθανε.

Μετὰ τὸν Ἰούδαν ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν ὁ ἀδελφὸς του Σίμων, ὁ ὁποῖος ἐκυρίευσε τὴν Σιών καὶ ἐπέτυχε νὰ γίνουσι οἱ Ἑβραῖοι ἀνεξάρτητοι (τὸ 142 π. Χ.).

73. ΕΡΙΔΕΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Σίμων, διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱὸς του Ἰωάννης Ὑρκανός.

Τότε ἐγένοντο ταραχαὶ εἰς τὴν Συρίαν. Ἐπωφελήθη αὐτὸ ὁ Ἰωάννης Ὑρκανός καὶ ἐπῆρε τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Περαίαν καὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἀπὸ τὴν Συρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκαν.

Ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρουσιάζονται οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαμαρεῖται.

Οἱ Φαρισαῖοι (ἀποχωρισμένοι) ἦσαν γνήσιοι Ἰουδαῖοι καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὰς συνηθείας, πού εἶχαν ἀπὸ τοὺς προγόνους των οἱ Ἑβραῖοι.

Οἱ Σαδουκαῖοι ἦσαν ἀντίθετοι τῶν Φαρισαίων καὶ δὲν ἦσαν ἐχθροὶ τῶν ξένων καὶ τῶν συνηθειῶν των.

Ὑστερα ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Ὑρκανὸν οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ παραβαίνουν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶχαν ὁμόνοιαν καὶ δὲν προσεπάθουν νὰ ὀργανωθοῦν.

Εἶχαν λοιπὸν ταραχὰς καὶ ἐμφυλίους πολέμους. Εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἀνεμειγνύοντο καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδουκαῖοι.

Τὰ κράτη ὅταν ἔχουν ἕριδας, καταστρέφονται. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κράτους δὲν ἤργησε νὰ ἔλθῃ.

Τὸ 60 π. Χ. ὁ στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων Πομπήιος, ἀφοῦ ἐνίκησεν εἰς διαφόρους πολέμους, ἔφθασεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐβάδισεν ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλήμ. Οἱ κάτοικοι ἀνεστατώθησαν, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ νικήσουν καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐγίναν κύριοι τῆς πόλεως.

Τότε ὁ Πομπήιος μὲ τὸν στρατὸν του εἰσηλθεν εἰς τὸν Ναόν. Δὲν ἔθιξεν ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτόν, ἄφησε μάλιστα τοὺς Ἰουδαίους νὰ εἶναι ἐλεύθεροι εἰς τὴν θρησκείαν των, ἔδωσε πολλὰ διοικητικὰ προνόμια εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ ὑπέταξε τὴν Παλαιστίνην εἰς τὸν Ρωμαῖον ἄρχοντα (ἀνθύπατον) τῆς Συρίας.

Ἀργότερα ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων Ἀντώνιος διώρισε βασιλέα τῶν Ἑβραίων τὸν Ἡρώδη, ὁ ὁποῖος ὑπήκουεν εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἦτο ἄνθρωπος πολὺ κακός. Οἱ Ἑβραῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτόν πολὺ. Διὰ τοῦτο καὶ μὲ μεγαλύτερον πόθον ἐπερίμεναν τώρα νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχαν ὀμιλήσει οἱ προφῆται.

Καὶ πράγματι! Εἰς τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου ὁ Μεσσίας θὰ ἦρχετο· ὄχι ὅμως διὰ νὰ σώσῃ μόνον τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἀλλὰ ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἡ πρὸ τῶν Πατριαρχῶν περίοδος.

	Σελ.
1. Ἡ δημιουργία	5
2. Ἡ τιμωρία τῶν πρωτοπλάστων	6
3. Ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἄβελ	7
4. Ὁ κατακλυσμὸς	8
5. Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.—Ἡ διασπορά	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Οἱ Πατριάρχαι.

6. Ὁ Ἀβραὰμ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Χαναὰν	10
7. Ὁ Ἀβραὰμ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Λὸτ	10
8. Ἡ θυσία τοῦ Ἰσαὰκ	11
9. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ	12
10. Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ	14
11. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Χαράν	15
12. Ὁ Ἰακώβ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του	16
13. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ	18
14. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν	20
15. Ὁ Ἰωσήφ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου	21
16. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον	22
17. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του	23
18. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

19. Εἰς τοὺς Ἑβραίους γεννᾶται ἀρχηγός. Ὁ Μωυσῆς	28
20. Αἱ πληγαὶ τοῦ Φαραὼ	30
21. Οἱ Ἑβραῖοι διαβαίνουν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν	32
22. Ὁ Θεὸς τρέφει τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν ἔρημον	33

	Σελ.
23. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ	35
24. Ὁ τελετουργικὸς νόμος τῶν Ἑβραίων	37
25. Οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἑβραίων	38
26. Τιμωρία τῶν Ἑβραίων γὰ περιπλανῶνται τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον	39
27. Ὁ θάνατος τοῦ Μωυσέως	40
28. Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν	42
29. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀποχαιρετᾷ τοὺς Ἑβραίους	44
30. Ὁ εὐσεβὴς Ἰώβ	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ἡ ἐποχὴ τῶν Κριτῶν.

31. Τί ἦσαν οἱ Κριταὶ	47
32. Ἡ Δεβώρα	48
33. Ὁ Γεδεὼν	49
34. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἰεφθάε καὶ τῆς θυγατρὸς του	51
35. Ὁ Σαμψὼν	53
36. Ἡ Ρούθ	55
37. Ἡ Ἄννα	57
38. Ὁ Σαμουὴλ	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Οἱ βασιλεῖς.

39. Ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ εἶναι δυστυχὴς	61
40. Ὁ Δαβὶδ χρίεται βασιλεὺς καὶ νικᾷ τὸν Γολιάθ	62
41. Ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Ἰωνάθαν φίλοι	64
42. Ὁ Σαοὺλ καὶ ὁ Δαβὶδ φίλοι	66
43. Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς	66
44. Ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ λατρεύει τὸν Θεὸν	69
45. Ὁ Δαβὶδ τιμωρεῖται	70
46. Ὁ βασιλεὺς Σολομῶν	71
47. Ὁ Ναδς	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Διαίρεσις καὶ καταστροφή τοῦ Ἑβραϊκοῦ βασιλείου.

48. Τὸ βασίλειον τῶν Ἑβραίων χωρίζεται εἰς δύο	74
--	----

I. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ		Σελ.
49.	Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ Ἱεροβοὰμ τιμωρεῖται	75
50.	Οἱ προφηταὶ	76
51.	Ὁ προφήτης Ἡλίας	77
52.	Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος	79
53.	Ὁ προφήτης Ἀμὼς	81
54.	Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς	82
55.	Ὁ προφήτης Ὡσσηὲ καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ	83
56.	Ὁ εὐσεβὴς Ἰωβὶτ	84

II. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα

57.	Ὁ προφήτης Ἡσαΐας	86
58.	Ὁ προφήτης Ἱερεμίας	88
59.	Ἡ Ἰουδιθ μεγάλη πατριῶτις	89
60.	Ἡ καταστροφὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα — Ἄλωσις τῆς Ἱερουσαλήμ	90

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Οἱ Ἑβραῖοι ἐξόριστοι.

61.	Ἡ ζωὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Βαβυλωνίαν	92
62.	Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ	93
63.	Οἱ τρεῖς παῖδες	94
64.	Ὁ προφήτης Δανιὴλ	95
65.	Ἡ Ἔσθῆρ μεγάλη πατριῶτις	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Παλαιστίνην.

66.	Οἱ Ἑβραῖοι ἐπιστρέφουν εἰς τὴν πατρίδα των	99
67.	Ὁ προφήτης Ζαχαρίας	100
68.	Ἔσδρας.—Νεεμίας	101
69.	Οἱ Ἕλληνες ὑποδουλῶνουν τοὺς Ἑβραίους	102
70.	Ὁ γέρον Ἐλεάζαρος θυσιάζεται χάριν τῶν ἰδεῶν του	103
71.	Ἡ μήτηρ καὶ τὰ ἐπὶ τέκνα της	104
72.	Ἀνεξαορτησία των Ἑβραίων	106
73.	Ἐριδες τῶν Ἑβραίων καὶ ὑποδούλωσίς των εἰς τοὺς Ῥωμαίους	107

024000028407

---

*Ανάδοχος Έκτυπωσης και βιβλιοδεσίας : Ν. ΤΙΑΠΕΡΟΓΛΟΥ - Όδος Μελιδώνη 15, Αθήνα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

